

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ

ОТ

**Божидар Иванов Кърпачев- съдия в РС-Пловдив и кандидат
за административен ръководител на същия съд.**

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ	1
1. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ	3
2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	6
3. СЪДИЙСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ И ПРИВЛИЧАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В УПРАВЛЕНСКИЯ ПРОЦЕС.	7
4. УКРЕПВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО И ДОБРИТЕ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РС- ПЛОВДИВ И ОСТАНАЛИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАД ПЛОВДИВ.	14
5. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. КОМАНДИРОВАНЕ.....	14
5.1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ОБЩО ЗА РС- ПЛОВДИВ- ПОСТЪПЛЕНИЯ НА ДЕЛА И БРОЙ РАЗКРИТИ ЩАТОВЕ.	14
5.2. ДЕЙСТВИТЕЛНА ЗАЕТОСТ НА РАЗКРИТИТЕ ЩАТНИ БРОЙКИ ЗА СЪДИИ.	18
5.3. КОМАНДИРОВАНЕ.....	21
5.4. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА СЪДИЙСКИЯ ЩАТ.	28
5.5. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ПО ОТДЕЛЕНИЯ.....	33
5.5.1. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.	34
5.5.2. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ.	36
5.5.3. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.	38
5.6. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ	39
6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ПО ОТДЕЛЕНИЯ.	46
6.1. АКТУАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.....	46
6.2. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА БЪДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.....	51
6.3. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА БЪДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.....	55
6.3.1. ПРОМЕНИ В ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ СЛЕД 01.01.2025г.	60
6.4. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ РАЗГЛЕЖДАНЕТО НА ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА И ИСКОВЕ ПО ЧЛ. 422 ГПК.....	62
6.5.НОРМА ЗА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА ГРАЖДАНСКИ КЪМ БРАЧНИ ДЕЛА. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДИИТЕ В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.....	65

6.6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ.....	76
6.7. ДОКЛАД В ГРАЖДАНСКО И НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ. ЗАМЕСТВАНЕ.....	83
6.8. ДЕЖУРСТВА В НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.	87
6.9. НОРМА НА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА СПРЯМО ГРАЖДАНСКИТЕ. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЩАТОВЕТЕ МЕЖДУ НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.	92
7. СРОЧНОСТ ПРИ ДВИЖЕНИЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЛАТА.	118
8. КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ.	120
9. МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ.	128
10. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА СЪДЕБНИТЕ ПОМОЩНИЦИ.	131
11. ПРАВИЛА ЗА СЪБИРАНЕ НА СЪДЕБНИ ВЗЕМАНИЯ.	134
12. ЕЛЕКТРОНЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ МЕЖДУ СЪДА И СТРАНИТЕ.....	141
13. СГРАДЕН ФОНД, ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ, ПАРКИНГ.	144
13.1. СГРАДА.	144
13.2. ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.....	146
13.3. ПАРКИНГ.	150
14. БЮРО „СЪДИМОСТ“.	151
15. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.	152

1. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ.

Завършил съм Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, със следните степени на висше образование:

- специалност „Право“, с магистърски програми за допълнителна специализация: правораздаване, публична администрация, международно право и международни отношения;

- допълнителна бакалавърска програма, предлагана в същия факултет, завършена паралелно и редовно – „Международни отношения“.

Средният ми успех от държавните изпити по специалност „Право“ е 6.00, като съм втори по успех във випуска от семестриалните изпити.

Целият ми трудов стаж (с изключение на 6 месеца като правен сътрудник при адвокат по програма за насърчаване на заетостта на ЕС) е преминал в съдебната система, като последователно съм бил, както следва:

- кандидат за младши съдия за срок от 9 месеца по време на обучението в Национален институт на правосъдието;

- младши съдия в Окръжен съд – Пловдив за срок от две години, като съм разглеждал в постоянни състави както граждански, така и наказателни дела;

- считано от 27.06.2016 г. до момента съм назначен на длъжност районен съдия в Районен съд – Пловдив, като съм председател на първи наказателен състав.

През годините като магистрат стриктно съм се стремял да спазвам процесуалните срокове, като през целия си съдийски стаж **нямам нито един акт, постановен извън инструктивните срокове, посочени в НПК, ГПК и ЗАНН.**

На последната си атестация (периодично атестиране по реда на чл. 196, ал.1, т.3 от ЗСВ) **получих комплексна оценка „Много добра“, с присъдени 100 точки**, с Протокол № 38/15.10.2024г. на Съдийска колегия на ВСС.

Притежаваният от мен ранг е на „Съдия в Апелативен съд“.

При постъпването ми в РС-Пловдив през 2016г., съобразно създадената в наказателно отделение организация към онзи момент, ми бе възложено да обобщавам причините за отмяна на актовете на РС-Пловдив

по наказателни и административно-наказателни дела, които да докладвам на периодично провеждани събрания на наказателно отделение, като тази функция изпълнявам и до днес.

Като безспорен личен успех в тази насока отчитам, че по повод сезиране от моя страна (в качеството на редови съдия) на председателя на Върховен административен съд за констатирана от мен противоречива практика по въпроси, свързани с прилагането на ЗАНН и ЗДДС са образувани две тълкувателни дела по описа на ВКС и ВАС- ТД № 4/2023г. и ТД № 3/2023г.

В първата година след внедряване на ЕИСС бях член на две работни групи по нейното усъвършенстване и оптимизиране. На ниво Районен съд – Пловдив активно съм участвал в обучаването на съдии и служители за работа с ЕИСС, както и в изготвяне на мапинг таблиците за въвеждане на резултатите от заседания, свързани с начисляване на съответния процент натовареност.

Редовно участвам в семинари и дистанционни обучения за повишаване на квалификацията, организирани от НИП.

Ежедневно следя практиката на наказателна колегия на ВКС и на Административен съд-Пловдив и я обобщавам в уеб базирана таблица, която, от една страна, съм предоставил за използване на част от колегите си, а от друга страна, ме вдъхнови за част от идеите за подобряване качеството на постановяваните съдебни актове от всички съдии, така както са изложени в т. 8 от настоящата концепция.

Поддържам добри контакти с магистрати от различни нива на съдебната система (съд и прокуратура), което ми е дало широк поглед върху организацията на работа в различните органи на съдебната власт. За това допринася и интереса ми към съдебната статистика и по-конкретно публикуваните на сайта на ВСС обобщени статистически таблици за дейността на съдилищата в страната.

В качеството ми на председател на първи наказателен състав в РС-Пловдив, съм се стремял да създам и да поддържам дух на екипност, което считам за основната причина председателствания от мен състав в продължение на години да поддържа най-ниска висиящност в РС-Пловдив (включително и в сравнение със съставите с намален процент разпределение), без допуснато изключение при спазване на инструктивните срокове, предвидени в НПК и ЗАНН за насрочване, движение, администриране на делата и постановяване на съдебните актове.

През годините стаж като съдия в Районен съд – Пловдив съм констатирал редица добри практики, които намирам, че следва да бъдат подкрепени и запазени.

Констатирал съм, обаче и съществени пропуски в организацията на дейността, които не са налични в други органи на съдебната власт при извършен от мен сравнителен анализ.

Натрупаните от мен до този момент знания, умения, контакти и професионален стаж ми дават увереността, че мога да предложа работещи разрешения за констатираните пропуски в организацията на дейността на РС-Пловдив, като именно от тук произтича мотивацията ми да се кандидатирам за административен ръководител.

Женен съм от 2018 г. за В. К., съдия в гражданско отделение на Районен съд Пловдив, което допринася съществено за погледа ми върху организацията на дейността и проблемите и в отделението, в което аз самият не работя. За това допринася и поддържането на близки приятелски отношения с колеги, както от наказателно, така и от гражданско отделение.

Предлагам кандидатурата си за втори път за разглеждане от съдийска колегия на ВСС, като мотивите ми за отказ от участие в първата процедура са подробно изложени в заявление, публикувано на сайта на ВСС.

Освен всичко гореизложено, мотивация за участието ми във втора подред процедура за избор на административен ръководител на РС-Пловдив черпя и от оказаното високо доверие към мен от страна на моите колеги, засвидетелствана в Искане до И.Ф. председателя на РС-Пловдив (което прилагам) за свикване на основание чл. 79, ал.4 от ЗСВ на общо събрание, което по реда на чл. 169, ал.3, т.1 от ЗСВ да направи предложение до съдийска колегия на ВСС за назначаването ми за председател на РС-Пловдив, като искането е подписано от повече от 1/3 от съдиите по щат в РС-Пловдив, които изрично са посочили, че споделят управленската ми визия за развитие на съда, обективизирана в концепцията ми от предходната процедура.

Допълнителна увереност ми дава и широката подкрепа от колегите ми, която получих на проведеното по този повод общо събрание на 13.12.2024г., а именно 25 гласа за мен и 31 гласа за кандидата на предходното ръководство. Макар този резултат да не бе достатъчен да бъде излъчен като кандидат на общото събрание, той е ясна индикация за

наличната воля за промяна в съда, за осъзнатата потребност от различен маниер на ръководство, като за мен е дълг, чест и отговорност да продължа да защитавам идеите за съдийско самоуправление на база демокрация, диалог, равноправие, взаимопомощ, не на думи, а на дела.

Подобно и на предходната процедура, моята дълбоко лична, интимна причина за участие в конкурса са децата ми- Г и К близнаци на две години, и примерът който искам да им дам, че когато даден път представлява кауза и стъпките по него са достойни, той заслужава да бъде извървян неуморимо докрай, независимо от тежестта на препятствията от обективен и субективен характер, които биват поставяни пред нас. Не на последно място, искам да докажа на децата си, че колкото и наивно и романтично да звучи, доброто и справедливото в крайна сметка винаги побеждават.

2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ.

Ако ми бъде гласувано доверие от Съдийска колегия на ВСС и бъда избран за административен ръководител на РС – Пловдив, си поставям за постигане следните стратегически цели:

- укрепване на съдийското самоуправление и приобщаване на служителите в управленския процес;

- утвърждаване на отношения, базирани на взаимно сътрудничество и диалог между РС-Пловдив и останалите съдилища в гр. Пловдив- Апелативен, Окръжен и Административен съд;

- подобряване на кадровата обезпеченост на правораздавателната дейност в РС-Пловдив и осигуряване на равномерна кадрова обезпеченост по отделения и служби, включително и чрез приемане на норма на относителна тежест на отделните видове дела-наказателни, граждански, брачни и приемане на норма за оптимална натовареност за служба ДСИ;

- намаляване на натовареността на съдиите и служителите в РС-Пловдив и постигане на относително равномерна натовареност по състави чрез оптимизиране организацията на дейността във всяко отделение;

- повишаване на квалификацията на съдиите, на качеството на изготвяните съдебни актове и оптимизиране сроковете за приключване на съдебните производства;

-подобряване на връзките и взаимодействието на РС-Пловдив с Прокуратурата на РБ, Адвокатурата и държавните и обществени организации;

- защита правата на гражданите чрез предвидимо правосъдие;
- добра материална и техническа обезпеченост на работния процес.

3. СЪДИЙСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ И ПРИВЛИЧАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В УПРАВЛЕНСКИЯ ПРОЦЕС.

За постигане на посочената стратегическа цел, визирам следния комплекс от мерки:

1. Ревизиране на практиката общото събрание на съдиите да възлага на председателя на съда да упражнява правомощия, които според ЗСВ са от компетентността на общото събрание, какъвто е случаят с решение на общото събрание от 11.01.2017 г., с което общото събрание оправомощава председателя на съда да упражнява следните правомощия:

-да взема решение за разпределяне на съдиите по отделения и тяхната специализация по материя, без свикване на общо събрание по чл. 80, ал.1, т.5 от ЗСВ;

-да определя индивидуалната натовареност на съдиите по чл. 79, ал.2, т.9 от ЗСВ без свикване на общо събрание;

-да извършва промени в щатното разписание, без обсъждането му от общото събрание по чл. 80, ал.1, т.11 от ЗСВ.

Доколкото това оправомощаване с решение на общото събрание продължава да е действащо и към момента, предвиждам, ако бъде избран за председател на РС-Пловдив, да предложи на общото събрание ревизиране на решението му от 11.01.2017г., в следния смисъл:

Съгласно чл. 80, ал.1, т.11 от ЗСВ: „*Председателят на съда одобрява щатното разписание на администрацията на съда след обсъждането му от общото събрание на съда.*“ Видно е, че всъщност правомощието за одобряване на щатното разписание е на председателя на съда, като становището на общото събрание има съвещателен характер. Както ще се посочи по-долу, щатното разписание на администрацията на РС-Пловдив не е променяно за период от три години 2022г.-2024г., поради което не съществуват практически пречки от организационно и времево естество

общото събрание да упражнява това си правомощие, поради което следва да се предложи оправомощаването на председателя да отпадне.

Разпоредбата на чл. 79, ал.2, т.9 от ЗСВ следва да се тълкува систематично с нормата на чл. 80, ал.1, т. 17 от ЗСВ, според която председателят „в съответствие с приетите правила определя натовареността по чл. 79, ал. 2, т. 9 от ЗСВ“. Видно е, че и без нарочно овластяване от общото събрание, всъщност е в правомощията на председателя да определя конкретната натовареност на председател, заместник-председател или затруднен съдия, но съобразно правила, които общото събрание следва да приеме. За конкретните правила, които ще се предложат на общото събрание ще стане дума по-долу.

Овластяването с решение на ОС от 11.01.2017г. по чл. 80, ал.1, т.5 от ЗСВ всъщност е предизвиквало най-много спорове и конфликти в колектива на РС-Пловдив през годините.

Съгласно визираната норма: председателят „предлага на общото събрание разпределението на съдиите по отделения, когато има такива“. При проведено емпирично проучване се установи, че всъщност **в почти всички съдилища от областните центрове разпределението на съдиите по отделения се извършва от председателя на съда, без свикване на общо събрание,** като мотивите са:

- да се избегне конфликт и противопоставяне между отделенията;
- постигане на равномерна натовареност и кадрова обезпеченост на всички отделения;
- елиминиране на възможността отделението с по-голяма численост да гласува към него да бъдат разпределени всички постъпващи съдии.

Всъщност аналогични мотиви са изложени и по време на общото събрание от 11.01.2017г. на РС-Пловдив.

Налага се извод, че проблемът не е в самия факт на овластяването на председателя да упражнява правомощието по чл. 80, ал.1, т.5 от ЗСВ без свикване на общо събрание, а **в липсата на гаранции и обективни критерии при упражняване на овластяването.**

По изложените съображения, предвиждам, ако бъде избран за председател на РС-Пловдив, да предложи на Общото събрание да ревизира решението си от 11.01.2017г., като приеме следните принципни разрешения:

- относно съдия, който вече е правораздавал в РС-Пловдив, при завръщането му в съда (от командировка, отпуск поради бременност или отглеждане на малко дете, продължителен болничен и др.) същият да

постъпва в отделението, в което е правораздавал до момента, освен при изрично съгласие от него в обратния смисъл и налична производствена необходимост, в който случай той може да бъде разпределен от административния ръководител в друго отделение;

-при постъпване на нови съдии в РС-Пловдив (включително и младши съдии и командировани съдии) те да бъдат разпределяни от председателя по отделения на база приетите норми за натовареност на делата и отделенията, разгледани подробно в т.6.5 и т.6.9 от концепцията, като по този начин се гарантира обективен подход при разпределянето на съдиите по отделения.

2. С оглед по-голяма представителност при вземане на решение на общото събрание и осигуряване на равна възможност на съдиите да участват в него (включително и тези, ползващи отпуск поради бременност или отглеждане на малко дете, или болничен), следва да се предложи промяна в чл. 6, ал.3 от Правилата за провеждане на общо събрание на РС-Пловдив и да се допусне гласуване чрез изрично писмено упълномощаване. В тази връзка, само като илюстрация за необходимостта от гласуване чрез пълномощник, следва да се посочи, че при откриване на Общото събрание от 11.01.2017г., на което са утвърдени въпросните правила, са присъствали 36 съдии от 55 по щат към този момент. Подобен ред за гласуване е предвиден в РС-София.

3. Съгласно чл. 65 от ЗСВ гласуването на общите събрания е явно, като разпоредбата е императивна (включително и за случаи, при които преди приемането ѝ, на нормативно ниво изрично е било предвидено тайно гласуване, например при избор на етични комисии). Предвид съществуващата на законодателно ниво забрана за „таен вот“ (явяващ се съгласно утвърдените демократични традиции висша гаранция за свободата на гласуването), с оглед постигане на същата цел, следва да се предложи промяна в чл. 6, ал.1 от Правилата, като се допълни, че председателят и съответните заместник-председатели гласуват последни, по подобие на гаранцията предвидена в чл. 33, ал.3 от НПК. Посоченото е особено необходимо в случаите, когато в съответното общо събрание участват и служители, например при разпределяне на фонд СБКО, съгласно КТ.

4. Основна гаранция за укрепване на съдийското самоуправление съзирам в равноправното отношение към съдиите, въз основа на обективни критерии, тоест при едни и същи факти, двама различни съдии да бъдат третирани по един и същи благоприятен или неблагоприятен начин засягащ техният статут (например по въпроси касаещи разрешаване на отпуск при неизписани съдебни актове; възлагане на по-голям брой дела от приетата норма за изписване на съдебните помощници; образуване на дисциплинарни производства като крайна мярка и други) независимо от начина им на гласуване на общо събрание.

5. На следващо място, предвиждам, ако бъде избран за административен ръководител на РС-Пловдив, по-често да се възползвам от възможността по чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ - преди вземане на решения от неговата компетентност, председателят да се допитва до общото събрание. Конкретни примери в тази насока са посочени на съответното систематично място от настоящата концепция, като тук следва да се посочат:

- приемане на норма за относителна тежест (**НОТ**) на видовете дела - наказателни, граждански, брачни, която да бъде критерий за разпределението на заетите щатове и на съдиите по отделения;

- приемане на правила за използване на съдебните помощници;

- приемане на алгоритми за облекчаване минаването на текущ доклад в гражданско и наказателно отделение;

- минаване на доклада на бюро Съдимост;

- приемане на правила за дежурства по обезпечения на бъдещи иски и ЗЗДН и др.

Изрично следва да се подчертае, че във всички случаи, когато въпроси от компетентността на председателя са отнесени до общото събрание по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ, решението на общото събрание има консултативен характер, като тежестта на управленското решение си остава върху председателя.

Тук следва принципът да бъде следният:

- ако въпросът касае дейността на целия съд (например приемане на норма за относителна тежест на делата, приемане на правила за използване на съдебните помощници), следва да бъде проведено общо събрание на целия съд;

-ако въпросът касае само конкретно отделение (например приемане на алгоритъм за опростяване минаването на текущ доклад в гражданско и наказателно отделение, минаване на доклада на бюро съдимост, правила за дежурствата по обезпечение на бъдещи иски и ЗЗДН) следва със съвещателна цел да бъде свикано събрание само на съответното отделение.

Действително ЗСВ не предвижда официално съществуването на общи събрания по отделения в районните съдилища, за разлика от събранията на колегиите във ВКС и ВАС, но доколкото становището им по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ е съвещателно, а не юридически обвързващо, не намирам пречка за тяхното провеждане в случаите, когато въпросът касае само организацията на дейността в съответното отделение.

По-честото провеждане на събрания на отделенията по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ налага и приемане на правила за провеждането им, в какъвто смисъл следва да се изготви предложение до общото събрание на основание чл. 79, ал.2, т.8 от ЗСВ.

6. Нормативната основа на функциите на общото събрание е разписана в чл. 79, ал.2 от ЗСВ, като предвиждам следните конкретни мерки за ефективно изпълняване на всяко едно от правомощията на общото събрание:

- правомощието по анализиране и обобщаване на практиката на съда да бъде осъществявано от общото събрание на всички съдии **чрез приемане на годишния отчет за дейността на съда**, в който да бъдат излагани подробни данни за вида, броя на делата, срочността на постановените актове и качеството на правораздаването в РС-Пловдив, обективен измерител за което са процентът обжалвани, потвърдени, изменени и изцяло отменени актове по отделения и по материя. **Конкретното анализиране и обобщаване на съдебната практика** по материя следва да се извършва на **събрания на съдиите от съответното отделение**, като по-подробно идеите в тази връзка са разработени в т. 8 от настоящата концепция;

- в случай на гласуване, при изразяване на становище относно кандидатите за председател на съда или на предложените от председателя кандидати за зам.председател (ЗСВ не предвижда изрично гласуване и в този смисъл тук не важи ограничението на чл. 65 от ЗСВ) **вотът да се извършва тайно**;

- при определяне броя и съставите на отделенията и тяхната специализация по материя на общото събрание следва **да се предложи**

запазване на обособени наказателно и гражданско отделение, доколкото подобна специализация е доказала своята ефективност относно качеството на правораздаването, а и съответства на практиката, установена в абсолютно всички районни съдилища от областните центрове. Относно обособяването на самостоятелно брачно отделение (каквато е настоящата организация) в РС-Пловдив, на общото събрание следва да се предложат **три варианта за реорганизация на същото**, като предимствата и недостатъците на всеки от вариантите са подробно анализирани в т. 6.2 от настоящата концепция. Тук следва да се отбележи, че при извършен сравнителен преглед се установява, че само в РС-Пловдив съществува самостоятелно организационно обособено брачно отделение, като в РС-София 12 състава от трето гражданско отделение разглеждат брачна материя, а в останалите районни съдилища от областните центрове липсва диференциация между граждански и брачни състави;

- при образувано **тълкувателно дело** или при необходимост от изразяване на становище по **законопроект**, становището на РС-Пловдив следва **да бъде изработено на събрание на съответното отделение**, чиято дейност е засегната от поставения въпрос. След изработване на становището, то следва да бъде предоставено за гласуване и одобрение на общото събрание на съда, съгласно правомощията му по чл. 79, ал.2, т.5 и т.7 от ЗСВ;

-с оглед ефективно реализиране на правомощията по чл. 79, ал.2, т.6 от ЗСВ на общото събрание да обсъжда всяка година доклада на председателя за дейността на съда, **проектът за доклад на председателя следва да бъде качен за запознаване с него на вътрешната инфо страница на съда 14 дни преди насроченото общо събрание**;

- при приемането на правила за определяне на натовареността на председателя на съда и на неговите заместници на общото събрание следва да се предложи процент на натовареност, който съответства на предвиденото в чл. 12, ал.9 от Правила за оценка на натовареността на съдиите, приети от ВСС, както следва:

*„По отношение на председателя, заместник-председателите, както и останалите съдии, посочени в чл. 10, ал. 3 от Правилата, въз основа на определеното им в началото на годината годишно разполагаемо време се определя и процент на натовареност, който се залага в централизираната система за случайно разпределение на делата **/бел. разпределението вече не става чрез ЦССРД, а чрез специален модул на ЕИСС/**. Процентът*

натовареност се изчислява като дял на определеното индивидуално намалено годишно разполагаемо време от стандартното разполагаемо време за един съдия на година от 1600 часа. "

Следва да се съобрази и приложение № 5 към Правилата, според което средният брой часове за административни дейности в съд с щатен брой съдии от 60 до 80 (какъвто е РС-Пловдив) е 1000 часа за председател и 720 часа за зам.председател.

7. Като основна мярка не само за укрепване на съдийското самоуправление, но и за ангажиране на служителите в управленския процес, предвиждам да се предостави **възможност на всеки съдия или служител да отправя до председателя на съда писмени предложения** за промяна и оптимизация на организацията на работа с изложени мотиви какво, защо и по какъв начин следва да се промени, като ангажимент на ръководството е да отговори дали и по какви съображения предложението може или не може да се възприеме.

8. Отново като мярка за укрепване на съдийското самоуправление, следва да се предвиди всички заповеди на председателя и зам.-председателите **(касаещи организацията на правораздавателната дейност в РС-Пловдив) и вътрешни правила** (например за провеждане и дейност на общото събрание, за използване на съдебните помощници, относно методиката за разпределение на делата и др.) да са общодостъпни на вътрешната информационна страница на съда (като понастоящем не съществува всеобщ и свободен достъп до тях) с оглед осигуряване на **максимална прозрачност на управленския процес.**

Върху посочения проблем се акцентира толкова рано в настоящата концепция, още преди представянето на основните показатели за съда (постъпления на дела, щат, натовареност), доколкото считам, че той има основополагащо значение, тъй като всички останали недостатъци в организацията на дейността могат да бъдат отстранени, **само при утвърждаване на принципите на екипност, прозрачност и ангажираност в управленския процес от всички съдии и служители.**

4. УКРЕПВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО И ДОБРИТЕ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РС- ПЛОВДИВ И ОСТАНАЛИТЕ СЪДИЛИЩА В ГРАД ПЛОВДИВ.

Втората основна стратегическа цел, която си поставям, е укрепване и затвърждаване на добрия тон, единодействието и сътрудничеството между РС-Пловдив от една страна и Апелативен съд-Пловдив, Окръжен съд-Пловдив и Административен съд-Пловдив от друга, което може да се постигне чрез задълбочаване на контактите на ниво ръководство, основани на следните базисни принципи:

- взаимно уважение;
- диалогичност;
- балансираност между защита на интересите на представляваната институция и готовност за разрешаване на конфликтните въпроси въз основа на взаимни компромиси;

- кадрово обезпечаване на правораздавателната дейност на всички съдилища чрез командироване на съдии от РС-Пловдив в по-горна инстанция, което да бъде планирано и компенсирено посредством командироването в него на младши съдии или на съдии от по-малко натоварени съдилища от окръжния, респективно апелативния район, при спазване на принципа за равномерна натовареност и равномерно кадрово обезпечаване.

Акцентът, който поставям върху този проблем, чрез позиционирането му на това систематично място, произтича от ясното съзнание, че проблемите, свързани с дейността на РС-Пловдив, не могат да бъдат разрешени само със собствените му кадрови и организационни ресурси, а изискват единодействие с останалите съдилища от град Пловдив, основано на общия интерес за предоставяне на бързо, ефективно и качествено правосъдие.

5. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ. КОМАНДИРОВАНЕ.

5.1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ОБЩО ЗА РС-ПЛОВДИВ- ПОСТЪПЛЕНИЯ НА ДЕЛА И БРОЙ РАЗКРИТИ ЩАТОВЕ.

Съгласно чл. 76 ЗСВ: Районният съд е основен първоинстанционен съд. На него са подсъдни всички дела освен тези, които със закон са определени като подсъдни на друг съд.

Районен съд – Пловдив е **вторият по големина** районен съд в страната след Софийски районен съд по брой постъпили и разглеждани дела и по брой щатове за съдии и служители.

В териториалната компетентност на РС-Пловдив попадат населените места от **дванадесет общини**, представени в табличен вид:

Таблица 1. Териториална компетентност на РС-Пловдив.

Община	Население	Брой населени места	От тях:
Брезово	6 170 души	16	1 град (Брезово) и 15 села
Калояново	10 598 души	15	15 села, с административен център село Калояново
Кричим	7 245 души	1	1 град- Кричим
Куклен	6 276 души	6	1 град (Куклен) и 5 села
Марица	32 154 души	19	19 села, с административен център град Пловдив
Съединение	9 310 души	10	1 град (Съединение) и 9 села
Стамболийски	18 107 души	5	1 град (Стамболийски) и 4 села
Родопи	32 689 души	21	21 села, с административен център град Пловдив
Раковски	25 893 души	7	1 град (Раковски) и 6 села

Пловдив	319 612 души	1	1 град-Пловдив
Перушица	4 298 души	1	1 град-Перушица
Хисаря	10 592 души	12	1 град (Хисаря) и 11 села
Общо:	<u>482 944 души</u>	114	<u>9 града и 105 села</u>

Посочената териториална компетентност резултира в следния брой дела за РС-Пловдив:

Таблица 2. Брой дела в РС-Пловдив.

	Постъпили дела	Общо дела за разглеждане	Общо свършени дела
2018	29 097	32 706	28 262
2019	29 737	34 181	28 769
2020	25 817	31 229	25 034
2021	29 104	35 299	29 605
2022	26 597	32 291	26 355
2023	26 560	32 496	26 725
30.06.2024	14939	20710	14690
30.10.2024	24559	30330	23514
<u>01.12.2024</u>	<u>27250</u>	<u>33021</u>	<u>26221</u>

За изследвания период 2018-2024г. се наблюдава **вълнообразно движение в постъпленията на делата**, като години на относително увеличение биват следвани от години на относителен спад, като интервала на вариране:

- по показател „общо постъпили“ и „общо свършени“ дела за годината е от около 26 000 до около 29 000 дела на година;

- по показател „общо дела за разглеждане“ е от около 31 000 до около 35 000 дела на година.

Тенденцията в движение на делата за 2024г. показва, че до края на годината ще бъдат достигнати нивата на годините, в които натовареността в РС-Пловдив е била най-голяма- 2018, 2019, 2021.

Към месец декември 2024 г. щатната численост на Районен съд – Пловдив включва общо **249 щата**, разпределени както следва:

- **63** съдийски щата, от които един председател, трима зам.-председатели (на наказателно, гражданско и брачно отделение) и 59 съдии;
- **8 държавни съдебни изпълнители;**
- **12 съдии по вписванията;**
- **166 служители.**

В Районен съд – Пловдив са обособени три отделения - гражданско, брачно и наказателно. Броят на съдиите по щат, разпределени по отделения, е както следва:

Таблица 3. Разпределение на съдийските щатове в РС-Пловдив по отделения:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	06.2024	12.2024
Гражданско отделение	27	26	28	28	30	30	30	31
Брачно отделение	6	5	5	6	6	6	6	6
Наказателно отделение	26	25	25	26	26	26	26	26
Общо съдии	59	56	58	60	62	62	62	63

След 2019г. се наблюдава **устойчива тенденция за увеличаване на разкритите за РС-Пловдив щатове**, като през втората половина на 2024г. е налице увеличение на съдийския щат с една бройка, след период от почти три години без промени в щатното разписание, като по този начин е достигната най-високата обезпеченост на база разкрити щатове от 2018г. насам.

Въпросът за кадровата обезпеченост на съдийските щатове в РС-Пловдив има две измерения:

- действителна заетост на разкритите щатни бройки;
- достатъчност/недостатъчност на разкритите щатни бройки с оглед постъпленията на делата.

5.2. ДЕЙСТВИТЕЛНА ЗАЕТОСТ НА РАЗКРИТИТЕ ЩАТНИ БРОЙКИ ЗА СЪДИИ.

В нито един момент през разглеждания период съдът не е функционирал при пълно заемане на щатните бройки за съдии.

Таблица 4. Съотношение на реално заетите щатове към общ брой разкрити щатове за съда.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	06.2024	<u>12.2024</u>
Съотношение на заети щатове към края на календарната година/ към общ брой щатове за съда	46/59	44/56	46/58	49/60	50/62	52/62	50/62	<u>48/63</u>
Процент заети щатове към края на календарната година от общия брой щатове за съда	77,96 %	78,57%	79,31%	81,66%	80,64%	83,87	80,64%	<u>76,19%</u>
Отработени човекомесеци за календарната година	573	528,3	527	568	583	595,5	291,5	<u>538</u>
Средно заети щатове за годината на база отработени човекомесеци	47,75	44	43,9	47,33	48,58	49,625	48,58	<u>48.90</u>
Процент заети щатове за годината на база отработени	80,9 %	78,57%	75,6%	78,9%	78,35%	80,03%	78,35%	<u>77.6%</u>

човекомесеци								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Налице е разлика между данните за действително заети щатове по показател „към края на календарната година“ и на база отработени човекомесеци, която се дължи на обстоятелството, че първият показател отчита само заетостта/вакантността на щат към 31 декември на съответната година, като не държи сметка каква част от годината въпросният отсъстващ към 31 декември магистрат реално е работил, тоест дали е отсъствал цялата календарна година или само известен период от нея. Първият показател не е в състояние също така да отчете случаи, в които магистрат отсъства през календарната година за неопределен период от време, но се е завърнал на работа към края на отчетната година.

Поради изложеното много по-надежден за измерване действителната заетост на разкритите щатове се явява вторият показател-на база отработени човекомесеци, като по него за изследвания период 2018-2024г. заетостта варира вълнообразно в рамките на 75,6-80,9%.

Таблица 5. Причини за наличие на незаети съдийски щатове в РС-Пловдив.

Причина	2018	2019	2020	2021	2022	2023	06.2024	<u>12.2024</u>
Отпуск поради бременност, раждане и отглеждане на малко дете	4	4	6	4	4	5	3 1-Н 2-Г	<u>5</u> <u>1-Н</u> <u>4-Г</u>
Командиrowане в друг съд	6	5	6	9	10	11	9 3Н 6Г	<u>11</u> <u>5Н</u> <u>6Г</u>
Свободни щатове							1Б	<u>1Б</u>

Към декември 2024г. командироването от РС-Пловдив е в следната насока:

- от наказателно отделение: 4 съдии в Окръжен съд- Пловдив, 1 съдия в Административен съд –Пловдив;
- от гражданско отделение: 1 съдия в Административен съд-Пловдив, 1 съдия в КАК, 2 съдии в Окръжен съд-Пловдив, 1 съдия в РС-Кърджали, 1 в РС-Първомай.

Таблица 6. Съдии, командировани в Районен съд-Пловдив.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	06.2024	12.2024
Младши съдии	2	1	3	2	2	2	-	<u>1(Г)</u>
Районни съдии от други съдилища	-	-	-	-	-	-	1Г	<u>1Г</u>

Таблица 7. Сравнителен преглед на заестостта на щатове и постъпленията на дела в другите районни съдилища в областните центрове.

Районен съд	Разкрити щатове			Средно заети щатове на база отработени човекомесеци			Процент заети щатове на база отработени човекомесеци		
	2022	2023	06. 2024	2022	2023	06. 2024	2022	2023	06. 2024
СРС	213	214	219	157,75	158,75	153,5	74,06%	74,18%	70,09%
РС – Благоевград	13	12	13	11,83	10,16	10,91	91%	84,66%	83,92%
РС – Бургас	35	35	35	26,66	27,08	28,16	76,17%	77,37%	80,45%
РС – Варна	57	56	56	51,5	46,41	44,83	90,35%	82,87%	80,05%
РС - Велико Търново	18	18	17	13,00	13,74	13,26	72,22%	76,33%	78%
РС – Видин	11	11	11	8,75	9,58	9,66	79,54%	87,09%	87,81%
РС – Враца	14	14	14	11,86	11,58	12	84,71%	82,71%	85,71%
РС – Габрово	10	10	10	8,58	8	8	85,8%	80%	80%
РС – Кюстендил	10	9	9	6,58	7,16	7	65,8%	79,55%	77,77%
РС – Кърджали	8	8	8	6	6,16	7	75%	77%	87,5%
РС – Ловеч	9	8	8	8,83	8	8	98,11%	100%	100%
РС – Монтана	11	11	11	7,91	8,6	11	71,90%	78,18%	100%
РС – Пазарджик	17	16	16	12,49	12,77	14,17	73,47%	79,81%	88,56%
РС – Перник	23	23	23	16	14,20	15,75	69,56%	61,73%	68,47%
РС – Плевен	25	25	25	21,95	22,41	22,66	87,8%	89,64%	90,64%
РС – Пловдив	62	62	62	48,58	49,62	48,58	78,35%	80,03%	78,35%
РС – Разград	8	8	8	6,83	6,41	6,5	85,37%	80,12%	81,25%
РС – Русе	24	23	23	22,43	21,2	19,71	93,45%	92,17%	85,69%
РС – Силистра	7	7	7	7	5,91	6	100%	84,42%	85,71%
РС – Сливен	16	17	17	13,58	12,95	12	84,87%	76,17%	70,58%
РС – Смолян	5	5	5	4,16	4,83	4	83,2%	96,6%	80%
РС - Стара Загора	21	21	21	16,66	16,5	17	79,33%	78,57%	80,95%
РС – Добрич	14	14	13	13,5	11,89	12	96,42%	84,92%	92,30%
РС – Търговище	10	10	10	8,65	7	6,76	86,5%	70%	67,6%
РС – Хасково	11	11	11	8,21	6,59	9	74,63%	59,90%	81,81%
РС – Шумен	14	14	14	13,16	13,16	12,25	94%	94%	87,5%
РС – Ямбол	13	13	13	11,16	10,91	5,41	85,84%	83,92%	41,61%

Средно за областни центрове							82,86%	81,18%	81,20%
-----------------------------	--	--	--	--	--	--	--------	--------	--------

Гореизложените данни в табличен вид водят до следните изводи:

През изследвания период 2018 – 2024г., процентът на заетост на щатове в РС-Пловдив (общо за съда) варира вълнообразно в приблизителния диапазон 76-84 % по показател „зает щат в края на календарната година“, като най-високо кадрово обезпечаване е достигнато в края на 2023г.- 83,87%, а най-ниско е края на 2024г.- 76,19%.

По показател заети щатове на база отработени човекомесеци, заетостта е по-ниска от средния процент за районните съдилища в областните центрове, както следва:

- за 2022г.: 78,35 % за РС-Пловдив срещу 82,86 % средно за районните съдилища в областните центрове, като по показателя процент на заети щатни бройки на база отработени човекомесеци за периода Районен съд - Пловдив е на 19-то място от 27 районни съдилища в областните центрове;

- за 2023г.: 80,03 % за РС-Пловдив срещу 81,18 % средно за районните съдилища в областните центрове, като по показателя процент на заети щатни бройки на база отработени човекомесеци за периода Районен съд - Пловдив е на 14-то място от 27 районни съдилища в областните центрове;

- за първо полугодие на 2024г.: 78,35 % за РС-Пловдив срещу 81,20 % средно за районните съдилища в областните центрове, като по показателя процент на заети щатни бройки на база отработени човекомесеци за периода Районен съд - Пловдив е на 20-то място от 27 районни съдилища в областните центрове.

Посоченото налага извод за липса на оптимална организация при осигуряване заетостта на щатове и необходимост от нейното подобряване.

5.3. КОМАНДИРОВАНЕ.

От представените в табличен вид данни се установява, че причините за незаемост на щата на РС-Пловдив са две основни:

- ползване на отпуск поради бременност или гледане на малко дете, като всяка година минимум четирима съдии отсъстват по тази причина.

Тази причина, поради характера си не подлежи на предварително планиране с точност (при все това при планиране на заетостта на щатовете следва да бъде съобразявана посочената устойчива тенденция, като бъде заложено обосновано очакване за отсъствие на магистрати по посочената причина), но следва да бъде компенсирана;

-командиране в по-горен съд. От 2019г. насам се наблюдава устойчива тенденция за ръст в броя на командированите съдии от РС-Пловдив, като пикът е достигнат през 2023г. и 2024 г., когато приблизително 1/6 (по 11 в края на всяка от двете календарни години) от съдиите по щат са командировани в друг орган на съдебната власт.

Тази причина, за разлика от предходната, подлежи както на планиране, така и на компенсиране.

Планирането може да се осъществи, като в края на всяка календарна година, в духа на целените диалог и сътрудничество между РС-Пловдив и останалите съдилища в града, на ниво ръководство, се обсъждат предстоящите овакантиявания на щатове в по-горната инстанция, необходимият брой съдии, които да бъдат командировани от РС-Пловдив (например през 2024г. на база принципа за равномерна натовареност и равномерно кадрово обезпечаване, между ръководството на ОС-Пловдив и РС-Пловдив е постигната договореност при овакантиени 4 щатни бройки за наказателно отделение в ОС-Пловдив чрез командиране от РС-Пловдив да бъдат попълнени две, а останалите две да останат свободни) и евентуалните начини, по които може да бъде компенсирано отсъствието им, за да не се отразява то на организацията на работа на РС-Пловдив. Посочената мярка за засилен обмен на информация следва да обхване всички съдилища в град Пловдив- апелативен, окръжен, административен, районен.

Нормативна опора за този обмен на информация между председателите на съдилищата намирам в разпоредбата на чл. 188, ал.1 ЗСВ, според която:

Административните ръководители уведомяват съответната колегия на Висшия съдебен съвет за длъжностите, които се очаква да се освободят през следващата година, в срок до 30 септември на предходната година.

В този смисъл е изцяло възможно предоставянето на информация на ВСС по реда на чл. 188 ЗСВ да е съпроводено и с обмен на информация между ръководствата на съдилищата, което може да допринесе за по-

доброто планиране на кадровото обезпечаване на всички органи на съдебната власт.

Компенсирането на „оголването на щат“ в РС-Пловдив може да се извърши чрез:

-командиране на младши съдии в РС-Пловдив, която възможност е ефективно използвана през последните години, като всяка година командироваани в РС-Пловдив са между 1 и 3 младши съдии;

-командиране на районни съдии от други по-слабо натоварени съдилища от окръжния или апелативния район в РС-Пловдив, като от представените в табличен вид данни е видно, че тази възможност реално не е използвана през периода 2018 г. – 2023 г., като е налице един командирован магистрат през 2024г. от РС-Асеновград. Това представлява съществена слабост, която следва да бъде отстранена.

Таблица 8. Щат и действителна натовареност на районните съдилища от апелативния район за 2022 -2024г.

Съд	Щат			Заети щатове на база отработени човекомесеци			Действителна натовареност по показател общо дела за разглеждане на месец на база отработени човекомесеци		
	2022	2023	06. 2024	2022	2023	06. 2024	2022	2023	06. 2024
ОКРЪЖЕН РАЙОН ПЛОВДИВ									
Районен съд – Пловдив	62	62	62	48,58	49,62	48,58	55.39	54,57	71,05
РС-Асеновград	8	8	8	6	6,33	6,83	51.61	50,05	57,56
РС-Карлово	6	6	6	5,75	5,91	6	41.13	47,08	49,50
РС-Първомай	2	2		2	2	2	43.71	45,92	51,67
ОКРЪЖЕН РАЙОН КЪРДЖАЛИ									
Районен съд- Кърджали	8	8	8	6	6,16	7	41.42	43,62	43,98
РС-Момчилград	2	2	2	2	2	2	42.21	46	55,58
РС-Ардино	2	2	2	1	1,5	2	21.00	13,39	9,33
РС-Крумовград	2	2	2	2	2	2	14.92	15,38	17,08
ОКРЪЖЕН РАЙОН ПАЗАРДЖИК									

Районен съд-Пазарджик	17	16	16	12,5	12,75	14,16	46,41	48,75	54,56
РС-Пещера	4	4	4	3	3,08	4	50.17	44,88	38,79
РС-Панагюрище	3	3	3	2,33	2,5	2,33	47.29	52,57	74,71
РС-Велинград	5	5	5	4,08	3,5	3,66	39.63	48,30	61,95
ОКРЪЖЕН РАЙОН СМОЛЯН									
Районен съд-Смолян	5	5	5	4,16	4,83	4	42.32	35,90	55,17
РС-Мадан	2	2	2	2	1,91	2	25.92	30,04	30,33
РС-Златоград	2	2	2	2	1,83	1,83	17.04	19,91	20,09
РС-Девин	2	2	2	2	2	1,66	27.08	33,92	34,10
РС-Чепеларе	2	2	2	1,5	2	1,83	23.89	19,08	20,00
ОКРЪЖЕН РАЙОН СТАРА ЗАГОРА									
Районен съд-Стара Загора	21	21	21	16,6	16,5	17	50.90	51.15	55,77
РС-Казанлък	11	11	11	9,33	9,58	10	44.97	44,82	50,93
РС-Раднево	3	3	3	2	2,5	3	49.00	40,23	42,83
РС-Чирпан	4	4	4	2	2,91	4	62.63	45,34	38,04
РС-Гълъбово	2	1	1	2	1,83	1	33.46	42,18	103,83
ОКРЪЖЕН РАЙОН ХАСКОВО					0	0			
Районен съд-Хасково	11	11	11	8,25	7	9	53.17	58,48	54,43
РС-Свиленград	4	5	5	3,58	3,5	4	44.05	44,48	49,21
РС-Димитровград	6	6	6	4,91	5,16	5	42.95	42,27	54,33
РС-Харманли	4	5	5	2,91	2,5	2.83	59.80	74,67	76,88
РС-Ивайловград	1	1	1	1	1	1	21.33	18,83	22,67
Средно за районните съдилища в областните центрове							51,09	52,47	65,00

От гореизложените данни могат да се направят следните изводи:

-най-подходящ за командироване в РС-Пловдив е РС-Асеновград.

От една страна, той се намира в същия окръжен район (на ОС-Пловдив), а от друга страна и при два незаети щата в него /при функциониращи 6 от общо 8 състава/ действителната му натовареност по щат е по-ниска от тази в РС-Пловдив, по-ниска от средната за районните съдилища в областните

центрове и съизмерима със средната за районните съдилища извън областните центрове. Посоченото налага извод, че при подобряване на кадровата обеспеченост на РС-Асеновград (заемане на седмия и осмия щат) е мислимо командироване в посока по-натоварения РС-Пловдив. Точно това е фактическото положение и за 2024г., като РС-Асеновград работи с 6 реално функциониращи състава, един съдия е командирован в ОС-Пловдив и един в РС-Пловдив за срок от 1 година;

-относно РС-Карлово следва да се отбележи, че при относително пълна заетост на разкритите щатни бройки (на база отработени човекомесеци) действителната натовареност по щат е по-ниска от тази в РС-Пловдив. Същевременно при командироване на един съдия в РС-Пловдив, действителната натовареност в РС-Карлово би надхвърлила средната за районните съдилища извън областните центрове, поради което отправяне на подобно искане не се предвижда в настоящата управленска програма при неизменност на постъпленията;

-последният съд от окръжния район РС-Първомай се явява неподходящ за командироване в РС-Пловдив, предвид слабата му кадрова обеспеченост, наложила точно обратното-един съдия от РС-Пловдив към момента да е командирован в РС-Първомай;

- относно съдилищата в областните центрове: Районен съд - Кърджали, Районен съд - Пазарджик, Районен съд - Смолян, Районен съд - Стара Загора, Районен съд - Хасково (за РС-Хасково с изключение на 2022г. и 2023г.) следва да се отбележи, че действителната натовареност по щат в тях е по-ниска от тази в Районен съд - Пловдив и по-ниска от средната за съдилищата от областните центрове в страната, при положение че във всеки един от тези съдилища съдийските щатове към 2022-2024г. не са изцяло заети. По тази причина, при подобряване на кадровото обезпечаване на тези съдилища (чрез бъдещо реално заемане на щатове, които към момента в тях са свободни), в която хипотеза действителната им натовареност би паднала допълнително под средната за страната, е мислимо краткосрочно командироване в посока по-натоварения РС-Пловдив. Практическото реализиране на подобна идея предвид факта, че посочената група съдилища, подобно на РС-Пловдив, представляват „основен източник“ за кадрово обезпечаване на окръжния и административен съд от техния окръжен район, е силно затруднено, но все пак не е изключено при спазване на изискването за балансираност в действителната натовареност на съдилищата от апелативния район;

-налице са и редица по-малки съдилища в сравнение с тези от областните центрове: Районен съд - Пещера, РС - Панагюрище, РС -

Велинград, РС - Казанлък, РС - Раднево, РС – Чирпан. Всеки един от тези съдилища към момента си има собствени кадрови проблеми, но при пълно заемане на щатовете в тях, действителната им натовареност би била чувствително по-ниска от тази в РС-Пловдив и от средната за съдилищата извън областните центрове, в която хипотеза е мислимо краткосрочно (доколкото са от друг апелативен район) командироване в посока на по-натоварения РС-Пловдив;

- чувствителен е въпросът с редица съдилища в апелативния район, чиято действителна натовареност е в пъти по-малка от тази на РС - Пловдив. Такива са: РС - Ардино, РС - Крумовград, РС - Мадан, РС - Златоград и РС -Девин. Същевременно, те имат към 2022-2024 г. само по два разкрити щата, като натовареността им би останала чувствително по-ниска от тази в РС - Пловдив и при командироване на единия техен съдия и оставане само с един зает щат. От друга страна, оставането на съд, колкото и да е ненатоварен той, с един зает щат е изцяло нецелесъобразно и на практика би минирало неговата дейност. В този смисъл, фактическото положение в РС – Ивайловград и РС-Гълъбово (където към 2024г. има само един разкрит щат), представлява изключение, което не следва да се превръща в правило. По изложените съображения, предложения за командироване на съдии от тези съдилища в РС - Пловдив не се предвижда, като въпросът за органи на съдебната власт с 2 и 1 разкрит щат следва да бъде разрешен на база дебата за реформа в съдебната карта. Същото в пълна мяра е важно и за РС-Първомай. Действително същият е в пъти по-натоварен от цитираните „малки съдилища“, но същевременно броят разкрити щатове за него-два, добрата инфраструктура и отличните транспортни връзки на населените места от обслужваната от РС-Първомай територия с гр. Пловдив и гр. Асеновград (само като пример следва да се посочи, че разстоянието от гр. Пловдив до гр. Първомай и град Хисаря, попадащ в съдебния район на РС-Пловдив, е идентично) позволяват и този съд да бъде включен в дебата за реформа на съдебната карта.

Разбира се, командироването на съдии не е едностранен процес и изисква диалог и единодействие с останалите административни ръководители, като именно в тази насока ще бъдат насочени усилията ми.

На следващо място, командироването е свързано и с желанието на самите съдии. Тук усилията ми ще бъдат насочени към затвърждаване у тях на убеждението, че макар и за кратък срок, правораздаването във високо натоварен съд като РС - Пловдив, в който съществува изключително

разнообразие на разглежданите дела, може да бъде безценна стъпка към тяхното професионално усъвършенстване и кариерно израстване.

Всъщност мое непоколебимо убеждение е, че командировани в по-висши инстанции следва да бъдат именно съдиите от натоварени съдилища, в които съществува високо разнообразие от разглеждани дела (като гаранция за професионалните качества и опит на командирования), като именно към утвърждаване на това убеждение у председателите на Апелативен съд -Пловдив и Окръжен съд - Пловдив ще бъдат насочени усилията ми в духа сътрудничество и диалог.

Във връзка с големия брой съдии от Районен съд - Пловдив, командировани в по-висша инстанция, и доколкото ЗСВ изисква становище на административния ръководител на командирования съдия, считам, че критерият за подбор на командировани съдии следва да бъде комплексен, като включва критериите стаж, качество (процент необжалвани и потвърдени актове) и срочност на работа, като относителното тегло на качеството и срочността на работа при комплексната преценка следва да бъде по-голямо в сравнение с формалния критерий стаж (щом той е достатъчен за заемане на длъжност в съответния орган на съдебната власт). Във всички случаи, считам за изцяло недопустимо командироването само на база стаж на съдии с изключително висок процент отменени актове или с огромен брой дела, изписани извън сроковете по НПК, ГПК и ЗАНН, за сметка на съдии с по-малък стаж, но без просрочени дела и с по-високо качество на работа.

Не на последно място, следва да бъде изследван въпросът за инстанциите, в които са командировани съдии от РС-Пловдив:

- 8 съдии през 2024г. са командировани в по-висша инстанция (окръжен и административен съд). За мен лично не подлежи на съмнение, че командироването не може и не бива да замества конкурсното начало за израстване в съдебната система. Същевременно, колкото и правно нежелано да е това, е неоспоримо фактическо положение, че към момента конкурсните процедури вървят бавно, поради което командироването в по-горна инстанция се явява единствена възможност за съдиите от районен съд-Пловдив да получат адекватна оценка на полаганите от тях усилия в условията на по-висока от средната за страната натовареност. По изложените съображения не предвиждам отправяне на искания за прекратяване на командировки на съдии, командировани в окръжен и административен съд;

- 1 съдия през 2024г. е командирован в КАК, което се оценява като висок атестат за работата на целия съд;

- 2 съдии през 2024г. са командировани в други районни съдилища, като за това командироване липсват фактически и правни основания, различни от натовареността в РС-Първомай и РС-Кърджали, където са командировани. Относно РС-Първомай се очаква завръщането на титуляря на вакантния щат през пролетта на 2025г., поради което необходимостта от командироване би отпаднала по естествен път. В същия срок изтича и командировката на съдията, командирован в РС-Кърджали. Предвид анализираните по-горе данни за натовареността на съдилищата в апелативния район, предвиждам като принципно положение, да не давам съгласие за командироване на съдии от РС-Пловдив по хоризонтала (освен ако важни причини по изключение не налагат това) в други районни съдилища, като считам, че тяхното кадрово обезпечаване би могло да се постигне чрез командироване на съдия от друг по-слабо натоварен съд в сравнение с РС-Пловдив.

5.4. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА СЪДИЙСКИЯ ЩАТ.

От публикуваните на страницата на ВСС **ОБООБЩЕНИ СТАТИСТИЧЕСКИ ТАБЛИЦИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДИЛИЩАТА**, Приложение № 78, се установява, че неизменно всяка година в изследвания период 2018-2024г., Районен съд - Пловдив е на второ място сред районните съдилища по показателите: „брой постъпили дела за година“, „брой дела за разглеждане на година“, „брой свършени дела за година“, като също така е на второ място и по показателя „брой разкрити съдийски щатове“, като по всички показатели е само след Софийски районен съд.

Таблица 9. Натовареност по щат за РС-Пловдив и в другите районни съдилища в областните центрове.

РС-Пловдив	Щат	Постъпили дела на месец на щат	Общо дела за разглеждане на месец на щат	Свършени дела на месец на щат
2018	59	41,09	46,19	39,91
2019	56	44,25	50,86	42,81
2020	58	37,09	44,86	35,96
2021	60	40,42	49,02	41,11
2022	62	35,74	43,40	35,42
2023	62	35,58	43,68	35,92

06.2024	62	40.08	55,67			39,49			
12.2024	63	39.32	47.64			37.83			
За сравнение средно за съдилищата в областните центрове данните са:									
2020	31,97		41,04			32,30			
2021	34,64		43,31			35,17			
2022	32,73		40,91			32,91			
2023	33,28		41,33			33,77			
06.2024	35,75		50,79			35,67			
За сравнение данните за отделните съдилища в областните центрове са:									
съд	щат			натовареност по щат към всичко дела за разглеждане			натовареност по щат към всичко свършени дела		
	2022	2023	06. 2024	2022	2023	06. 2024	2022	2023	06. 2024
СРС	213	214	219	49.53	49,65	63,13	34.78	36,50	37,41
РС – Благоевград	13	12	13	38.79	41,66	47,06	31.62	34,83	32,81
РС – Бургас	35	35	35	36.72	35,65	42,33	32.45	31,36	32,98
РС – Варна	57	56	56	38.91	39,56	44,66	32.79	33,00	31,76
РС - Велико Търново	18	18	17	25.74	30,28	36,31	22.36	26,83	29,50
РС – Видин	11	11	11	36.52	40,87	52,44	28.06	33,92	38,74
РС – Враца	14	14	14	34.36	31,55	38,05	31.25	28,70	32,74
РС – Габрово	10	10	10	29.77	29,88	33,17	26.22	26,51	27,58
РС – Кюстендил	10	9	9	37.38	43,81	44,33	33.42	39,45	44,33
РС – Кърджали	8	8	8	31.06	33,63	30,63	27.80	29,07	30,63
РС – Ловеч	9	8	8	32.86	38,86	50,42	27.15	31,76	33,96
РС – Монтана	11	11	11	37.77	36,67	43,08	34.52	33,88	36,62
РС – Пазарджик	17	16	16	34.10	38,93	48,32	29.64	33,82	37,81
РС – Перник	23	23	23	35.13	32,67	39,09	31.79	29,47	33,03
РС – Плевен	25	25	25	34.66	36,43	39,75	31.72	33,13	32,74
РС – Пловдив	62	62	62	43.40	43,68	55,67	35.42	35,92	39,49
РС – Разград	8	8	8	35.83	35,59	37,71	32.10	32,25	30,52
РС – Русе	24	23	23	36.42	38,74	44,72	31.76	34,07	35,20
РС – Силистра	7	7	7	36.61	40,75	52,76	33.02	34,90	40,60
РС – Сливен	16	17	17	43.15	37,74	51,47	38.87	33,16	41,70
РС – Смолян	5	5	5	35.27	34,70	44,13	29.38	30,72	35,40
РС - Стара Загора	21	21	21	40.39	40,19	45,15	36.83	36,65	38,06
РС – Добрич	14	14	13	37.46	35,07	48,36	31.70	28,86	35,42
РС – Търговище	10	10	10	24.80	24,87	27,62	22.05	23,08	23,50
РС – Хасково	11	11	11	39.69	35,08	44,53	34.29	29,73	32,94
РС – Шумен	14	14	14	36.71	36,78	39,60	34.06	34,07	34,02
РС – Ямбол	13	13	13	34.01	34,33	41,32	30.32	30,47	33,31

От гореизложените таблични данни е видно, че натовареността на база разкрити съдийски щатове за РС - Пловдив е по-висока от средната за районните съдилища в областните центрове по всеки един от

показателите: „постъпили дела“, „общо дела за разглеждане“ и „свършени дела“, като:

- за 2022г. и 2023г. натовареността в РС-Пловдив е с приблизително 2 пункта по-висока от средната за страната по всеки един от показателите,

- за първата отчетна половина от 2024г. маржа е покачен на приблизително 4 пункта по всеки един от показателите.

Конкретно по показател „брой дела за разглеждане на разкрит щат“, РС – Пловдив:

- за 2022г. е на второ място сред съдилищата в областните центрове след СРС;

- за 2023г. е на трето място след СРС и РС-Кюстендил;

- за първата половина на отчетната 2024г. отново е на второ място само след СРС.

По показател „свършени дела“ РС-Пловдив:

- за 2022г. е на трето място след РС - Сливен и РС - Стара Загора;

- за 2023г. е на четвърто място след СРС, РС-Кюстендил и РС-Стара Загора;

- за първа половина на 2024г. е на четвърто място след РС-Кюстендил, РС-Силистра и РС-Стара Загора.

От посоченото могат да се направят следните изводи:

- обезпечеността с разкрити щатове на РС-Пловдив не е достатъчна предвид констатациите за ръст в постъпленията на дела и устойчивата тенденция средната натовареност по щат за РС-Пловдив да е по-висока от средната за районните съдилища в областните центрове, като реално РС-Пловдив винаги е в челната тройка при сравняване натовареността по щат, като само една година през изследвания период не е на второ място;

- въпреки изключително високата натовареност, РС-Пловдив неизменно е в челните позиции по показателя „свършени дела“, което е висок атестат за качеството и ефективността на правораздавателната дейност на магистратите в РС-Пловдив, в условията на пределна лична мобилизация;

- необходимо е предприемане на незабавни мерки за привеждане на щатното разписание на РС-Пловдив в съответствие с увеличеното постъпление на дела, което е наложително и едновременно с това възможно по две взаимно свързани причини: от една страна е обстоятелството, че за първото полугодие на 2024г. маржа между средната натовареност на щат за РС-Пловдив и средната за областните центрове се е

покачил двойно, а от друга страна са данните за СРС, от които е видно, че за този съд са разкрити 6 щатни бройки за периода от края на 2022г. до юни 2024г., при положение, че СРС и РС-Пловдив са съответно първи и втори по натовареност в страната.

Аритметическите изчисления за натовареността през първата половина на отчетната 2024г. показват, че до натовареност, близка до средната за районните съдилища в областните центрове, би се достигнало при разкриване в РС-Пловдив на 5 допълнителни щата.

През втората половина на 2024г. един от тези пет необходими допълнителни щата вече реално е разкрит, чрез преместване на съдия, правораздаващ преди това в РС-Велинград и РС-Пещера в РС-Пловдив, като преместването е заедно със щата, като при налични 62 щата за РС-Пловдив към 30 юни 2024г., към декември 2024г. същите вече са 63, което оценявам като изключително необходима стъпка към облекчаване натовареността на съдиите от РС-Пловдив.

Разкриването на тези необходими 4 допълнителни щата считам, че ефективно може да се реализира по някой от следните механизми:

- назначаване на младши съдии по реда на чл. 243, ал.1 ЗСВ. В тази връзка следва да съобрази, че към момента в Окръжен съд-Пловдив правораздават трима младши съдии, чийто срок по чл. 240 ЗСВ изтича през лятото на 2025г. Същевременно в РС-Пловдив е наличен само 1 незаает съдийски щат, поради което назначаването по реда на чл. 243 ЗСВ на посочените младши съдии може да бъде съпроводено с разкриване на 2 допълнителни щата за РС-Пловдив, което да бъде компенсирано с тяхното съкращаване в други по-слабо натоварени органи на съдебната власт, където са налице вакантни щатове. Практическа пречка пред реализиране на посочената идея се явява съществуващото фактическо положение, при което поради големия брой командировани съдии, броят вакантни щатове на районно ниво е голям, но не и броят на незаетите щатове, на които могат да се назначават нови съдии. По тази причина е ноторно известно, че при поредното оптимизиране на щатната численост на съдилищата в края на 2024г., бе необходимо 8 бройки за съдии да бъдат осигурени от прокурорска колегия на ВСС. По същата причина, доколкото броят на реално незаетите щатове на районно ниво към момента е по-малък от броя на младшите съдии, чийто срок по чл. 240 ЗСВ изтича през 2025г., то както безпроблемното назначаване на младши съдиите през 2025г. за районни съдии, така и разкриването по този механизъм на две допълнителни щатни бройки за РС-Пловдив, се предполага от срочното

приключване на конкурса за повишаване в Окръжен съд, като по този начин биха се освободили общо 53 щатни бройки на районно ниво;

- **преместване на съдия, заедно със щат по реда на чл. 194 ЗСВ** по семейни и други лични причини. Реална възможност в тази алтернатива намирам, доколкото през изследвания период двама съдии от Районен съд - Пловдив, чиито семейства се бяха установили да живеят в гр. София, бяха преместени заедно с два броя щатове от гр. Пловдив в СРС. Същевременно, младши съдия от района на Окръжен съд - Разград, чиято съпруга правораздава в РС - Пловдив, бе назначен като районен съдия в РС - Асеновград, тоест **практиката на Съдийската колегия на ВСС познава случаи на преместване на съдии в различни апелативни райони по семейни причини.** Именно по този ред бе разкрита и 63-тата щатна бройка за съдия в РС-Пловдив през втората половина на 2024г.;

- **по изключение,** ако важни причини налагат това (доколкото според мен **заобикалянето на конкурсното начало не бива да бъде превръщано в правило**) **назначаване в РС - Пловдив на младши съдии,** чието желание е да правораздават в РС - Пловдив, но са класирани за друг град, съпроводено с разкриване в РС - Пловдив на допълнителен щат, което да бъде компенсирано със **закриване на незаает такъв** в друг по-слабо натоварен съд, което обаче, както се посочи по-горе, **е предпоставено от срочно приключване на конкурса за повишаване в Окръжен съд,** за да бъдат въобще освободени бройки за назначаване на младши съдиите на национално ниво;

- вече се посочи, че при приключване на последно обявения конкурс за повишаване в Окръжен съд, **на районно ниво в цялата страна биха се освободили 53 щата,** което би било подходящ момент за оптимизиране на щатната численост на съдилищата на база натовареност по щат, в която връзка е мислимо разкриването на щат в РС-Пловдив, съпроводено със закриване на освободен такъв в по-слабо натоварен съд от страната. Във връзка с посочения конкурс за повишаване, следва да се отбележи, че предвид големия брой места обявени за ОС-Пловдив, а именно 7, ако приключването му не бъде съпроводено **с допускане на предварителното му изпълнение,** което би позволило **навременно откриване на конкурс за първоначално назначаване в районните съдилища,** нормалното функциониране на РС-Пловдив би било поставено пред трудно преодолимо изпитание.

Таблица 9а. Действителна натовареност по щат (на база отработени човекомесеци) на съдиите от РС-Пловдив и средно за страната по показател общо дела за разглеждане.

	РС-Пловдив	Средно за районните съдилища в областните центрове
2020	56,57	51,01
2021	60,03	53,89
2022	53,81	51,09
2023	54,57	52,47
06.2024	71,05	65,00
12.2024	61,38	-

От представените в Таблица 9а данни се установява, на следващо място, че натовареността на РС – Пловдив и на база действително заети щатове (съобразно отработени човекомесеци) също е по-висока от средната за страната. **Изравняването на средната действителна натовареност по щат със средната за страната е непълно възможно с комбинация от двете предходно очертани мерки:**

- на първо и основно място, чрез полагане на усилия за **обезпечаване на заетостта на всички актуално разкрити щатове** в РС-Пловдив, включително и чрез **надлежно планиране и компенсиране на командироването** в/от РС – Пловдив;

-разкриване на четири допълнителни щатни бройки за РС - Пловдив, при условията, очертани по-горе.

5.5. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДИЙСКИТЕ ЩАТОВЕ ПО ОТДЕЛЕНИЯ.

Таблица 10. Съотношение реално заети щатове/общ брой разкрити щатове по отделения за РС - Пловдив.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	06.2024	12.2024
Съотношение за гражданско отделение	20/27	19/26	20/28	23/28	24/30	25/30	24/30	24/31
Процент заети щатове в	74%	73%	71%	82%	80%	83,3%	80%	77,4 %

гражданско отделение								
Съотношение за брачно отделение	5/6	4/5	5/5	5/6	5/6	5/6	5/6	<u>5/6</u>
Процент заети щатове в брачно отделение	83%	80%	100%	83%	83%	83%	83	<u>83</u>
Съотношение за наказателно отделение	21/26	21/25	21/25	21/26	21/26	22/26	21/26	<u>19/26</u>
Процент заети щатове в наказателно отделение	81%	84%	84%	81%	81%	84,16%	81	<u>73%</u>

5.5.1. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.

Чисто аритметически, в процентно съотношение, за изследвания период най-добре обезпечено е било брачно отделение, като **в нито един период в отделението не е имало повече от един незает щат, процентът на заети щатове не е падал под 83%,** а през 2020 г. 100 % от щатовете са били заети.

Таблица 11. Постъпления и натовареност по щат за брачно отделение.

Година	Общ брой постъпили през годината брачни дела	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за отделението	Натовареност по щат- брой дела на месец за разкрит щат	Действителна натовареност- брой дела на месец за зает щат
2018	4180	5/6	58,05	69,66
2019	4072	4/5	67,86	84,83
2020	3320	5/5	55,33	55,33
2021	3829	5/6	53,18	63,81

2022	3589	5/6	49,84	59,81
2023	3 451	5/6	47,93	57,51
06.2024	2059	5/6	57,19	68,63
10.2024	3414	5/6	56,9	68,28
<u>12.2024</u>	<u>3764</u>	<u>5/6</u>	<u>57.03</u>	<u>68.43</u>

При съобразяване на данните за натовареността по щат в брачно отделение обаче, се забелязват пропуски в организацията на дейността. Видно е, че както по показател „натовареност по щат” (на база разкрити щатове), така и по показател „действителна натовареност” (на база реално заети щатове в отделението) **се наблюдават значителни флуктуации – в рамките на петгодишния период от около 15 пункта.** Изложеното сочи на съществени **колебания в натоварването на съдиите от отделението на годишна база** (въпреки константно високия процент на реално заети щатове), което се дължи на различния брой постъпили дела в отделението през всяка календарна година. В тази връзка следва да се отбележат две тенденции:

-за периода 2021г.-2023г. се наблюдава устойчива тенденция за намаляване на постъпленията в брачно отделение, при неизменност както на разкритите, така и на действително заетите щатни бройки, което резултира в чувствително намаляване на натовареността в края на периода с 8 пункта: 47, 93 в края на 2023г., в сравнение с 55, 33 в края на 2020г.;

-през 2024г. се забелязва тенденция за лавинообразно увеличаване на постъпленията в брачно отделение, като към 31.10.2024г. вече са достигнати постъпленията, налични към 31.12.2023г., отново при неизменност на разкритите и реално заетите щатове, което резултира в покачване на натовареността до нивата от периода с най-висока натовареност в отделението: 2018-2020г.

Посоченото обуславя основна цел на настоящата концепция да бъде осигуряване на относително **равномерна натовареност за всяко от отделенията на годишна база** (в конкретния случай за брачно отделение), без съществени флуктуации от година до година, което може да бъде постигнато чрез съвкупност от няколко мерки:

- внимателен и задълбочен анализ на постъпленията на делата, тенденциите в тях и прогноза за бъдещо развитие;

- динамичен подход към бройките разкрити щатове и реално заети щатове за всяко от отделенията, които да бъдат съобразени, както с реално постъпилите дела за даден отчетен период, така и с прогнозата за постъпленията през следващия отчетен период;

- приемане на норма за натовареност на отделенията, която ще бъде подробно разгледана в следващ раздел от настоящата концепция.

Динамичният подход, посочен по-горе, следва да бъде свързан с анализ на постъпленията на делата, разпределението на съдиите по щатове в обособените отделения и на действително заетите щатове на база данни за шестмесечен период. Нормативна основа именно за този период на натрупване на анализирани данни намирам в чл. 9, ал.4 ЗСВ, където законодателят, макар и по друг повод е счел, че именно шестмесечния период е подходящ за оценка на натовареността:

Чл.9, ал.4 ЗСВ: *На всеки 6 месеца съдийската колегия на Висшия съдебен съвет определя степеня на натовареност на съдиите от отделните районни съдилища с дела по ал. 3, изречение първо въз основа на данните за общата им натовареност, като прилага правилата по чл. 30, ал. 5, т. 20 ЗСВ.*

5.5.2. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ.

Като много добро следва да се оцени кадровото обезпечаване на наказателно отделение, като през анализирания период броят на реално функциониращите състави е минимум 21 състава, с изключение на втората половина на 2024г., когато в отделението е достигнато най-ниското ниво на действително кадрово обезпечаване през изследвания период - 19 заети щата от 26 разкрити за отделението.

Разликите в процента на заетите щатове през отделните години за периода от 2018г. до 06.2024г.: 81% или 84 %, се дължи на различния брой разкрити щатове - 26, съответно 25, а не на различен брой реално функциониращи състави, който неизменно остава 21, като само през 2023г. е 22 щата, като именно през тази година е постигнато най-доброто кадрово обезпечаване на отделението в процентно съотношение -84, 16% и е осигурена най-ниската натовареност.

Ниското ниво на кадрова обезпеченост на наказателно отделение в процентно съотношение 19/26 щата или 73% през втората половина на 2024г. се дължи на големия брой командировани съдии от отделението в по-

висша инстанция (окръжен и административен съд-Пловдив), което е висок атестат за качеството на работа на съдиите от наказателно отделение.

Същевременно поради намалението в постъпленията на дела през 2024г. в наказателно отделение, ниският процент на кадрова обезпеченост на отделението през втората половина на 2024г. не резултира съществено на показателя „действителна натовареност на база реално заети щатове“.

Видно от таблица 12 натовареността на действително зает наказателен щат към 31 Октомври 2024г. и 01.12.2024г. е по-висока отколкото към 31.12.2023г., когато е достигнато най-доброто кадрово обезпечаване на отделението (22 реално заети щата), но същевременно е съпоставима с натовареността в предходни периоди, когато отделението е функционирало с 21 реално заети щата, но при по-големи постъпления на дела.

Налага се извод за налично адекватно планиране на кадровото обезпечаване на наказателно отделение общо за изследвания период, което резултира в относително неизменни стойности на действителната натовареност по щат по всеки един от показателите: „брой постъпили дела“, „брой дела за разглеждане“ и „брой свършени дела“.

Това е видно от посочените в Таблица 12 данни, от които се установява, че колебанията по всеки един показател за периода 2018-2024г. са тройно по-малки от тези в брачно отделение. Тази тенденция за добро планиране на щатната заетост в наказателно отделение следва да бъде продължена.

Таблица 12. Действителна натовареност по щат на съдиите от РС - Пловдив.

година	съотношение заети/разкрити щатове	постъпили дела		общо дела за разглеждане		свършени дела	
		на месец на щат	общо брой дела	на месец на щат	общо брой дела	на месец на щат	общо брой дела
2018	21/26	33,18	8 363	36,56	9 214	33,08	8 338
2019	21/25	32,65	8 230	36,13	9 106	32,37	8 158
2020	21/25	32,30	8 142	36,07	9 090	30,92	7 793
2021	21/26	33,52	8 448	38,67	9 745	33,61	8 472
2022	21/26	29,61	7 462	34,66	8 735	30,27	7 629
2023	22/26	26,82	7081	30,85	8187	27,59	7287
06.2024	21/26	28,44	3584	35,58	4484	28,56	3599
10.2024	19/26	30,57	5809	35,31	6709	30,30	5758
12.2024	19/26	30.62	6401	34.93	7301	30.64	6404

Като забележка следва да се посочи, че показателите за действителна натовареност на съдиите от наказателно отделение за месец 06.2024г., месец 10.2024г. и месец 12.2024г. на база постъпили дела, общо дела за разглеждане и свършени дела не отразяват достатъчно коректно нивото на реална натовареност на съдиите в отделението, която е по-висока от статистически отчетеното, доколкото:

-един съдия от отделението през част от 2024г. е ползвал продължителен болничен и частично е бил спрян от разпределение;

-един съдия е бил спрян по лични причини от разпределение за цялата 2024г.

Посоченото обаче касае управленски решения по конкретни случаи, но не и цялостната дейност по планиране на кадровото обезпечаване в отделението, която си остава добра.

5.5.3. КАДРОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.

Като най-слабо следва да се оцени кадровото обезпечаване на гражданско отделение:

Видно е, че през целия изследван период 2018-2024г. реално заети са били между 71% и 83,3% (максимално достигнато кадрово обезпечаване през 2023г.) от щатове.

Посоченото резултира в две тенденции относно натовареността на съдиите от гражданско отделение, които следва да се оценят като еднакво отрицателни и неприемливи:

-изключително висока натовареност на съдиите от гражданско отделение;

-значителни колебания, както в натовареността по щат, така и в действителната натовареност на съдиите от отделението на годишна база, които надхвърлят 20 пункта, видно от Таблица 13.

Таблица 13. Постъпления на дела в гражданско отделение. Натовареност по щат. Действителна натовареност по щат в гражданско отделение.

Година		Общ брой постъпили	Реално заети щатове/ общ	Натовареност по щат- брой	Действителна натовареност-
--------	--	--------------------	--------------------------	---------------------------	----------------------------

		през годината граждански дела	брой разкрити щатове за отделението	дела за месец на разкрит щат	брой дела за месец на реално зает щат
2018		16554	20/27	51,09	68,97
2019		17435	19/26	55,88	76,46
2020		14355	20/28	42,72	59,81
2021		16827	23/28	50,08	60,96
2022		15546	24/30	43,18	53,97
2023		16028	25/30	44,52	53,42
06.2024		9296	24/30	51,64	64,55
10.2024		15371	25/31	49,58	61,48
12.2024		17085	24/31	50,10	64,71

Прави впечатление, че през 2019 г. броят на постъпилите дела е бил най-висок, като същевременно през тази година е бил най-нисък броят на разкритите щатове, както и е бил най-нисък броят на реално заетите щатове в отделението. Същевременно, през 2020 г. и 2022 г. се наблюдава тенденция за спад в броя на постъпилите граждански дела в сравнение с предходната година, което обаче е съчетано с нарастване броя както на разкритите щатове, така и на реално заетите щатове в отделението в сравнение с преходната година.

Налага се извод, подобен на този за брачно отделение, за липса на своевременно и адекватно планиране на щатове в отделението и откъснатост на тази планировка от реалните тенденции в постъпленията на делата. Преодоляването на тази слабост в организацията на дейността в гражданско отделение се поставя като основна цел на управленската ми програма, ако бъде избран за Административен ръководител на РС - Пловдив. Мерките за постигане на тази цел са идентични, като изложените за брачно отделение.

5.6. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

Таблица 14. Брой разкрити щатове за съдебни служители в РС-Пловдив.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Разкрити	151	155	164	166	166	166

щатни бройки за съдебни служители						
--	--	--	--	--	--	--

Разпределението на съдебната администрация по брой и вид щатове през 2022, 2023 и 2024 г., доколкото не е настъпило изменение, е както следва:

- ръководни длъжности – 3 броя, сред които съдебен администратор, административен секретар и главен счетоводител;
- специализирана администрация – 140 броя, от които:
 - съдебен помощник – 10 броя;
 - служител по сигурността на информацията – 1 брой;
 - завеждащ служба – 3 броя, като понастоящем завеждащите служба са завеждащ служба наказателно отделение, завеждащ служба гражданско отделение и завеждащ служба регистратура (който освен чисто организационни функции осъществява и непосредствена дейност по подпомагане на деловодителите, работещи в съдебна регистратура);
 - съдебни секретари – 59 броя;
 - служители в бюро съдимост – 4 броя;
 - съдебен деловодител – 43 броя;
 - деловодител в служба ДСИ – 5 броя;
 - съдебен архивар – 4 броя;
 - призовкар – 15 броя;
- обща администрация – 12 броя, от които:
 - системен администратор – 5 броя;
 - обща администрация – 7 броя, сред които: човешки ресурси – 1бр., счетоводител – 3бр., специалист информационни технологии – 1бр., специалист снабдяване – 1 бр., специалист техническа поддръжка – 1 бр.;
- технически длъжности: 11 броя, сред които:
 - касиер – 1 брой;
 - шофьор – 1 брой;
 - куриер – 3 броя;
 - чистач – 6 броя.

Към 31.10.2024г. свободните длъжности са:

- 1 бр. за съдебен помощник;
- 6 бр. за съдебен секретар;
- 2 бр. за съдебен деловодител;
- 1 бр. за съдебен архивар;

като за всяка от тях е открит конкурс, който към момента е висящ.

Към 2024г. са налице и служители, които съвместяват повече от една функции:

-един от системните администратори съвместява и функцията началник отдел „ИОСИТ“;

-главният счетоводител, съвместява и функция началник отдел „ФДС“ - финансова дейност и снабдяване;

-един деловодител съвместява и функцията на съдебен статистик. Това съвместяване реално лишава този деловодител от възможността да изпълнява типични деловодителски функции-работа в съдебно деловодство и обслужване на граждани. Същевременно считам, че обемът на постъпления на дела в РС-Пловдив и необходимостта от тяхното своевременно статистическо обобщаване и отчитане с оглед изпълнение на задълженията по ЗСВ оправдава съществуването на самостоятелен щат за съдебен статистик.

Коефициентното съотношение на брой служители спрямо магистрати за Районен съд – Пловдив:

-за периода 2022г., 2023г., и първо полугодие на 2024г. е константно, поради липса на промяна в щата и възлиза на 2,67;

-за втората половина на 2024г. съотношението е 2,63, поради увеличаване на съдийските щатове с един от 62 на 63.

Този коефициент е по-нисък от средния за районните съдилища в областните центрове- 2,97 за 2023 и първо полугодие на 2024г.

Въпреки по-ниския коефициент в сравнение със средното за страната (което принципно е от естество да обуслови искане за промяна в щатното разписание), считам, че като брой отпуснатите на РС - Пловдив щатове за съдебна администрация са адекватни на нуждите на съда, като максимална оптимизация на работния процес може да се постигне чрез вътрешна реорганизация на вече наличните щатове, без увеличаване на общия брой на отпуснатите щатни бройки- 166.

По изложените съображения не предвиждам в краткосрочен план отправяне на искане до ВСС за увеличаване на отпускните на РС-Пловдив щатове за съдебни служители.

Дългогодишна традиция в организацията на дейността на РС - Пловдив включва следните принципни положения:

-наличие на постоянни състави, състоящи се от съдия, секретар и съдебен деловодител;

-всеки съдебен състав има собствен съдебен секретар, като един секретар обслужва 1 състав;

-един деловодител обслужва два съдебни състава.

При тази организация на дейността натоварването на съдебните секретари е оптимално. В пожелателен план би могло да се предвиди и достигане на съотношение 1 състав: 1 деловодител, в който случай натоварването на съдебните деловодители също би било оптимално. Доколкото такова съотношение би изисквало увеличаване на щатната бройка на администрацията на РС - Пловдив с 30 щата, което е изцяло практически нереализуемо, с оглед ограничените бюджети на съдебната власт, които се гласуват всяка година от Народното събрание, подобна цел реално не се поставя за постигане.

Вече се изтъкна, че за втората половина на 2024г. броят разкрити съдийски щатове е 63, като един щат е незаает. Същевременно, разкритите щатове за съдебен секретар са 59. Посоченото налага чрез вътрешна реорганизация на щатното разписание да бъдат разкрити още 3 щатни бройки за съдебен секретар, за да се постигне съотношението 62 състава: 62 съдебни секретари.

В случай на наличие на определен брой състави, които реално не функционират (поради командировка, продължителен болничен или продължителен отпуск на съдията) секретарите от тези състави по график ще подпомагат дейността на останалите състави при отсъствие на секретари поради отпуск, краткосрочен болничен и др., както и дейността на адвокатска стая, секретно деловодство, информационен център.

Относно съдебните деловодители предлагам да се възприеме следният принцип:

-за 62-та реално заети състава да важи утвърдения в РС - Пловдив принцип: 1 деловодител за 2 състава или общо 31 деловодители;

-1 брой деловодител, обслужващи адвокатска стая, като в момента реално създадената организация е адвокатска стая да се обслужва от един деловодител от окръжен съд и един от районен съд, които подпомагат взаимно дейността си и се заместват в случай на отсъствие;

-1 брой деловодител, обслужващи информационен център, като в случай на отсъствие той бъде заместван по график от секретар на състав без съдия-титуляр;

-1 брой деловодител, обслужващ обособеното секретно деловодство, като съобразно актуалната организация в секретно деловодство работят един деловодител и един брой служител по сигурността на информацията, като двамата подпомагат дейността си и се заместват, като в случай на необходимост предвиждам дейността им да бъде подпомагана по график от секретар на състав без съдия-титуляр;

-8 деловодители, работещи в съдебна регистратура.

Така се достига до общо 42 деловодителски щата.

Тук отново следва да важи принципът, разяснен при съдебните секретари, като деловодителите от незаетите състави, следва да подпомагат дейността на функциониращите съдебни състави в случай, че съдебен деловодител – титуляр на състав, ползва отпуск, краткосрочен болничен и др.

Към момента по щатно разписание РС - Пловдив разполага с 43 щата за съдебни деловодители, при необходимост от 42.

По изложените съображения следва да се предложи промяна в щатното разписание, като една деловодителска бройка се трансформира в такава за съдебен статистик, което би отразявало реалното фактическо положение в РС-Пловдив, доколкото, както вече се посочи, един служител на деловодна длъжност реално съвместява и функциите на съдебен статистик, като не изпълнява типичните деловодни функции по работа в съдебно деловодство.

Чрез вътрешна реорганизация следва в дългосрочен план да се осигурят още 3 секретарски бройки, като в тази връзка се съобрази следното:

По щатно разписание РС - Пловдив разполага с 15 броя призовкари През отчетната 2022 г. в службата са постъпили за връчване общо 160 322 съобщения и книжа, тоест по 43 връчвания на щат средно на ден, а през

2023г. общо 167 876 или по 48 връчвания средно на ден, което индикира на относително висока натовареност на съдебните призовкари.

Голям брой от подлежащите на връчване книжа обаче представляват връчванията от РС - Пловдив уведомления по чл. 182 ДОПК (специално обсъдени в отделен раздел от настоящата концепция-т.11), за които липсва законово основание и практическо оправдание. След премахване на връчванията по чл. 182 ДОПК, заложено в настоящата управленска програма, следва да се направи внимателен анализ на останалия брой книжа за връчване.

При извод, че след премахване на уведомленията по чл. 182 ДОПК, натовареността на призовкарите е оптимална, щатната им численост следва да се запази. При извод, че действителната натовареност не оправдава щатна численост от 15 броя призовкари (при положение, че през 2022г. и 2023г. службата успешно е функционирала с 14), част от щатните бройки за призовкари следва да бъдат трансформирани.

Абсолютно същото (необходимост от внимателна преценка и обмисляне дали действителната натовареност в съответната служба оправдава отпуснатия щат в пълен размер) е важно за още няколко длъжности:

- куриер – 3 броя;
- специалист информационни технологии и системен администратор – общо 6 броя (при положение, че единият щат през 2022г. реално не е бил зает и службата е функционирала успешно и без него). Тук безусловно необходими са такъв брой служители, които оптимално да обезпечават изпълнението на следните функции: връзката с ЕПЕП; предоставяне на отдалечен достъп на страните до електронните папки на делата в ЕИСС, техническа поддръжка на използваните от съдии и служители компютърни конфигурации и програмни продукти, поддръжка на двете интернет страници на съда- официална и вътрешна информационна страница;
- наличие на самостоятелно обособени щатове: шофьор – 1 брой, специалист снабдяване – 1 брой, специалист техническа поддръжка – 1 брой, при положение, че обективното естество на тези функции не изключва съвместяването им от 2, вместо 3 лица.

Тази преценка за действителната натовареност на посочените щатове може да се извърши едва след запознаване с вида и точния обем на извършваните от тях фактически действия. Ако се установи, че

действителната физическа натовареност оправдава наличието на посочения брой щатове, те следва да бъдат запазени. При извод, че действителната натовареност не оправдава целия брой щатове, отпуснат за съответната трудова функция, част от посочените щатове следва да се трансформират.

По необходимост, от посочените общо 27 броя щатни бройки (15 призовкари, 3 куриери, общо 6 системни администратори и специалист информационни технологии, 1 шофьор, 1 специалист снабдяване и 1 специалист техническа поддръжка), 3 щатни бройки следва да се трансформират в дългосрочен план в длъжност за съдебен секретар, за да се достигне обоснованият по-горе брой от 62 секретарски щата, кореспондиращи на разкритите съдийски щатове.

Неслучайно на два пъти в изложението се отбелязва, че посочените длъжности следва да се трансформират в дългосрочен план. Това е така, доколкото не предвиждам реално съкращаване на служители чрез подбор, а трансформирането на щатовете следва да става едва след овакантяване на съответния щат и преценка, че действителният обем на осъществяваната от съответната служба трудова функция не оправдава провеждането на конкурс за повторно заемане на освободения щат. От друга страна наличието на голям брой нефункциониращи състави понастоящем (поради отсъствие на съдия титуляр към края на 2024г. в съда реално функционират 48 състава при налични разкрити 63 съдийски щата) позволява посочената плавна еволюция на щатовете чрез откриване на 3 допълнителни секретарски щата чак след заемане на съответните съдийски щатове.

Едва при извод, че обемът на реално извършваната фактическа дейност на посочените по-горе служби изобщо не оправдава трансформация на щатове по тях и след заемане на вакантните съдийски щатове (така че броят на реално функциониращите състави да стане повече от броя на разкритите секретарски щата-59) следва на база по-ниския от средния за страната коефициент брой служители/към брой съдии да се отправи искане до ВСС за отпускане на 3 щатни бройки за секретар.

Не на последно място, при организация на дейността на съдебната администрация, следва да се подобри обезпечаването на заетостта на щатовете при дългосрочно отсъствие на служител (продължителен болничен, отпуск поради бременност или отглеждане на малко дете). Във всички тези случаи задължително следва да се използва възможността

по чл. 68, ал.1, т.3 от КТ (която е неприложима за съдиите) за сключване на срочен трудов договор за заместване на работник или служител, който отсъства от работа, до неговото завръщане.

Чисто практически тази възможност (която понастоящем не се използва достатъчно ефективно) може да се реализира благодарение на наличното споразумение за сътрудничество между РС - Пловдив и Национална Търговска гимназия - гр. Пловдив, по силата на което в посочената гимназия е налична специализирана паралелка – съдебна администрация.

Към настоящия момент въпреки наличието на завършили випуски със специалност „съдебна администрация“, броят на служителите, постъпили на работа в РС - Пловдив от търговската гимназия не е висок. За преодоляване на тази тенденция, предвиждам:

-използване на „деня на отворените врати“, чието провеждане е дългогодишна традиция в РС - Пловдив, за предоставяне на обучаващите се в специализираната паралелка на информация относно две основни групи обстоятелства: 1/естество на работата на съдебния служител, включително и възможност за практически досег с нея чрез посещения на открити съдебни заседания и съдебните деловодства и наблюдаване на реалното осъществяване на работния процес; 2/ предимствата по ЗСВ, с които работата в съдебната администрация е свързана в сравнение с работа в частния сектор;

-участие в процеса по привличане на нови служители на секретари и деловодители, които са завършили предходни випуски на специализираната паралелка, като именно те са най-надеждния мост между ученическата скамейка и работата по трудово правоотношение в съдебната администрация. Това участие може да се изразява в непосредствен контакт с учениците и предоставяне на поисканата информация по време на деня на отворените врати, както и в посещения по време на часа на класния ръководител по график, съгласуван с директора на учебното заведение.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА ПО ОТДЕЛЕНИЯ.

6.1. АКТУАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.

Съобразно предмета на материята, съставите в Районен съд – Пловдив /действително функциониращите състави/ към 30.06.2024г. са разпределени, както следва:

В Гражданско отделение - общо **24 реално функциониращи състава**, от които:

- т.1: десет граждански състава разглеждат на 100 % разпределение облигационни дела с предмет искове по ЗЗД, ТЗ и други искове за защита на **облигационни права**, както и искове по ЗЗДН;

-т.2: два граждански състава (заемани от зам.-председателите на гражданско и брачно отделение) са специализирани за разглеждане на дела с предмет искове по **ЗОДОВ, Закона за защита срещу дискриминация**, както и **международни съдебни поръчки** и дела с предмет **настаняване и прекратяване настаняването на деца по реда на Закона за закрила на детето**. Тези два състава разглеждат и искове с предмет защита на облигационни права, посочени по-горе, като са изключени от разпределение от някои групи облигационни искове и установителни производства;

- т.3: четири граждански състава разглеждат на 100 % разпределение трудови дела (с предмет искове по КТ и други искове за защита на права, произтичащи от трудови и служебни правоотношения), както и искове по ЗЗДН и на **70 % разпределение** исковете за защита на облигационни права по т.1;

- т.4: четири граждански състава разглеждат на 100 % разпределение дела с предмет искове за делба, искове по чл. 30 от ЗН, искове за трансформация, дела с предмет **ЗГР, ЗЛС, чл. 542 ГПК** и искове по ЗЗДН и на **30% разпределение** исковете за защита на облигационни права по т.1;

- т.5: 4 граждански състава разглеждат на 100 % разпределение вещни дела (всички вещни искове – установителен, ревандикационен, негаторен, владелчески, ЗКИР, по ЗЖСК, по ЗУЕС и други), дела с административен характер, подсъдни на районните съдилища, искове по ЗЗДН и др. и на **50% разпределение исковете за защита на облигационни права по т.1**.

Всички граждански състави по т.1-5 разглеждат на 100% разпределение заповедни производства и обезпечения на бъдещи искове, както и частни граждански дела, разглеждани по дежурство в дежурна стая.

Посоченото фактическо положение към 30.06.2024г., а именно: 2 зам. председателски състава, 4 специализирани трудови, 4 специализирани вещни, 4 специализирани делбени и останалите състави чисти

облигационни отговаря на дълголетно установената традиция за разпределение на делата в РС-Пловдив.

В изследвания период 2018-2024г. са налице множество случаи, при които поради отсъствие на титуляр (командиrowане, продължителен отпуск или болничен) някое от специализиrowаните подотделения остава с 3, а не с 4 реално функциониращи състава, което неимоверно покачва натовареността в това подотделение и поставя трудно преодолими пречки пред нормалното му функциониране.

Като пример може да се посочи състоянието в гражданско отделение към декември 2024г., когато в резултат от съчетание на:

- увеличаване на съдийския щат с 1бр. от 62 на 63 и разкриване на допълнителен облигационен състав;

- ползване на продължителен болничен от титуляр на специализиrowан делбен състав,

се достига до следното фактическо положение:

- 2 зам. председателски състава;
- 4 вещни състава;
- 4 трудови състава;
- 3 делбени състава;
- 11 чисти облигационни състава.

В Брачно отделение не е налице допълнително профилиране в рамките на отделението, като и петте брачни състава разглеждат дела с предмет искове за развод, дела с предмет „Други искове по СК” (за упражняване на родителски права, за определяне режим на лични отношения, за лишаване от родителски права, издръжки и др.), както и дела с предмет ЗЗДН. Брачните състави разглеждат и частни граждански дела – заповедни производства по чл. 410 и 417 ГПК и дела, разглеждани по дежурство в дежурна стая, но не и обезпечения на бъдещи искове.

Посочената организация на гражданско отделение съдържа съществени недостатъци, както следва:

- създава условия за неравномерна натовареност вътре в самото гражданско отделение;

- не позволява обективно измерване на действителната натовареност на отделните съдии, доколкото те разглеждат различни дела, с неравна фактическа и правна сложност, в различно процентно съотношение;

-достига се до неравномерни нива на квалификация вътре в гражданско отделение, доколкото някои съдии разглеждат само общите за отделението облигационни дела (към декември 2024г. 11 състава са т.нар. чисти облигационни), докато други състави освен общите облигационни дела, разглеждат и дела от специфична материя: трудови, вещни, делби, които изискват допълнителни усилия за квалификация и запознаване със съдебната практика;

-създава се вътрешно противопоставяне и конфликти между отделните „подотделения“ в рамките на гражданско отделение и спорове кой е по-натоварен: чистите облигационни състави, които разглеждат дела само от една материя (облигационни), но за сметка на това повече на брой дела, или специализираните състави, които освен по-малко като брой облигационни дела, разглеждат и дела от специфична материя – вещно, трудово или делба;

-най-същественият недостатък на посочената организация с налични специализирани подотделения с малка численост (по 4 съобразно утвърдената традиция) проличава в случаите, когато някое от подотделенията остане само частично кадрово обезпечено – с 3 реално функциониращи състава, в който случай дейността на подотделението бива изцяло минирана, а дейността на цялото гражданско отделение силно затруднена.

Само като илюстрация може да се посочи най-актуалният пример с четвърти граждански (делбен състав), който считано от 01.11.2024г. е без титуляр, текущият му доклад се минава от останалите състави по график, а насрочените в открито съдебно заседание дела се отлагат, като посочената организация от една страна създава съществени затруднения на останалите съдии в отделението, а от друга е несъвместима с правото на страните да получат съдебно решение в разумен срок.

По изложените съображения настоящата структура на гражданско и брачно отделение следва да бъде поставена на обсъждане от общото събрание, с оглед нейната оптимизация.

В унисон с базисната за настоящата концепция идея за установяване и укрепване на съдийското самоуправление, в случай че бъде избран за административен ръководител, предвиждам на общото събрание да бъдат предложени 3 варианта за реорганизация на брачно и 4 варианта за реорганизация на гражданско отделение, като бъде предпочетен този,

около който се постигне консенсус след обсъждане на силните и слабите страни на всеки вариант /надлежно очертани в концепцията/.

Като изходни данни и за всички варианти следва да се съобразят следните показатели:

Таблица 15. Брой постъпили граждански и брачни дела за годината по материя

	Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет.	Облигационни искове	Установителни искове, включително по чл. 422 ГПК	вещни искове	искове за делба и по ЗН	искове по КТ	административни производства	обезпечения на бъдещи искове	заповедни производства 410 и 417 ГПК	други частни производства
12.2024	2099	2648	1217	235	220	175	34	149	11454	2599
10.2024	1903	2349	1107	203	195	162	32	135	10257	2422
06.2024	1133	1419	724	142	128	105	18	104	6065	1517
2023	2125	2435	1391	239	266	223	31	211	10158	2400
2022	2135	2102	1 345	285	274	209	44	201	10 016	2524
2021	2033	1 711	1 445	306	228	239	35	235	11 695	2729
2020	1756	1 724	1 499	186	193	542	38	293	9 206	2238
2019	2067	1 421	2 023	272	221	387	22	276	12 230	2588
2018	2130	1 129	2 170	264	251	339	11	207	11 851	2382

Таблица 16. Процентно съотношение на постъпилите граждански и брачни дела по материя за година.

	Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет.	Облигационни искове	Установителни искове, включително по чл. 422 ГПК	вещни искове	искове за делба и по ЗН	искове по КТ	административни производства	обезпечения на бъдещи искове	заповедни производства 410 и 417 ГПК	други частни производства
<u>12. 2024</u>	<u>10.07%</u>	<u>12.71%</u>	<u>5.84%</u>	<u>1.12%</u>	<u>1.05%</u>	<u>0.84%</u>	<u>0.16%</u>	<u>0.71%</u>	<u>54.98%</u>	<u>12.47%</u>
10. 2024	10,10	12,50	5,89	1,08	1,03	0,86	0,17	0,82	54,60	12,89
06. 2024	9,97%	12,49%	6,37%	1,25%	1,12%	0,92%	0,15%	0,91%	53,41%	13,35%
2023	10,90%	12,50%	7,14%	1,22%	1,36%	1,14%	0,15%	1,13%	52,14%	12,32%
2022	11,15%	10,98%	7,02%	1,48%	1,43%	1,09%	0,22%	1,05%	52,34%	13,19%
2021	9,84%	8,28%	6,99%	1,48%	1,10%	1,15%	0,16%	1,13%	56,61%	13,21%
2020	9,93%	9,75%	8,48%	1,05%	1,09%	3,06%	0,21%	1,65%	52,08%	12,66%
2019	9,61%	6,60%	9,40%	1,26%	1,02%	1,79%	0,10%	1,28%	56,86%	12,03%
2018	10,27%	5,44%	10,46%	1,27%	1,21%	1,63%	0,05%	0,99%	57,15%	11,48%

6.2. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА БЪДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.

Вариант 1.

Той е общ за гражданско и брачно отделение. При него се премахва разделението на две отделения - гражданско и брачно. Създава се едно общо гражданско отделение, в рамките на което се премахва специализацията по видове дела, като **всички съдии разглеждат всички групи дела на равен процент разпределение.**

При 29 реално заети щата към декември 2024 г. (общо за гражданско и брачно отделение), на всеки съдия биха се падали следните постъпили дела средно на месец съгласно данните към 31.12.2022г., 31.12.2023г. и 01.12.2024г.

Таблица 16а. Натовареност на месец по групи дела, при премахване обособеността на гражданско и брачно отделение и въвеждане на принцип „всеки да гледа всичко“:

	2022г.	2023г.	2024г.
Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет	6,1	6,1	<u>6,56</u>
Облигационни искове	6	7	<u>8,1</u>
Установителни искове, включително и чл. 422 ГПК	3,8	4	<u>3,8</u>
Вещни дела	0,81	0,68	<u>0,70</u>
Делби и искове по ЗН	0,78	0,76	<u>0,67</u>
Трудови дела	0,60	0,64	<u>0,55</u>
Обезпечения на бъдещи искове	0,57	0,6	<u>0,53</u>
Заповедни производства	29	29	<u>35,36</u>
Други частни производства (разглеждани в дежурна стая)	7,25	6,8	<u>8,35</u>

Предимство на този вариант е, че се премахва неравенството в натоварването между отделните съдии в гражданско и брачно отделение, както и разликата в сложността на разглежданите дела. По този начин се повишава и професионалната квалификация на съдиите и подготвеността им за израстване в по-горен съд, доколкото в Окръжен съд - Пловдив във въззивно гражданско отделение липсва специализация, подобна на съществуващата досега в Районен съд - Пловдив, като всички въззивни граждански състави разглеждат всички видове граждански и брачни дела.

Тази организация съответства и на установената практика в останалите районни съдилища в областните центрове, в които липсва диференциация на брачно и гражданско отделение. Частично изключение от

гореизложеното представлява само СРС, където 12 състава от трето гражданско отделение разглеждат брачна материя.

Отрицателни страни на този вариант са, че той е чужд на традицията и утвърдената практика в РС - Пловдив и би изисквал полагане на допълнителни усилия за съдиите да повишат знанията си в области от гражданското право, които до момента не са разглеждали. Тези усилия, обаче могат успешно да бъдат компенсирани с дейността на съдебните помощници по синтезиране и обобщаване на съдебна практика, подробно очертана в раздела, посветен на тях.

Вариант 2.

Останалите два варианта за реорганизация на брачно отделение предвиждат запазване на обособеността на брачно отделение в структурно и организационно отношение.

При вариант 2 в брачно отделение се запазват за разглеждане материята и групите за разпределение така, както са към настоящия момент. Запазването на фактическото положение такова, каквото е към момента в брачно отделение е възможно, за разлика от гражданско отделение, доколкото при анализа по-горе в брачно отделение се констатираха флуктуации в натовареността на годишна база, но не и неравномерна натовареност между отделните брачни състави, какъвто е случаят с гражданско отделение.

По изложените съображения, промяна в създадената организация е безусловно необходима за гражданско отделение, но не и за брачно отделение, където е допустимо запазване на статуквото, ако този вариант бъде предпочетен от мнозинството от съдиите.

Предимство на този вариант е, че той запазва установената традиция в РС - Пловдив. Запазва се специализацията относно брачната материя, което, от една страна, позволява придобиване на по-задълбочени познания в по-тясна област от гражданското право, а от друга – спестява усилия за разпространение на познанията в по-широка област, което остава само пожелателно, но не и необходимост. Този вариант държи сметка и за спецификата на брачните производства и реално вече придобитите от функциониращите брачни състави опит и експертиза при разрешаване на чувствителните въпроси, относими към личния и семеен статус на лицата.

Недостатък на този вариант е, че предвид ограничения брой щатове за брачно отделение (6 разкрити и 5 реално функциониращи) е налична по-

малка възможност за гъвкавост при увеличено постъпление на делата, какъвто е случаят с 2024 г.

Вариант 3.

При този вариант, както вече се посочи, брачно отделение се запазва структурно и организационно обособено.

Само частично се променя разглежданата материя, като се предвижда съдиите от брачно отделение да разглеждат **като специфична материя** всички дела от групата **„Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет.“**, като делата от тази група се разпределят само на съдиите от брачно отделение. Групата включва всички: *Искове за развод и недействителност на брак, Искове за развод по взаимно съгласие, Искове по СК-определяне и изменение на издръжка, Други искове по СК- производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права, Искове по ЗЗДН, Производства по ЗЛС и ЗГР.*

Съдиите от брачно отделение не участват в разглеждане на дела от групите: облигационни искове, установителни искове, вещни искове, делби и искове по ЗН, искове по КТ, обезпечения на бъдещи искове, административни производства, които се разглеждат само от съдиите от гражданско отделение.

Съдиите от брачно отделение, заедно с тези от гражданско отделение, разглеждат при равен процент на разпределение заповедни производства, както и други частни производства, разглеждани в дежурна стая.

Специфично предимство само за този вариант е, че **всички брачни дела и дела, касаещи личната сфера на лицата**, които са обособени в самостоятелна група за нуждите на статистическите отчети, биват разглеждани в рамките на едно специализирано отделение.

Особеност на този вариант е, че специфичните дела, които ще се разглеждат само от брачно отделение, се увеличават, както следва:

- с производства по **ЗГР и ЗЛС**, които до този момент са били разглеждани от делбените състави – общо 467 броя за 2022г., 212 броя за 2023г. и 247 броя за 2024г. Видна е тенденция за двойно намаляване в постъпленията на тези дела, което всъщност би улеснило прехода за разглеждането им от делбени към брачни състави;

- с искове по **ЗЗДН**, които до този момент са били разглеждани от всички съдии от гражданско и брачно отделение – общо 282 броя за 2022г.,

общо 276 за 2023г. и 289 за 2024г., като тук тенденцията на постъпленията е устойчивост на броя дела по ЗЗДН за година.

При този вариант съотношението между броя специфични дела, разглеждани само от брачно отделение, към броя специфични дела, разглеждани само от гражданско отделение, е приблизително 1:2.

Недостатък на този вариант е, че увеличеният специфичен брой дела в брачно отделение (които преди са се разглеждали и от гражданско отделение) предполага увеличаване щата на брачно отделение (за сметка на гражданско отделение), тоест необходимо е преместване на допълнителни съдии, които да разглеждат специфичната брачна материя, като конкретният брой зависи от съотношението в тежестта между специфичните брачни и граждански дела, за което ще стане дума в т. 6.5.

6.3. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА БЪДЕЩА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.

Както вече се посочи по-горе, за разлика от брачно отделение, където това е допустимо, запазването на сегашната организация на дейността в гражданско отделение е невъзможно, поради което на общото събрание следва да се предложат четири варианта, нито един от които не предвижда запазване на сегашната методика за разпределение на делата:

Вариант 1.

Този вариант съвпада с първи вариант за реорганизация на брачно отделение, доколкото както вече се посочи, той е общ за гражданско и брачно отделение. При него се премахва разделението на две отделения - гражданско и брачно. Създава се едно общо гражданско отделение, в рамките на което се премахва специализацията по видове дела, като всички съдии разглеждат всички групи дела на равен процент разпределение.

Предимствата и недостатъците на този вариант вече бяха разгледани в точката, посветена на брачно отделение, като тук следва да се отбележи, че той се практикува във всички районни съдилища от областните центрове, без СРС и РС-Пловдив, включително и е приложен на практика в големи районни съдилища, каквито са РС-Варна и РС-Бургас. Особено показателен е случаят с РС-Варна, в който е съществувала организация със специализирани подотделения, както в РС-Пловдив, но поради възникнали

спорове относно неравномерната натовареност между подотделенията, тази организация е изоставена.

Вариант 2.

Този вариант е сходен с първия, но разликата е, че при него се запазва структурната, организационна и предметна обособеност на брачно отделение, като този вариант реално не касае брачните състави.

Само в рамките на гражданско отделение се премахват подотделенията, като всички състави разглеждат на равен процент разпределение делата, които към момента се разглеждат от общите облигационни и специализираните трудови, делбени и вещни състави.

При този вариант, при налични 24 реално функциониращи граждански състава към декември 2024г., постъпленията на дела биха били следните за състав на месец:

Таблица 166. Постъпления по групи дела на месец за реално функциониращ щат от гражданско отделение, ако принципът „всеки гледа всичко“ е приложим само за гражданско отделение, без включване на брачните състави.

	2022г.	2023г.	<u>2024г.</u>
Облигационни иски	7.29	8.45	<u>9.79</u>
Установителни иски, включително и чл. 422 ГПК	4.67	4.82	<u>4.61</u>
Вещни дела	0.98	0.82	<u>0.84</u>
Делби и иски по ЗН	0.95	0.92	<u>0.81</u>
Трудови дела	0.72	0.77	<u>0.67</u>
Административни производства	0.15	0.10	<u>0.13</u>
Обезпечения на бъдещи иски	0.69	0.73	<u>0.64</u>

Тъй като във всички варианти за реорганизация на брачно отделение се предвижда запазване на положението, при което брачните състави гледат на равен процент разпределение заповедни и други частни производства (в

дежурна стая), данните за тези групи дела биха останали такива, каквито са посочени в таблица 16а, като тук не следва да се преповтарят.

Предимствата на този вариант са съчетание от:

- постигане на равномерна натовареност между съставите в рамките на гражданско отделение и избягване на недостатъците, посочени в точка 6.1;
- запазване на частична специализация по материя: гражданска и брачна в рамките на обособените гражданско и брачно отделение.

Недостатъците са аналогични, като тези за вариант 1.

Вариант 3.

При този вариант се формират **три подотделения** в рамките на гражданско отделение, като в тях попадат приблизително по една трета от съдиите от гражданско отделение, като разпределението на щатове в отделните подотделения следва да е **динамично и да кореспондира на съотношението в постъпленията между трите специфични групи дела**, разглеждани от подотделенията. Този вариант не касае брачните състави, които си остават обособени в рамките на брачно отделение.

Всяко подотделение разглежда специфична материя, като всички дела от тази специфична материя се разглеждат само от съответното подотделение:

- първо подотделение: разглежда всички **вещни искове** (установителен, ревандикационен, негаторен, владелчески, ЗКИР, по ЗЖСК, по ЗУЕС и други) и **административни производства, подсъдни на районен съд**;

- второ подотделение: разглежда всички **делбени производства и искове по ЗН**;

- трето подотделение: разглежда всички **искове по КТ и правоотношения, произтичащи от деликт**.

Всички съдии от гражданско отделение разглеждат дела от групите: **установителни искове**, включително и по чл. 422 ГПК, **облигационни искове, обезпечения на бъдещи искове, разкриване на банкови тайни**.

Съдиите от брачно отделение, заедно с тези от гражданско отделение, разглеждат при равен процент на разпределение заповедни производства, както и други частни производства, разглеждани в дежурна стая.

При този вариант, при 24 реално функциониращи граждански състава към декември 2024г., в зависимост от конкретните постъпления на

специфичните дела за година, които както е видно от таблица 15 и 16 са относително постоянни :

- на щат от първо подотделение биха постъпили между 2,8 и 3 вещни дела на месец;

- на щат от второ подотделение биха постъпили общо между 2,8 и 3 делби и искове по ЗН на месец;

- на щат от трето подотделение биха постъпили общо между 2,8 и три трудови дела и искове, произтичащи от деликт на месец;

- всички граждански съдии биха разглеждали облигационни искове, установителни искове, обезпечения на бъдещи искове и заповедни производства, като средно за месец на щат постъпленията биха били подобно на данните за Вариант 2:

- между 7 и 9 облигационни иска;
 - около 5 установителни иска;
 - около 0,7 обезпечения на бъдещи искове;
 - между 29-35 заповедни производства;
 - между 7 и 9 частни производства, разглеждани в дежурна стая.
- в зависимост от конкретните постъпления за годината.

Вариант 4

Този вариант е почерпен от организацията на разпределение на делата в Софийски районен съд. И при него не се засягат брачните състави, които си остават обособени в рамките на брачно отделение.

Гражданските състави се разпределят в две подотделения (при 24 функциониращи състава в края на 2024г. – две подотделения по 12 съдии).

Всяко подотделение разглежда специфична материя, както следва:

- първо подотделение разглежда като специфична материя следните основни групи дела: 1. вещни искове, 2. искове, произтичащи от деликт, 3. искове по ЗОДОВ, 4. искове, произтичащи от неоснователно обогатяване, водене на чужда работа без пълномощие и договорни отношения между лица, които не са търговци;

- второ подотделение разглежда като специфична материя следните основни групи дела: 1. делби, 2. искове по ЗН, 3. трудови спорове, 4. искове, произтичащи от неоснователно обогатяване, водене на чужда работа без пълномощие и договорни отношения между търговци.

Всички граждански състави разглеждат като обща материя искове на доставчици на комунални и телекомуникационни услуги, искове по чл. 439 и 422 ГПК, обезпечения на бъдещи искове.

Всички граждански и брачни състави, разглеждат заповедни производства и дела, разглеждани в дежурна стая.

Особеността на вариант 4 се състои в това, че специфичните дела реално се разглеждат на равен процент разпределение от по $\frac{1}{2}$ от функциониращите щатове за гражданско отделение, а масовите дела с най-голяма численост и най-ниска фактическа и правна сложност се разглеждат на равен процент разпределение от всички съдии.

При този вариант при 24 функциониращи граждански състава към декември 2024г. на съдия от първо подотделение биха постъпвали средно:

- около 1,8- 2 вещни дела на месец;
 - около 1 дело, произтичащо от деликт;
 - около 7-9 специфични облигационни дела;
 - около 5 установителни иска;
 - около 0,7 обезпечения на бъдещи искове;
 - между 29-35 заповедни производства;
 - между 7 и 9 частни производства, разглеждани в дежурна стая.
- в зависимост от конкретните постъпления за годината.

При този вариант при 24 функциониращи граждански състава към декември 2024г. на съдия от второ подотделение биха постъпвали средно:

- общо около 1,6-1,8 делби и искове по ЗН ;
 - около 1,2-1,4 трудови дела;
 - около 5 установителни иска;
 - около 0,7 обезпечения на бъдещи искове;
 - между 29-35 заповедни производства;
 - между 7 и 9 частни производства, разглеждани в дежурна стая.
- в зависимост от конкретните постъпления за годината.

Предимства на вариант 3 и вариант 4 са:

- запазване на специализацията по материя;

-голямата численост на подотделенията в гражданско отделение- при 24 реално функциониращи състава към декември 2024г., при вариант 3 всяко подотделение би се състояло от приблизително 8 човека, а при вариант 4 от приблизително 12 човека. Тази голяма численост позволява гъвкавост и динамичен подход спрямо разкритите за подотделението щатове съобразно промените в постъпленията на делата по групи. От друга

страна, по-лесно би могло да се преодолее и компенсира евентуално овакантяване на състав в някое от подотделенията.

Недостатък на тези два варианта е, че макар и в по-малка степен (след премахване на съставите, които разглеждат само общите облигационни дела), се запазват възможностите за неравномерното натоварване и неравномерното разпределение на сложността на делата. Като потенциален проблем при вариант 3 и 4 се очертават и възможни конфликти при персоналното разпределение на съдиите по подотделения.

6.3.1. ПРОМЕНИ В ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ СЛЕД 01.01.2025г.

На 13.12.2024г. бе проведено Общо събрание на съдиите от РС-Пловдив. В условията на остро противопоставяне (с подкрепата на мнозинството от съдиите от гражданско отделение и след като мнозинството от съдиите от наказателно и брачно отделение не се завърнаха на общото събрание след дадена почивка) бе взето решение за промяна в методиката на разпределение на делата в следния смисъл:

-в гражданско отделение се възприема принципът „всеки гледа всички групи дела, на равен процент разпределение“. Премахва се вътрешната специализация и разделение на подотделения в рамките на гражданско отделение;

-брачно отделение се запазва структурно обособено, без промяна в методиката за разпределяне на делата в него и на групите дела, разглеждани от брачно отделение.

Предвижда се новата методика да влезне в сила, считано от 01.01.2025г., след издаване на заповед от изпълняващия функциите административен ръководител на РС-Пловдив. С оглед гореизложеното, посочената нова организация представлява към настоящия момент бъдещо, несигурно събитие.

В случай, че бъдат реално имплементирани от 01.01.2025г., посочените промени:

-доколкото кореспондират изцяло с предлаганите от мен Вариант 2 за организация в брачно отделение и Вариант 2 за реорганизация в гражданско отделение;

-са в резултат от изразената воля на мнозинството от „засегнатите от промените“ съдии

ще бъдат активно подкрепени от мен, каквато всъщност бе изразената от мен позиция при обсъждането и гласуването на посоченото общо събрание от 13.12.2024г.

В този смисъл, ако бъде избран за административен ръководител на РС-Пловдив, след като визираните промени вече са в сила, усилията и действията ми ще бъдат в следната насока:

-запазване на ново възприетата методика за разпределение на делата („всеки гледа всичко“ в гражданско отделение и без промени за брачно отделение) **за „пробен период“ от една година до 01.01.2026г.;**

-задълбочен анализ по време на „пробния период“ на ефекта, който реформата има върху разпределение на делата и натовареността на отделните състави, **който анализ следва да се извършва от работна група**, включваща председател на РС-Пловдив, зам.председатели на гражданско и брачно отделение, съдии от гражданско отделение, представители на всяко едно от съществуващите до 01.01.2025г. подотделения в гражданско отделение;

-при извод, че **залаганите цели (намаляване на натовареността на всички състави и постигане на относително равномерна натовареност по състави)** е оптимално постигната, **посочената реформа следва да бъде запазена и в дългосрочен план (и след 01.01.2026г.)**. При извод, че реално постигнатите резултати се разминават с очакваните, следва да се пристъпи към обсъждане и прилагане на останалите варианти за реорганизация, посочени по-горе в концепцията;

-задълбочен анализ на ефекта от реформата не само върху равномерната натовареност за гражданско отделение като цяло в дългосрочен план, **а и на ефекта върху всеки отделен състав в краткосрочен план**, доколкото не се предвижда масово преразпределение и изравняване по състави на висящите към 31.12.2024г. дела. Относно висящите към тази дата дела принципът е те да бъдат запазени в състава, на който са разпределени, а само новообразуваните след 01.01.2025г. дела да бъдат разпределяни на принципа „всеки гледа всичко“ на равен процент разпределение. В този смисъл, ако при съчетание на гореизложените

принципи, се достигне до несправедливо и непропорционално първоначално натоварване на отделни състави, следва да бъдат предприети „преходни“ мерки за тяхното облекчаване и своевременно изравняване на натовареността (временно спиране от разпределение по всички или определени групи дела, приоритетно използване на съдебни помощници и др.);

-в случай, че при задълбочения анализ се установи, че прилаганият вариант е изобщо негоден на практика да постигне залаганите цели, а красноречиво и отчетливо води до противоположни резултати, следва да се предприеме прекратяване в условията на спешност на неговото прилагане и обсъждане на останалите варианти, предложени по-горе, дори да не е настъпила датата 01.01.2026г.

6.4. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ РАЗГЛЕЖДАНЕТО НА ЗАПОВЕДНИ ПРОИЗВОДСТВА И ИСКОВЕ ПО ЧЛ. 422 ГПК.

1. При организация на дейността в гражданско и брачно отделение следва да се съобразят и последните законодателни изменения, свързани с централизирано разпределение на заповедните производства сред всички районни съдилища в страната, по-конкретно чл.9, ал.3 от ЗСВ (Нова - ДВ, бр. 11 от 2023 г., в сила от 01.07.2025 г.), според която:

„Заявленията за издаване на заповед за изпълнение, с изключение на заявленията по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс, се разпределят централизирано на принципа на случайния подбор между всички районни съдии в страната, които са определени да разглеждат такива дела съгласно действащите в отделните съдилища правила за разпределение. Делата, образувани по заявления по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от Гражданския процесуален кодекс, се разпределят централизирано на принципа на случайния подбор между съдиите съобразно правилата за местната подсъдност по чл. 411, ал. 1, изречение първо от Гражданския процесуален кодекс.“

Това дългоочаквано от съдийската общност законодателно изменение е съществено с оглед организацията на дейността в РС - Пловдив в няколко аспекта:

-от една страна, лишава от практически измерения дългогодишния дебат сред съдиите от гражданско и брачно отделение на РС - Пловдив дали съдията, издал заповед за изпълнение, следва автоматично да разглежда и евентуално производство по чл. 422 ГПК, свързано с нея, или това новообразувано дело следва да се разпределя наново на принципа на случайния подбор. Възприетата в РС - Пловдив практика е производствата по чл. 422 ГПК (общо 1183 броя за годината за 2023г. и общо 1031 за годината към 01.12.2024г.) да се разпределят на принципа на случайния подбор. Предимство на така създадената организация е избягване на неравномерна натовареност между отделните състави по групата „Производства по чл. 422 ГПК“, която да се дължи на случайни обстоятелства – подаване на възражение по чл. 414 ГПК или не. Недостатък на организацията може да се открие в увеличения брой случаи, когато съдията, издал заповедта за изпълнение, дава указания за предявяване на иск по чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, без да са налични предпоставките за това, вместо да се изпълни надлежно процедурата по чл. 47 ГПК и заповедното производство да приключи с издаване на ИЛ и без производство по чл. 422 ГПК. Това фактическо положение стана причина в дейността на съдиите от гражданско и брачно отделение да се утвърди местна практика, която не почива на никаква законова основа, а именно съставът, разглеждащ предявена искова молба по чл. 422 ГПК, да извършва своеобразен „контрол за законосъобразност“ на действията на състава, издал заповедта за изпълнение, по връчване на същата и при констатиране на нередовности в процедурата по чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, вр. чл. 47 ГПК да прекратява образуваното исково производство по чл. 422 ГПК и да връща делото на състава, издал заповедта за изпълнение, за надлежно администриране на връчването. Именно по този повод се възбуди и дебатът дали съставът, издал заповедта за изпълнение, не следва автоматично да разглежда и евентуално образувано производство по чл. 422 ГПК във връзка с нея. Предвид актуалните законодателни изменения за централизирано разпределение на заповедните производства по чл. 410 ГПК и чл. 417, ал.1, т.1-2, 4-5 и 7-9 ГПК на база всички съдилища в страната, този въпрос по отношение на тях реално отпада. Той се запазва относно заповедните производства по чл. 417, ал.1, т.3, т.6 и т.10 от ГПК, като решение по него следва да се вземе след съобразяване на становището на общото събрание на съдиите от гражданско и брачно отделение. Тук може да се посочи само, че предвид по-малкия брой заповедни дела, които няма да бъдат

разпределяни в цялата страна, а ще бъдат разглеждани изключително от РС - Пловдив по правилата за местната подсъдност, възможните неравномерности в натовареността по групата „Производства по чл. 422 ГПК“ на база случайност биха се намалили, което би позволило организацията на дейността да бъде променена, като съставът, издал заповед за изпълнение по чл. 417, ал.1, т.3, т.6 и т.10 от ГПК, автоматично да разглежда и евентуално образувано производство по чл. 422 ГПК във връзка със същата заповед;

-броят на разглежданите заповедни производства от РС - Пловдив се очаква значително да намалее, като след съобразяване на действителните параметри на намалението в постъпленията, това следва да намери съответно отражение при преценка за действителната натовареност по отделения и да се отрази на приетата норма за относителна тежест (НОТ) на граждански, брачни и наказателни дела, разгледани в т.6.5 и т. 6.9 от настоящата концепция;

-не на последно място, следва да се съобрази, че посоченото законодателно изменение не представлява сигурна база за планиране на дейността, предвид несигурността в спазването на сроковете за неговото имплементиране, доколкото е ноторно известно, че софтуерът за разпределение на заповедните производства все още не е функциониращ, което наложи влизането в сила на разпоредбата да бъде отложено от 01.07.2024г. за 01.07.2025г.

2. Съобразно особеностите и функционалностите на ЕИСС, разглеждането на заповедните производства „като технически стъпки“ в сравнителен план в страната се осъществява по два алгоритъма:

В РС-Пловдив от внедряването на ЕИСС се използва алгоритмът чрез бърз бутон „регистриране“.

В други съдилища, например РС-София, се използва алгоритмът чрез т.нар. „клетки“, при който данните за съответното производство се въвеждат в ЕИСС не от съдията, а на предходен подготвителен етап от съответен служител.

Предимство на варианта чрез бутон „регистриране“ е, че той е познат на съдиите от РС-Пловдив, като те вече имат значителен опит при използването му. Предимство на алгоритъма чрез т.нар. „клетки“ е, че функцията на съдията се свежда до чисто правна дейност-преценка да се

издаде ли заповед или не, а техническата дейност по въвеждане на данните за страните и вземанията се извършва от съответен съдебен служител.

С оглед визираната цел за съдийско самоуправление, на събрание на брачно и гражданско отделение следва да се подложи на обсъждане кой от двата варианта да продължи да се използва за в бъдеще.

6.5.НОРМА ЗА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА ГРАЖДАНСКИ КЪМ БРАЧНИ ДЕЛА. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДИИТЕ В ГРАЖДАНСКО И БРАЧНО ОТДЕЛЕНИЕ.

При предложения общ вариант 1 за реорганизация на гражданско и брачно отделение, проблемът за разпределение на съдиите между гражданско и брачно отделение не стои, доколкото всички съдии са част от единното гражданско отделение и разглеждат при еднакъв процент на разпределение всички видове дела.

При запазване за обособени брачно и гражданско отделение, не съществува проблем относно разпределението на съдиите вътре в самите отделения, доколкото вътрешна специализация в самото брачно отделение не се предвижда, както не се предвижда и вътрешна специализация в самото гражданско отделение при вариант 2 за реорганизацията му.

При вариант 3 за реорганизация на гражданско отделение, макар да се предвижда запазване на вътрешна специализация в отделението, проблем за броя съдии, които да бъдат в отделните подотделения, отново не възниква. Вече се обоснова, че всяко подотделение разглежда по една група специфични дела (трудови, вещни или делби) и всички съдии от отделението разглеждат на равно разпределение останалите дела, възложени на гражданско отделение.

Броят на делата от всяка специфична група: 1.вещни+административни, 2. делби+ЗН и 3. трудови+деликт, е относително еднакъв – около 1% от гражданските дела. Делата от всяка специфична група освен това предполагат сравнително еднаква необходимост от запознаване със специално законодателство и практика на ВКС, поради което между тях може да се постави относителен знак на равенство, което обуславя по приблизително 1/3 от съдиите от гражданско отделение да разглеждат материя, специфична за всяко от подотделенията. При анализа се използват термините „относително еднакъв брой“, „сравнително еднаква необходимост“, „приблизително 1/3 от съдиите“,

доколкото отношението към щатове и тяхната натовареност следва да е динамично, а не статично, като се отчитат:

- всяка промяна в броя и тенденциите в постъпленията на делата;
- промени в законодателството, които могат да поставят специфични предизвикателства и значително да променят степента на фактическа и правна сложност на делата,

на което следва да бъде своевременно реагирано чрез нанасяне на корекции в щатното разпределение по отделения и подотделения.

Аналогични са съображенията за разпределение на приблизително по 1/2 от гражданските съдии във всяко от двете подотделения при вариант 4 от предложенията за реорганизацията му, като и тук се поставя изискването за динамичен и гъвкав подход във връзка с промяна в конюнктурата на делата.

При всички останали варианти, различни от общия за гражданско и брачно отделение вариант 1 обаче, се поставя въпросът как да бъдат разпределени наличните щатни бройки между брачно и гражданско отделение като цяло, така че да се постигне равномерно натоварване между съдиите, правораздаващи в двете отделения.

Този въпрос по силата на чл. 79, ал.2, т.4 от ЗСВ е от компетентността на общото събрание. За да се избегнат евентуални конфликти и противопоставяне при всяко постъпване на нов съдия, се предлага разпределението да се постави на обективна основа, като от общото събрание се приеме **норма за относителна тежест** на специфичните дела, разглеждани от двете отделения.

Нормата за относителна тежест /НОТ/ представлява величина, измерваща **трудността, тежестта и степента на натовареност**, която определените типове дела предполагат и създават. **НОТ обаче не дефинира сложността на делата като абсолютна стойност**, а сравнява **относителната тежест на определен вид дело /в случая средно претеглено специфично брачно дело/ с относителната тежест на друг вид дело /в случая средно претеглено специфично гражданско дело/**, като **съотношението е важно само за конкретния съд**, доколкото особеностите на организацията на дейността във всеки орган на съдебната власт, както и структурата на постъпления на делата в различните райони от страната, са различни, което се отразява и на тяхната относителна тежест.

НОТ на делата от „по-сложната“ група е показател **на колко броя дела от „по-лесната“ група се равнява по относителна тежест всяко едно дело от „по-сложната“ група**.

Или казано с други думи, НОТ на „по-сложното“ дело е числото, което показва на колко броя дела от по-лесната група се равнява по относителна тежест то, а НОТ на делата от по-лесната група е винаги 1.

Посоченото може да се илюстрира със следните примери:

-ако се приеме НОТ на специфичните гражданските дела = 2, това би означавало, че всяко едно специфично гражданско дело се равнява по относителна тежест на 2 броя специфични брачни дела. В този случай НОТ на брачните дела е = 1;

-ако се приеме НОТ на гражданските дела = 1,5, това би означавало, че всяко едно специфично гражданско дело се равнява по относителна тежест на 1,5 специфични брачни дела. В този случай НОТ на брачните дела е = 1

- възможен е и вариант, в който НОТ и на двата вида дела е равен на 1, в този случай двата типа дела са равнопоставени като тежест и 1 специфично гражданско дело е равно по относителна тежест на 1 специфично брачно дело.

Изрично следва да се уточни, че навсякъде в настоящото изложение досежно НОТ се използват термините „специфично брачно дело“ и „специфично гражданско дело“. Като терминът „специфично брачно дело“ е различен по съдържание от понятието „дела, разглеждани или постъпили в брачно отделение“ и терминът „специфично гражданско дело“ е различен от понятието „дела, разглеждани или постъпили в гражданско отделение“. Това е така, доколкото вече се изясни по-горе, че освен специфичните за тях дела, и двете отделения разглеждат заповедни производства и други граждански дела в дежурна стая. Тези общи за двете отделения дела, доколкото се разпределят на равен процент между всички съдии, създават еднаква натовареност, поради което не се отчитат при определяне на съотношението между тежестта на делата, разглеждани от брачните и гражданските състави.

След приемане на НОТ на брачните и гражданските дела, би могло да се определи и оптималното съотношение между броя специфични дела, разглеждани от брачните състави и гражданските състави, така че да се достигне до равномерна натовареност между тях по формулата:

$Bг \times НОТг = Bб \times НОТб$, в която:

-Бг е броят разглеждани специфични граждански дела по щат от граждански състав;

-НОТг е приетата норма за относителна тежест на специфично средно претеглено гражданско дело;

-Бб е броят разглеждани специфични брачни дела по щат от брачен състав;

-НОТб е приетата норма за относителна тежест на специфично средно претеглено брачно дело.

Например, ако се приеме съотношение между нормите 1:1 (НОТ на брачно дело = 1 и НОТ на гражданско дело = 1), тоест, че едно специфично брачно дело се равнява по относителна тежест на едно специфично гражданско дело, то за да е налице равномерна натовареност между отделенията, всеки граждански съдия следва да разглежда същия брой специфични граждански дела, като броя разглеждани специфични брачни дела от брачен съдия.

От друга страна, ако се приеме съотношение между нормите 1:2 (НОТ за брачните дела=1 и НОТ за гражданските дела=2), тоест че 1 специфично гражданско дело се равнява по относителна тежест на 2 броя специфични брачни дела, то равномерна натовареност между съставите от брачно и гражданско отделение би се постигнала, ако броят реално разглеждани от брачен състав специфични брачни дела е два пъти по-голям от специфичните граждански дела, разглеждани от граждански състав. Например, на 60 специфични брачни дела, разглеждани от 1 брачен състав, следва да се припаднат по 30 специфични граждански дела, разглеждани от 1 граждански състав, за да е налице равномерна натовареност между отделенията. Към тях, на равно 100 % разпределение, следва да се прибавят и общите дела, разглеждани от двете отделения – заповедни производства и дела в дежурна стая.

След приемане на норма за относителната тежест на гражданските и брачните дела, конкретният брой щатове във всяко отделение ще бъде функция от:

- приетата норма за относителна тежест;
- броя реално постъпили дела във всяко отделение.

За илюстрация на идеята може да се даде следният пример:

Вече се посочи, че при Вариант 3 за реорганизация на брачно отделение (при който в брачно отделение се разглеждат всички дела от групата за статистическо отчитане – Искове по СК, ЗЗДН, ЗЛС, ЗГР, ЗЗДет) броят на специфичните дела, разглеждани само от брачно отделение за 2022г., е приблизително два пъти по-малък от броя специфични граждански дела, разглеждани само от гражданско отделение, тоест съотношението в броя специфични дела е приблизително 1:2 в полза на гражданските дела.

При приемане на норма за относителната тежест на гражданските дела – 1, тоест едно специфично брачно дело да се счита за равно по относителна тежест (и даващо еднаква степен на натовареност) на едно специфично гражданско дело и при положение, че съотношението в броя на постъпилите специфични брачни към специфични граждански дела е 1:2, то съотношението в щатове също следва да бъде 1:2, за да се постигне равномерна натовареност или при 36 щата (към декември 2022г.) – 12 следва да са брачни, а 24 – граждански.

При приемане на норма за относителната тежест на гражданските дела – 1,5, тоест едно специфично гражданско дело да се равнява по относителна тежест (и да дава същата натовареност) като 1,5 специфични брачни дела и при положение, че съотношението в броя на делата е 1:2 в полза на специфичните граждански дела, то съотношението в щатове, за да се постигне равномерна натовареност, следва да бъде 1:3, или при 36 щата, 9 да са брачни, а 27 граждански.

Гореизложеното следва от доразвитието на формулата $Бг \times НОТг = Бб \times НОТб$, като се има предвид, че:

- $Бг$ (броят разглеждани специфични граждански дела на щат) = $ОБг$ (общ брой разглеждани специфични граждански дела в съда) / $Щг$ (общ брой граждански щата), а

- $Бб$ (броят разглеждани специфични брачни дела на щат) = $ОБб$ (общ брой разглеждани специфични брачни дела в съда) / $Щб$ (общ брой брачни щата).

След заместване се получава: $ОБг / Щг \times НОТг = ОБб / Щб \times НОТб$.

След умножаване на кръст се получава и формулата за съотношението между граждански и брачни щатове.

$Щг / Щб = ОБг \times НОТг / ОБб \times НОТб$.

Тук отново следва да се отбележи, че общите за двете отделения дела (например заповедни производства) не оказват влияние върху

съотношението на натовареността на 1 брачен състав към 1 граждански състав, доколкото, при положение, че всички състави са на равно 100 % разпределение на заповедни производства, то всеки един от 36-те състава по щат би разгледал равен брой от тях, независимо дали се намира в брачно или гражданско отделение и независимо дали разглежда като специфична материя граждански или брачни дела.

Приемането на норма за относителна тежест съществено ще улесни както управленския, така и работния процес, доколкото би въвело предвидимост и автоматизъм (базиран на общата воля):

-при разпределяне по отделения на изцяло новоразкрити щатове, при евентуално увеличаване на щата на РС - Пловдив, допуснато от ВСС;

- вътрешна трансформация на щатове и преместване на щат от едно отделение в други в резултат от съществена промяна в броя постъпления или промяна в законодателството, което води до качествена промяна във фактическата и правна сложност на определен вид дела;

-заемане на незаети щатове.

В тези случаи следва да се прилагат обяснените по-горе формули, като:

- при заместване с приетите НОТ за брачни и граждански дела и

- съобразяване на останалите променливи от формулите

автоматично се достига до отговор за начина на процедиране, водещ до равномерна натовареност между двете отделения.

Нормата за относителна тежест следва да бъде **динамично понятие**, да се осъвременява при съществена промяна в обстоятелствата и да зависи от:

-относителната **фактическа и правна сложност** на **специфичните граждански и специфичните брачни дела**;

-промени във фактическата и правна сложност в зависимост от **законодателни инициативи**;

-**ликвидността на делата** (типична приключваемост в тримесечен, едногодишен или друг срок) и типичен начин на разглеждане: **в закрито или открито заседание**;

-обем от процесуални действия, извършвани преди постановяване на крайния съдебен акт – например необходимост от **размяна и надлежно връчване на книжа, обездвижване** на сезирация съда документ и даване на указания за отстраняване на **нередовности**, изготвяне на **доклад по делото**, събиране на доказателства по общия ред и др.

-обем от извършвана доказателствена дейност; необходимост от дирене на обективната истина по служебен почин на съда, предполагаща събиране на всички възможни и необходими доказателства или произнасяне въз основа на т.нар. „формална истина“, произтичаща от събраните между кориците на делото доказателства по инициатива на страните;

-необходимост от извършване на действия по администриране на делото и след постановяване на финализиращия производството акт и техния обем;

- процент от делата, които приключват с краен съдебен акт, изискващ излагане на мотиви;

-процент от делата, които биват приключвани със споразумение и процент прекратени без произнасяне по същество по други причини;

-подлежат ли делата на обжалване;

-изисквания на процесуалните закони към мотивираността на съдебните актове и наличие на процесуална възможност за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане поради пороци в мотивировката на същия.

При спазване на горните критерии, като числов ориентир за определяне от общото събрание на точната величина на НОТ на специфичните брачни и граждански дела, считам, че могат да служат данните за натовареността по ПОНС.

Безспорно ПОНС има недостатъци, но към момента е единствената приета от ВСС система за измерване на натовареността, поради което не може да бъде игнорирана.

При възприемане на предложения по-горе Вариант 3 за реорганизация на брачно отделение, данните биха били следните:

Таблица 17. ПОНС на специфични брачни дела при Вариант 3 за реорганизация на брачно отделение.

	A	B	C			D		
1	Вид дело	Коефициент за тежест по ПОНС за групата дела	Общ брой дела за разглеждане в групата за РС-Пловдив			Обща натовареност по ПОНС за групата дела. колона D= колона B x колона C		
			2022	2023	2024	2022	2023	2024

2	Искове за развод и недействителност на брак	0,8	429	382	342	343,2	305,6	273,6
3	Искове за развод по взаимно съгласие	0,2	449	456	457	89,8	91,2	91,4
4	Искове по СК-определяне и изменение на издръжка	0,7	188	195	201	131,6	136,5	140,7
5	Други искове по СК-производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права;	0,8	265	276	262	212	220,8	209,6
6	Искове по ЗЗДН	0,8	282	276	289	225,6	220,8	231,2
	Производства по ЗЛС и ЗГР	0, 2	467	212	247	93,4	42,4	49,4
7	Общо		2080	1797	1798	1096	1017	996

От гореизложеното е видно, че ПОНС на средно претеглено специфично брачно дело ще се формира, като се раздели **общата натовареност по ПОНС на всички специфични брачни дела** /клетка D7/ **на общия брой специфични брачни дела** /клетка C7/ или в цифри по години, както следва:

-за 2022г.: $1096:2080=0,52$;

-за 2023г.: $1017:1797=0,56$;

-за 2024г.: $996:1798=0,55$.

Таблица 18. ПОНС на специфични граждански дела при Вариант 3 за реорганизация на брачно отделение.

	A	B	C	D
1	Вид дело	Коефициент за тежест по ПОНС за групата дела	Общ брой дела за разглеждане в групата за РС-Пловдив	Обща натовареност по ПОНС за групата дела. колона D= колона B х колона C

			2022	2023	2024	2022	2023	2024
2	Облигационни искиове за вземания, произтичащи от неоснователно обогатяване и гесция	1,1	451	684	956	496,1	752,4	1051,6
3	Облигационни искиове за права или правоотношения, произтичащи от деликт	0,9	157	135	115	141,3	121,5	103,5
4	Искиове за недействителност на правна сделка	1	630	850	911	630	850	911
5	Установителни искиове по чл. 124 ГПК, чл.415, чл. 424 ГПК, чл. 439 ГПК и др.	1	279	208	186	279	208	186
6	Искиове по 422 ГПК	1	1050	1183	1031	1050	1183	1031
7	Искиове по КЗ	0,9	236	216	137	212,4	194,4	123,3
8	Искиове по ЗОДОВ	0,8	23	30	26	18,4	24	20,8
9	Вещни искиове – установителен, ревандикационен, негаторен, за определяне на граници, искиове по ЗКИР	1,1	231	172	174	251,1	189,2	191,4
10	Искиове за отмяна на решение на ОС на ЖСК други производства по ЗЖСК, ЗК.	1,1	27	17	22	29,7	18,7	24,2
11	Искиове по ЗУЕС	1,1	45	43	31	49,5	47,3	34,1
12	Делба	1,1	228	223	189	250,8	245,3	207,9

13	Искове, свързани с възстановяване на запазена част от наследство	1,4	19	26	19	26,6	36,4	26,6
14	Искове по КТ за защита срещу незаконно уволнение	0,9	77	71	66	69,3	63,9	59,4
15	Искове за имуществена отговорност на работодател/работник	1	24	1	4	24	1	4
16	Други искове по КТ /чл. 215, 220, чл. 224, чл. 226 КТ и т.н./	0,7	44	148	105	30,8	103,6	73,5
17	Административни производства по ЗСПЗЗ	1,3	44	31	34	57,2	40,3	44,2
18	Обезпечение на бъдещи искове	0,2	182	187	149	36,4	37,4	29,8
19	Производства по разкриване на банкова тайна	0,2	486	513	489	97,2	102,6	97,8
20	Общо		4206	4738	4644	3723,1	4219	4220

От гореизложеното е видно, че ПОНС на средно претеглено специфично гражданско дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по ПОНС на всички специфични граждански дела /клетка D20/ на общия брой специфични граждански дела /клетка C20/ или в цифри по години, както следва:

- за 2022г.- $3723:4206=0,88$.
- за 2023г.- $4219:4738=0,89$
- за 2024г.- $4220:4644=0,90$

Числов индикатор за НОТ на специфично гражданско дело по отношение на специфично брачно дело може да бъде съотношението между ПОНС на средно претеглено гражданско дело към ПОНС на средно претеглено брачно дело, в цифри, както следва

-за 2022г.- $0,88:0,52=1,69$.

-за 2023г.-0,89:0,56= 1,58

-за 2024г.-0,90:0,55= 1,63

При съобразяване на типичните усложнения на гражданските дела, които не са често срещани за брачните (например участие на подпомагащи страни) на общото събрание следва да се предложи за гласуване НОТ на гражданските дела спрямо брачните= 1,7

Таблица 18а. Съотношение на общия брой специфични граждански дела към общия брой специфични брачни дела при възприемане на Вариант 3 за реорганизация на брачно отделение:

	2022г	2023г.	2024г.
Брой специфични граждански дела	4206	4738	4644
Брой специфични брачни дела	2080	1797	1798
Съотношение	2,02	2,63	2,58

Средно за периода съотношението е 2,43 в полза на гражданските дела.

От гореизложеното следва, че при:

-НОТ на гражданските дела= 1,7, а на брачните =1;

- приложение на гореизложените формули;

- запазване на постъпленията в граници, равни на средните за периода 2022-2024г., тоест приблизително съотношение на специфични брачни към специфични граждански дела равно на 1:2,43

то за постигане на равномерна натовареност, при възприемане на вариант 3 за реорганизация на брачно отделение (при който освен сега разглежданите дела, брачните състави разглеждат и всички дела по ЗЗДН, ЗЛС и ЗГР), съотношението в броя състави следва да е 4:1.

От гореизложеното следва, че при:

- 37 реално разкрити щата общо за гражданско и брачно отделение към декември 2024г., при възприемане на вариант 3 за реорганизация на брачно отделение, разпределението на щатовете следва да бъде както следва: 8 за брачно отделение и 29 за гражданско отделение;

-при 29 реално функциониращи състава към декември 2024г., разпределението на съставите, при възприемане на Вариант 3, следва да е 6 състава за брачно отделение и 23 за гражданско отделение.

Изрично следва да се отбележи, че приемането на НОТ се предлага като временна мярка до евентуално приемане от ВСС на универсални, общо важими правила за разпределение на натовареността по отделения и на съотношения между тежестта на делата.

6.6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА В НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ.

1. В Наказателно отделение всички реално функциониращи наказателни състави не са профилирани. Всички състави разглеждат НОХД, НЧХД, ЧНД и АНД.

Допълнителни специфични функции са възложени на някои състави:

- минаване на доклада на бюро съдимост;

- разглеждане на съдебни поръчки;

- разкриване на банкови тайни.

Тези дейности представляват допълнителна натовареност за наказателните състави, на които са възложени, която обаче не е компенсирана чрез изключването или намаляването на процента разпределение в други групи дела. Посоченото води до неравномерност в натоварването, която следва да бъде отстранена чрез:

- разглеждането на съдебните поръчки на еднакъв процент разпределение от всички наказателни състави;

- разглеждането на делата за разкриване на банкова тайна от дежурния съдия по разпореждания (Р), като за дежурствата по наказателни дела е предвиден специален раздел от настоящата концепция;

- компенсиране на наказателните състави, минаващи доклада на бюро съдимост по начина, посочен в раздела за бюро съдимост.

2. Организацията на работа, при която няма вътрешна специализация в наказателно отделение, е доказала своята ефективност в РС - Пловдив, като е постигнат балансът между бързо и качествено правосъдие и оптимална квалификация и натовареност на съдиите, поради което не следва да се променя.

3. При преглед на вътрешните правила за разпределение на делата в наказателно отделение се констатира, че и към 2024г. продължава практиката при искане за издаване на разрешение за предоставяне на

трафични данни по чл. 159а НПК по едно ДП, за един и същи мобилен номер, но от трите мобилни оператора, да се образува не едно, а три отделни дела.

Така, ако по ДП № 1/2024г. се иска предоставяне на трафични данни за мобилен апарат с ИМЕИ XXX YYY ZZZ едновременно от ЙЕТЕЛ БЪЛГАРИЯ ЕАД, ВИВАКОМ БЪЛГАРИЯ ЕАД, А1 БЪЛГАРИЯ ЕАД в РС-Пловдив се образуват три отделни ЧНД.

Макар че при извършвани проверки от инспектората на ИВСС, тази практика не е счетена за незаконосъобразна, намирам същата за нецелесъобразна, доколкото:

- ненужно се затруднява дейността на съдиите в наказателно отделение, които са принудени да прикачват един и същи съдебен акт чрез ЕИСС по 3 самостоятелни ЧНД, с единствената промяна на името на мобилния оператор;

- по този начин изкуствено се утрояват постъпленията на делата в групата (за 2022 г. вместо 662 ЧНД по чл. 159а НПК са образувани 1986, за 2023г. вместо 556 ЧНД са образувани 1669, за 2024г. вместо 533 ЧНД са образувани 1601) и се изкривяват статистическите отчети за действителна натовареност.

Поради изложеното предвиждам тази порочна според мен практика да бъде преустановена.

4.Налице е и друг проблем при постъпления на делата в наказателно отделение, който обаче се дължи не толкова на организацията в самото отделение, колкото на липсата на ефективен междуинституционален диалог с РП - Пловдив.

В чл. 223 от НПК лимитативно са посочени хипотезите, при които законът предвижда разпит на свидетел пред съдия:

- когато съществува опасност свидетелят да не може да се яви пред съда поради тежка болест, продължително отсъствие от страната или по други причини, които правят невъзможно явяването му в съдебно заседание,

- или когато е необходимо да се закрепят показания на свидетел, които са от изключително значение за разкриване на обективната истина.

Същевременно, анализът на производствата по чл. 223 НПК в РС - Пловдив показва, че в болшинството от случаите, при отправяне на искания

от РП - Пловдив, тези предпоставки нито се съобразяват, нито се спазват, което води до извършването на голям брой разпити пред съдия (238 за 2022г., 440 за 2023г. и 303 за 2024 г.), без реално това да се налага от обстоятелствата по ДП.

По този начин се генерира ненужна физическа натовареност на съдиите от наказателно отделение и разход на времеви ресурс, който би могъл да бъде употребен за повишаване на професионалната им квалификация.

По тази причина предвиждам по линия на подобряване на междуинституционалния диалог с РП - Пловдив, да настоявам пред ръководството на същата, без да се накърнява вътрешното убеждение на прокурорите по конкретни дела, да се издадат **методически указания за стриктно спазване на предпоставките по чл. 223 НПК при отправяне на искания до съда.**

5. Недостатък в организацията на дейността в наказателно отделение (който обаче отдавам не на погрешни управленски решения, а на индивидуалната дейност на всеки отделен съдия-докладчик, включително и на мен самия в първите години след постъпването ми в РС-Пловдив), намирам при насрочване на делата през съдебната ваканция. Относимата разпоредба е чл. 329, ал.3 ЗСВ, според която през съдебната ваканция се разглеждат следните наказателни дела:

- наказателни дела, по които има постановена мярка за неотклонение задържане под стража;

- дела, за които закон предвижда разглеждането в срок, по-кратък от един месец;

- други дела по преценка на административния ръководител на съда.

През последните години обаче, се забелязва тенденция все повече наказателни състави да насрочват през съдебната ваканция (включително и през месец август) за разглеждане в открито съдебно заседание дела, които не попадат в обхвата на чл. 329, ал.3 ЗСВ, като най-очевидният пример за неподходящо насрочване са НАХД по ЗАНН за месец август.

По този начин се създават значителни затруднения пред обезпечаване на нормалното осъществяване на правораздавателната дейност, включително и осигуряване на съдебен секретар и деловодител, които да изработят разгледаните в съдебната ваканция дела, което пък възпрепятства използването на правото на отпуск от съдебните служители.

По изложените съображения предвиждам въвеждане на стриктни критерии за видовете дела, които могат да се насрочват през съдебната ваканция, и създаване на необходимата организация за контрол за спазване на правилата.

6. Не на последно място считам, че следва да бъдат извършени и промени в методиката на разпределение на делата в наказателно отделение.

Тук следва да се прави отграничение между група по натовареност и шифър на делата по смисъла на ПОНС и група за разпределение.

Групите по натовареност и шифрите на отделните дела са посочени в Приложение № 2 към ПРАВИЛА за оценка на натовареността на съдиите, приети от ВСС /ПОНС/.

Например група по натовареност № 2 „Средна и тежка телесна повреда - чл. 128-129; телесна повреда - чл. 131-134 НК“: включва групи дела със следните шифри: 301 „Тежка телесна повреда“, 302 „Средна телесна повреда“, 305 „Квалифицирани състави на телесна повреда“, 307 „Лека телесна повреда на съдия, прокурор, следовател, лице от състава на МВР, държавен или частен съдебен изпълнител, митнически и данъчен служител“, 308 „Тежка или средна телесна повреда, представляваща опасен рецидив“, 309 „Телесна повреда, причинена в състояние на силно раздразнение и превишаване пределите на неизбежна отбрана“, 310 „Тежка или средна телесна повреда, причинена по непредпазливост“, 1730 „Лека телесна повреда“, 1740 „Лека телесна повреда без разстройство на здравето“. Делата от всички шифри, включени в група № 2, дават коефициент на натовареност по ПОНС = 1,4.

Групите по ПОНС, шифрите на делата и коефициентът натовареност, който присъединяват, са централизирано зададени в ЕИСС за всички съдилища от страната и не подлежат на корекция.

За разлика от тях, групите за разпределение са специфични за всеки съд, задават се индивидуално за него и тяхното предназначение е да осигурят относително равномерно разпределение и натовареност в зависимост от особеностите на постъпление на делата за всеки конкретен орган за съдебната власт.

За РС-Пловдив важат „Вътрешни правила за разпределение на постъпващите дела в наказателно отделение на РС-Пловдив“, утвърдени със заповед на председателя от 30.09.2015г.

Конкретно за НОХД делата се разпределят в следните групи:

- „Затворни“, в която се разпределят делата със задържан подсъдим;
- „Непълнолетни“, в която се разпределят делата с непълнолетен подсъдим;

-, „Бързи и незабавни производства“, които се разглеждат от дежурния съдия по БП в деня на постъпването им и разпределението по тях е ръчно на дежурен съдия по бързи производства;

- „чл.381 НПК“, в която се разглеждат внесени споразумения по чл. 381 НПК и чл. 375а НПК, като се разпределят ръчно на дежурен съдия по „мерки“;

-, „Дела с фактическа и правна сложност“;

-, „Дела със завишен медиен интерес“;

-, „Други ОХ“, в която попадат всички останали НОХД, които не са разпределени в някоя от горните групи.

Разглеждането на групите -, „Бързи и незабавни производства“ и – „чл. 381 НПК“ в дежурства чрез ръчен избор е доказало своята ефективност и следва да бъде запазено, като на дежурствата в наказателно отделение е посветена специална точка по-долу в настоящата концепция.

Съществуването на група „Дела с фактическа и правна сложност“ е оправдано с оглед особеностите на този вид дела, предполагащи повишена натовареност на съдията докладчик. Следва, обаче след обсъждане със съдиите от наказателно отделение, да бъдат изработени обективни критерии, които да обуславят разпределянето на дела в тази група, относими към брой на повдигнатите обвинения, брой на пострадалите лица и на обвиняемите, обем на делото, признание на вина и други.

Групата „Дела със завишен медиен интерес“ не съдържа критерии и обективни измерители за сложността на делата в нея, доколкото медиен интерес може да възникне към всякакъв род дела. В този смисъл липсват гаранции, че разпределените дела от посочената група могат да създадат относително равна натовареност, поради което същата следва да бъде премахната, още повече, че понятието „дела с медиен интерес“ е субективно и няма как да бъде преценено от разпределящия към момента на разпределяне на делото, особено като се има предвид, че според установената практика в РС-Пловдив, разпределението на делата в наказателно отделение на РС-Пловдив става не от съдия, а от оправомощен служител в регистратура или съдебно деловодство.

Вместо тази група следва да се създаде нова група „Дела, върнати за ново разглеждане“. Тази група дела съдържа специфични особености, сред които потенциал за четене на показания, дадени при предходното разглеждане на делото, което създава значителна натовареност и оправдава самостоятелното ѝ съществуване.

Групите „Затворни“ и „Непълнолетни“, отразяват специфични особености на тези производства, сред които следва да се посочи необходимостта за приоритетно разглеждане в по-кратки срокове, поради което следва да се запази съществуването им.

Относно групите „Затворни“, „Непълнолетни“ и „Други ОХ“ следва да се съобрази, че за периода 2018-2024г. средно между 69 и 73 % от НОХД приключват със споразумение. Разпределението на постъпилите в съда дела в посочените три групи обаче не съдържа гаранция за равномерна натовареност на отделните наказателни състави, доколкото от случайността зависи дали на конкретен съдия ще се падат дела с признание на вина (които предполагат облекчен ред за приключване на производството, респективно създават по-ниска натовареност), или без признание на вина, което предполага движение на делото по общия ред, респективно по-голяма натовареност.

По изложените съображения се предлага посочените три групи дела да бъдат разделени на общо шест групи:

– „Затворни с признание на вина“, „Непълнолетни с признание на вина“ и „Други ОХ с признание на вина“;

– „Затворни без признание на вина“, „Непълнолетни без признание на вина“ и „Други ОХ без признание на вина“.

По този начин би се гарантирало, че съдиите от отделението ще разглеждат по относително равен брой дела с признание на вина и без признание на вина, което предполага относително изравняване на фактическата натовареност между отделните състави.

Практическата възможност за това разделяне на шест групи, без да се създава ненужно затруднение за разпределящия, е установената практика на РП-Пловдив в приложението на обвинителния акт да се отбелязва дали делото е с признание на вина или без.

Разбира се, винаги съществува възможност за промяна на процесуалната позиция на подсъдимия, поради което разпределянето на делото в дадена група няма как да предопредели процедурата, по която ще приключи то. Въпреки изложеното обаче, с предложеното разделяне на

трите групи на шест, със сигурност се създават по-големи възможности за относително по-равномерно разпределение на делата, протичащи по общия ред, и на тези, протичащи по диференцираните процедури, респективно за постигане на относително по-равномерно ниво на физическа натовареност между отделните състави на наказателно отделение.

Навсякъде в изложените се използват термините, „относително по-равномерно разпределение“, „относително по-равномерно ниво на физическа натовареност“, доколкото всяко дело е индивидуално, със свои конкретни особености, създаващи различна степен на натовареност, независимо от реда, по който протича.

Относно административно наказателните производства, съгласно т.2.2 от Вътрешните правила разпределението става в следните групи: КЗП, Митници, РЗИ, Общини, КАТ/РУП, РДГ, ООКД, ТД на НАП, АДФИ, РУСО, Други-АХ, чл. 78а НК, чл. 21 ЗООРПСМ, ДИТ, УБДХ, РЗОК, ОДБХ, РДНСК, Патентно ведомство, КРС, ДКЕВР, РИОСВ.

Същевременно, постъпленията по посочените групи не оправдават самостоятелното им съществуване, като практическият проблем на съществуването на множество групи с малък на брой постъпили дела в тях за годината е, че не се гарантира равномерно разпределение между всички съдии, като проблемът е особено осезаем при тези от посочените групи, при които броят дела за годината е равен или по-малък от броя на съдиите в отделението. При тях реално е възможно на даден съдия да се разпределят дела от множество на брой групи с малки постъпления, а на друг да не бъдат разпределени дела от същата група, което създава предпоставки за неравномерна натовареност.

Поради това, след обсъждане със съдиите от наказателно отделение, следва да се извърши окрупняване на групите за разпределение на АНД, като отправна точка за критериите, по които да стане това са: специфика на производството, брой на постъпилите дела в групата, относителна фактическа и правна сложност. По заложените критерии:

-безспорно следва да се запази самостоятелността на групите „УБДХ“, и „чл.78а НК“ предвид особеностите на производството, в което наказанието реално се налага от съда, а той не действа като въззивна инстанция, както по АНД по ЗАНН;

-самостоятелното съществуване следва да се запази и на групите „КАТ/РУП“ и „Общини“ поради големия брой постъпления в тях;

-останалите групи следва да бъдат окрупнени съобразно относителната им фактическа и правна сложност.

Във връзка с групата „Общини“ следва да се съобрази, че понастоящем в нея се разпределят, както жалби срещу наказателни постановления /НП/, така и голям брой жалби срещу „глоби с фиш“, които не подлежат на обжалване и производствата биват прекратявани. С оглед гарантиране на относително равномерна натовареност между всички състави, следва да се обособи самостоятелна група „жалби срещу глоби с фиш“, като по този начин на всеки съдия биха се падали по относително равен брой жалби срещу НП, които подлежат на разглеждане в открито заседание и жалби срещу „глоби с фиш“, производствата по които се прекратяват в закрито заседание.

7. Съществен проблем в организацията на дейността в наказателно отделение съществува с призоваването на легитимирани страни в производствата по ЗАНН. С Тълкувателно постановление №3/2023г. по ТД № 5/2022г. по описа на ВКС и ВАС се прие, че: „*надлежната въззиваема страна при обжалване и протестиране на актовете по чл. 58д, т. 1 - 3 от Закона за административните нарушения и наказания е наказващият орган.*“ Въпреки гореизложеното, продължава практиката в съдебна регистратура като въззиваема страна при образуване на АНД по ЗАНН в ЕИСС да се въвежда съответното учреждение, от което е част наказващият орган, което води в редица случаи до обезсилване на решения на РС-Пловдив и необходимост от повторното разглеждане на делата. По изложените съображения, следва незабавно да се проведе обучение на служителите в съдебна регистратура с оглед съобразяване с промените в ЗАНН.

6.7. ДОКЛАД В ГРАЖДАНСКО И НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ. ЗАМЕСТВАНЕ.

1. В Районен съд - Пловдив е създадена организация, според която при отсъствие на титулярния съдия (отпуск, краткосрочна командировка, краткосрочен болничен), текущият му доклад се минава от заместващ съдия.

Нещо повече, осигуряването на заместващ съдия е предпоставка за ползването на отпуск. В наказателно отделение при ползване на отпуск

през съдебната ваканция се съставя график на съдиите за заместване въз основа на предварително заявените дати, които съдиите са посочили, че ще ползват като отпуск. През останалото време ползващият отпуск следва сам да си осигури заместващ.

В гражданско и брачно отделение за използване на отпуск по всяко време на годината, съдията следва сам да си осигури заместващ.

Минаването на доклад включва както текущи произнасяния по вече висящи дела, така и насрочване (респективно разпореждане за връчване на книжа или обездвижване на сезиращия съда документ в зависимост от спецификата на конкретното производство) на новоразпределени дела.

Тази организация на дейността създава значителни затруднения пред упражняването на законоустановеното право на отпуск. Освен това се генерира допълнителна натовареност на съдиите да се произнасят по чужди дела, с които не са запознати, което се отразява на качеството на самите резолюции (например разпореждане да се връчи препис от исковата молба за отговор при положение, че не всички указания за отстраняване на нередовности на титулярния съдия са изпълнени, което налага повторно обездвижване на исковата молба от него след завръщането му). Не на последно място, се създава предпоставка за дублиране на дейности на фона на и без това високата натовареност в РС - Пловдив, доколкото титулярният съдия-докладчик, за да продължи нормалното разглеждане на делото, следва по необходимост да се запознае с постъпилите в негово отсъствие книжа и с процесуалните действия, предприети от заместващия.

По изложените съображения, предвиждам при краткосрочно отсъствие на титулярния съдия-докладчик, текущият му доклад да не се минава от заместващ, а да се изчаква неговото завръщане.

Исключение следва да се предвиди за случаите, в които в закон е предвидено незабавно произнасяне или незабавността на произнасянето следва от самия характер на предприеманото действие, например:

- при произнасяне по искане за обезпечение по висящ иск;
- при искане за издаване на заповед за незабавна защита по висящо дело по ЗЗДН;

- при искане за определяне на привременни мерки по брачни дела;
- при изпълнение на влязъл в сила акт, с който е взета мярка за неотклонение „задържане под стража“;

- при изпълнение на влязъл в сила акт по наказателно дело, по който следва да се издаде бюлетин за съдимост;

- при дългосрочно отсъствие на съдията-докладчик, например повече от един месец, като точния времеви интервал, който би определял отсъствието като дългосрочно, следва да се определи след съгласуване на становището на съдиите от съответното отделение.

Посочените действия са примерни, като при съобразяване на особеностите на всяко конкретно производство и становището на съдиите от съответното отделение следва подробно и изчерпателно да се отграничат случаите, в които текущият доклад се предоставя на заместващ съдия, за да не възникват никакви съмнения и затруднения в правораздавателната дейност.

В духа на съдийско самоуправление следва да се запази като факултативна възможност (а не като императивно изискване за ползване на отпуск) продължаването на практиката за минаване на текущия доклад по време на краткосрочно отсъствие от заместващ съдия на доброволни начала и при условията на взаимност и самоорганизация от група съдии.

2. На следващо място следва да се преустанови практиката съдията сам да си търси заместващ (в случаите, изброени по-горе, когато ще продължи да бъде необходимо минаването на текущ доклад), като с оглед оптимизиране на работния процес, по дефиниция заместващ следва да бъде съдията, работещ със същия деловодител, а при отсъствие и на двамата съдии, с които деловодителят работи, заместващият следва да се определя от зам.-председателя на съответното отделение сред останалите съдии от същото деловодство, като във всички случаи определянето следва да става предварително, за да съществува яснота и предвидимост както за съдии, така и за съдебни служители.

3. По време на краткосрочното отсъствие на съдията следва да продължат да му се разпределят дела, за които в закона липсва изискване за незабавно разглеждане. Те следва в общия случай да му се докладват за запознаване и произнасяне след завръщането му, освен ако в тях не е обективизирано искане, налагащо незабавно произнасяне (например за обезпечение на предявен иск). В този случай, делото се докладва на заместващия за произнасяне само по специфичното искане, което налага неотложност.

Дела, за които в закон е предвиден императивен срок за произнасяне, който е по-кратък от срока до завръщане на съдията, не следва да му се разпределят – например, заповедни производства при ползване на отпуск през съдебната ваканция не следва да се разпределят.

4. След 2022 г. е установена практика, актуална и към 2024г., съдебните служители сами да си осигуряват заместващ при използване на платен годишен отпуск, включително и за заместване на секретари в открито съдебно заседание.

Тази практика, от една страна, както вече се спомена, създава затруднения пред упражняване правото на отпуск и генерира напрежение в съответния колектив, а от друга – предполага неравномерна натовареност на отделните служители. По изложените съображения, тя следва да бъде преустановена, като заместването става по график, изготвен от лицето, упражняващо функциите ръководител служба към конкретния момент.

5. Не на последно място, следва да бъде опростен механизмът за минаване на текущ доклад, независимо дали от титуляря на състава, или от заместващ съдия. Съгласно действащата организация, всяко върнато съобщение или постъпили книжа се представят за разпореждане на съдията-докладчик, което представлява ненужен формализъм и съществено увеличава обема от извършвана работа както на съдии, така и на служители, като това не винаги е необходимо. Възможно е да се създадат алгоритми за автоматизъм в действията на съдебните служители в определени случаи, например:

-при постъпило съобщение за изтърпяно от осъдено лице наказание по приключено дело, съобщението автоматично да се прилага по делото, без да се докладва за резолюция на съдията;

-при съобщение за приключено изпълнително производство поради цялостно събиране на вземане в полза на бюджета на съдебната власт, съобщението да се прилага по делото, без да се докладва за резолюция на съдията.

Изрично следва да се посочи, че в горните два случая по никакъв начин не се елиминира цялостният поглед на съдията върху движението на делото, доколкото той по необходимост ще се запознае с тези постъпили материали при преценката за внасяне на делото в архив.

Посочените действия са примерни, като следва след внимателно обсъждане от всички съдии от съответното отделение, да бъдат изготвени подробни алгоритми, отразяващи спецификата на работа във всяко отделение, указващи случаите, в които съдебният служител може да предприема автоматично действия по движение на делата без резолюция на съдията.

По този начин би се намалила ненужната административна тежест при движение на делата и в крайна сметка би се постигнала целта за намаляване натовареността и на съдии, и на служители.

6.8. ДЕЖУРСТВА В НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.

1. В наказателно отделение е създадена следната организация на дежурствата:

През работните дни по график се дават 4 вида дежурства:

-бързи производства (Б) - разглеждат се внесените в рамките на същия ден бързи производства;

-разпити (Р1) - разглеждат се заявените в рамките на деня разпити на свидетел и на обвиняем пред съдия и разпити по делегация;

-разпореждания (Р) - разрешения и одобрения за действия на ДП, давани в закрито заседание: разрешаване и/или одобряване на претърсване и изземване или обиск; разрешения за предоставяне на трафични данни; разрешения за изземване на образци за сравнително изследване; полицейска регистрация и др.

-мерки (М) - разглеждане на производства по чл. 64 и 65 от НПК, обжалвания на задържане до 72 часа, обжалване на мярка гаранция, производства по УБДХ и ЗООРПСМ, производства по чл. 89 от НК, производства по чл. 70 от НПК, производства по чл. 72 от НПК, одобряване на внесени споразумения по чл. 381 НПК и чл. 375а, ал.1 НПК.

Всяко дежурство е еднократно в рамките на месеца и всеки ден по един съдия е дежурен по график по всеки един от видовете дежурства. Например на 01.07.2022 г. съдия 1 е дежурен по Р, съдия 2 по Р1, съдия 3 по М, съдия 4 по Б, като на 02.07.2022 г. дежурните съдии са различни.

За почивните дни (събота и неделя) един съдия е дежурен по всички видове дежурства общо за двата дни.

Еднодневната организация по четирите вида дежурства противоречи на утвърдената практика в други съдилища в големите областни центрове (където дежурствата са по седмици). Тази еднодневна организация обаче е добре приета от съдиите в наказателно отделение, има дълголетни традиции, като при тази организация на работа е налице добро сработване с прокуратурата и адвокатурата. Поради това следва да бъде запазена.

Налице е обаче неравномерна тежест на отделните дежурства, което води до свръхнатовареност на дежурството по мерки, особено в дните четвъртък и петък, което възпрепятства качествено правораздаване по тях.

По изложените съображения, предвиждам следната реорганизация на дежурствата:

-в дежурството по бързи производства (Б) освен внесените за деня бързи производства, да се разглеждат и внесените споразумения по чл. 381 НПК и чл. 375а, ал.1 НПК, като това кореспондира с тенденцията за намаляване в броя на бързите производства с оглед необходимостта от прилагане на новелата на чл. 343б, ал.5 от НК;

-в компетентността на дежурния по разпореждания (Р) освен досегашната група дела да се прибавят и разглеждане на обжалвания на мярка гаранция, производства по чл. 72 НПК, както и исканията за разкриване на банкова тайна;

-дежурството по разпити се запазва непроменено;

-дежурните по мерки (М) продължават да разглеждат производства по чл. 64 и 65 от НПК, обжалвания на задържане до 72 часа, производства по УБДХ и ЗООРПСМ, производства по чл. 89 от НК, производства по чл. 70 НПК.

Разбира се, в духа на съдийско самоуправление всяка промяна в делата, които се разглеждат в отделните дежурства, следва да бъде предшествана от обсъждане със съдиите от наказателно отделение.

2. На това систематично място следва да се посочи, че според вътрешните правила на РС - Пловдив, обжалването на задържането за срок от 24 часа по ЗМВР се разглежда от гражданските състави. Това разрешение противоречи на установената практика в останалите съдилища от областните центрове и на наказателно правния характер на института на

задържането, поради което следва да се преустанови, като този вид дела се възложи за разглеждане на съдиите от наказателно отделение.

3. В гражданско отделение е създадена следната организация: всеки съдия по веднъж в месеца дава дежурство за по един ден в дежурна стая за съдействие на гражданите по охранителни производства в рамките на същия ден: откази от наследство, разрешения за теглене от влогове на недееспособни и ограничено дееспособни, разрешения за разпореждане с имущество на недееспособни и ограничено дееспособни и др.

Дежурството по охранителни производства в дежурна стая е дългогодишна традиция в Районен съд - Пловдив, която е добре приета от гражданите и е доказала своята ефективност, поради което следва да бъде съхранена.

Частично следва да се промени организацията обаче, като с оглед настроенията и желанията на мнозинството съдии от гражданско отделение, се преустанови практиката съдията да прекарва целия ден на дежурството в дежурна стая, където следва да бъде само секретарят, а образуваните дела да се докладват на съдията в кабинета му. Така се намаляват фактическата заетост и разходът на времеви ресурс за дежурния съдия, а и се избягва възможността от потенциално нарушаване на правилото на чл. 213 от ЗСВ, според което *„Съдия, прокурор и следовател няма право да дава правни консултации.“*

За улесняване на гражданите и за да се отрази желанието на мнозинството от съдиите, даващи дежурство по охранителни производства в дежурна стая, следва на информационните табла пред дежурна стая да се посочат необходимите документи за всяко от производствата, разглеждани в дежурна стая.

Например, на информационното табло до дежурна стая следва да се посочи, че необходими за производството по „Отказ от наследство“ са следните документи:

-препис-извлечение от акт за смърт за установяване на местната компетентност на съда по местооткриване на наследството, съвпадащ с последния регистриран постоянен адрес на починалия;

-заявление за отказ от наследство в писмена форма;

-ако наследникът е от първи ред –удостоверение за наследници;

-ако наследникът е от последващ ред-удостоверение за наследници +доказателства за откази от наследство на наследниците от предходните редове;

-доказателства за внесена държавна такса: 20 лева за производството + 5 лева за издаване на удостоверение.

Преди изготвяне на алгоритмите за необходимите документи за всяко от производствата, те следва **да бъдат обсъдени на събрание на съдиите от гражданско и брачно отделение с оглед уеднаквяване на практиката.** Пример за такава разнородна практика, която накърнява правата на гражданите за своевременно снабдяване с охранителни актове, е в цитираното по-горе производство по „Отказ от наследство“, при което някои от съставите изискват само писмено заявление, а други писмено заявление с нотариална заверка на подписите.

На посочените събрания за изготвяне на алгоритмите следва да се обсъди и въпросът дали представянето на всички документи, които практиката е наложила до момента, **продължава да е необходимо с оглед функционалностите на ЕИСС.** Например последният постоянен адрес на починалия е установим от служебна справка в ЕИСС, която осъществява връзка с НБД.

Посочените алгоритми за необходимите документи следва да бъдат поместени и на страницата на съда, наред с останалите съобщения, насочени към гарантиране правата на гражданите, посочени на съответното систематично място в настоящата концепция.

4. Към момента не съществува добра организация за разглеждане за други граждански производства, по които по силата на закона се дължи незабавно произнасяне – обезпечения на бъдещи иски и иски по ЗЗДН. Според актуалната организация, те се разпределят на случаен принцип – **обезпеченията сред всички съдии от гражданско отделение,** а исковите по ЗЗДН сред всички съдии от гражданско и брачно отделение. Според вътрешните правила в РС - Пловдив, произнасянето се дължи на деня. Посочената организация:

-от една страна, създава неимоверни затруднения за съдиите в случаите, когато **обезпечение или иск по ЗЗДН им се разпредели в заседателен ден;**

-**затруднява възможността за дистанционна работа чрез ЕИСС** и изписване на делата от вкъщи извън заседателните дни, което както ще се

посочи на систематичното място в настоящата концепция, се насърчава като мярка за преодоляване липсата на достатъчно помещения за съдии и служители в РС - Пловдив.

По изложените съображения се предлага да бъдат създадени дежурства по обезпечения и дежурства по ЗЗДН, като тези видове дела се разпределят само на дежурните съдии. В духа на насърчаване на съдийското самоуправление на съдиите от гражданско и брачно отделение, следва да се предложат два варианта за полагане на тези дежурства:

- всеки съдия да дава по едно едnodневно дежурство по обезпечения на бъдещи иски и/или иски по ЗЗДН в рамките на месеца, като всички постъпили дела от групата през въпросния ден се разпределят на него. Този вариант е наложително да бъде подложен на особено внимателно обсъждане за неговата целесъобразност, предвид реалната възможност страните при него „да си избират съдия“. От друга страна, следва да се отчете, че както вече се спомена, в наказателно отделение е налице дългогодишна традиция на едnodневни дежурства, която е добре възприета и от прокуратура, и от адвокатура, доказала е своята ефективност и не се нуждае от променяне. При едnodневните наказателни дежурства ефективно противодействие на „избирането на съдия“ се постига чрез забрана за съдебна регистратура да уведомяват страните за дежурния съдия в съответния ден;

- седмични дежурства по обезпечения и/или ЗЗДН на няколко съдии, като постъпилите през седмицата дела от групата се разпределят на случаен принцип между дежурните съдии през въпросната седмица.

При седмична организация на дежурствата по ЗЗДН и обезпечения на бъдещи иски, следва да се съобрази следната традиция в брачно и гражданско отделение – всеки граждански и брачен съдия има по 6 заседателни дни месечно (по два заседателни дни седмично в рамките на три седмици). Тази организация е добре приета от колектива и следва да бъде запазена.

Дежурството по обезпечения и ЗЗДН, ако е на седмична база, следва да бъде през една от седмиците, в които съдията има заседателни дни, като обезпечения и ЗЗДН ще може да му се разпределят само в трите дни от тази седмица, през които няма насрочени открити заседания. Дежурството в дежурна стая следва да бъде в една от другите две седмици със заседателни дни. По този начин за всеки граждански и брачен съдия ще се падат:

-1 седмица, в която има два заседателни дни + дежурство по обезпечения и ЗЗДН, като тези дела реално му се разпределят на случаен принцип само в незаседателните дни от тази седмица;

-1 седмица, в която има два заседателни дни и еднократно дежурство в дежурна стая;

-1 седмица само с два заседателни дни;

-1 седмица без заседателни дни и дежурства.

При избран вариант с еднократни дежурства в рамките на месеца по ЗЗДН и обезпечения, това дежурство следва да бъде в една от заседателните седмици, дежурството в дежурна стая в друга от заседателните седмици, третата заседателна седмица ще е само с два заседателни дни, а през четвъртата седмица съдията няма да има открити заседания и дежурства.

По този начин считам, че се създават оптимални условия както за изписване на делата, така и за работа чрез отдалечен достъп, особено при опростяване на административния формализъм при минаване на съдебния доклад чрез изготвяне на алгоритмите за автоматизъм в действията на съдебните служители.

5. Доколкото за производствата по разкриване на банкова тайна съществува законово задължение за произнасяне в същия ден, те следва да се разглеждат в дежурствата по обезпечения.

6.9. НОРМА НА ОТНОСИТЕЛНА ТЕЖЕСТ НА НАКАЗАТЕЛНИТЕ ДЕЛА СПРЯМО ГРАЖДАНСКИТЕ. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЩАТОВЕТЕ МЕЖДУ НАКАЗАТЕЛНО И ГРАЖДАНСКО ОТДЕЛЕНИЕ.

Именно този въпрос представлява най-наболеният проблем в съда, като е източник на тлеещи конфликти и противопоставяне в колектива, предимно поради липсата на обективен измерител за сложността на отделните видове дела и натовареността, която те създават.

За избягване на посоченото противопоставяне считам, че разрешаването на въпросите:

-за съотношението в натовареността между гражданско и наказателно отделение;

-разпределението на разкритите щатове между отделенията;

-кадровото обезпечаване и нивото на заетост на разкритите за всяко отделение щатове;

-постъпването на новоназначени в РС - Пловдив съдии или на командировани в РС -Пловдив съдии в едното или другото отделение,

следва да бъде поставено на обективна основа и разрешено принципно чрез приемане от общото събрание на норма на относителна тежест /НОТ/ между наказателните и гражданските дела.

Следва да се направи уточнението, че навсякъде в този раздел 6.9 под термина „граждански дела“ се разбира общо граждански дела в тесен смисъл + брачни дела, без да се прави разграничение между тях.

Вече се разясни в т.6.5 по-горе, че нормата за относителна тежест /НОТ/ представлява величина, измерваща трудността, тежестта и степента на натовареност, която отделните типове дела предполагат и създават. НОТ обаче не дефинира сложността на делата като абсолютна стойност, а сравнява относителната тежест на определен вид дело /в случая средно претеглено наказателно дело/ с относителната тежест на друг вид дело /в случая средно претеглено гражданско дело/, като съотношението е важно само за конкретния съд, доколкото особеностите на организацията на дейността във всеки орган на съдебната власт, както и структурата на постъпления на делата в различните райони от страната, са различни, което се отразява и на тяхната относителна тежест.

НОТ на делата от „по-сложната“ група е показател на колко броя дела от „по-лесната“ група се равнява по относителна тежест всяко едно дело от „по-сложната“ група.

В процесния случай е ноторно известно, а и не подлежи на съмнение, че средно претегленото наказателно дело като цяло е с по-голяма тежест от средно претегленото гражданско дело.

Поради това НОТ на едно наказателно дело е числото, което показва на колко броя граждански дела се равнява по относителна тежест то, а НОТ на гражданските дела по отношение на наказателните е винаги 1.

Посоченото може да се илюстрира със следните примери:

-ако се приеме НОТ на наказателните дела – 2, това би означавало, че всяко едно средно претеглено наказателно дело се равнява по относителна тежест на 2 средно претеглени граждански дела. В този случай НОТ на гражданските дела е 1;

-ако се приеме НОТ на наказателните дела – 1,5, това би означавало, че всяко едно средно претеглено наказателно дело се равнява по

относителна тежест на 1,5 средно претеглени граждански дела. В този случай НОТ на гражданските дела е 1.

При приемане на НОТ на наказателните дела - 2, тоест че едно наказателно дело се равнява по относителна тежест на 2 граждански дела, то равномерно натоварване между отделенията би се постигнало, ако гражданските състави разглеждат двойно повече дела на месец от наказателните, например 60 граждански дела за гражданските състави и 30 наказателни дела за наказателните състави.

При приемане на НОТ на наказателните дела – 1.5, тоест че едно наказателно дело се равнява по относителна тежест на 1.5 граждански дела, то равномерно натоварване между отделенията би се постигнало, ако гражданските състави разглеждат 1.5 пъти повече дела на месец от наказателните, например 45 граждански дела на месец за гражданските състави и 30 наказателни дела за наказателните състави.

След определяне от общото събрание на НОТ на наказателните дела по отношение на гражданските дела и при съобразяване на реалния брой постъпили граждански и наказателни дела, следва по принципа на автоматизма, чрез формулите, които вече бяха изяснени в т.6.5, да се определят:

-броят разкрити граждански и наказателни състави;

-броят реално функциониращи граждански и наказателни състави;

-в кое отделение да правораздават новопостъпващите съдии,

така че да се достигне до равномерно натоварване между наказателните и гражданските състави.

Както вече се посочи по-горе в т.6.5, нормата за относителна тежест /НОТ/ следва да бъде динамично понятие, да се осъвременява при съществена промяна в обстоятелствата и да зависи от:

-относителната фактическа и правна сложност на делата;

-промени във фактическата и правна сложност в зависимост от законодателни инициативи;

-ликвидността на делата (типична приключваемост в тримесечен, едногодишен или друг срок) и типичен начин на разглеждане: в закрито или открито заседание;

-обем от процесуални действия, извършвани преди постановяване на крайния съдебен акт – например необходимост от размяна и надлежно връчване на книжа, обездвижване на сезиращия съда документ и даване на указания за отстраняване на нередовности, изготвяне на доклад по делото, събиране на доказателства по общия ред и др.

-обем от извършвана доказателствена дейност; необходимост от дирене на обективната истина по служебен почин на съда, предполагаща събиране на всички възможни и необходими доказателства или произнасяне въз основа на т.нар. „формална истина“, произтичаща от събраните между кориците на делото доказателства по инициатива на страните;

-необходимост от извършване на действия по администриране на делото и след постановяване на финализиращия производството акт и техния обем;

- процент от делата, които приключват с краен съдебен акт, изискващ излагане на мотиви;

-процент от делата, които биват приключвани със споразумение и процент прекратени без произнасяне по същество по други причини;

- подлежат ли делата на обжалване;

-изисквания на процесуалните закони към мотивираността на съдебните актове и наличие на процесуална възможност за отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане поради пороци в мотивировката на същия.

Предвид горните критерии, за определяне НОТ на наказателните и гражданските дела, следва да се съобразят и анализират следните данни:

Таблица 19. Постъпления в брачно, гражданско и наказателно отделение.

	Общо граждански дела			Общо наказателни дела		
	Брачно + Гражданско отделение					
	Постъпили дела	Общо дела за разглеждане	Свършени дела	Общо постъпили наказателни дела	общо наказателни дела за разглеждане	общо свършени наказателни дела
2018	20734	23 492	19 924	8 363	9 214	8 338

2019	21507	25 075	20 611	8 230	9 106	8 158
2020	17675	22 139	17 241	8 142	9 090	7 793
2021	20656	25 554	21 133	8 448	9 745	8 472
2022	19135	23 556	18 726	7 462	8 735	7 629
2023	19479	24309	19438	7081	8187	7287
06. 2024	11355	16226	11091	3584	4484	3599
10. 2024	18785	23656	17756	5809	6709	5758
<u>12.</u> <u>2024</u>	<u>20849</u>	<u>25720</u>	<u>19817</u>	<u>6401</u>	<u>7301</u>	<u>6404</u>

Таблица 20. Съотношение между общ брой граждански и общ брой наказателни дела.

	Постъпили дела	Общо дела за разглеждане	Свършени дела
2018	2,47	2,54	2,38
2019	2,61	2,75	2,52
2020	2,17	2,43	2,21
2021	2,44	2,62	2,49
2022	2,56	2,69	2,45
Средно за петгодишния период	2,45	2,60	2,41
2023	2,75	2,96	2,66
06.2024	3,16	3,34	3,08

10.2024	3,23	3,52	3,08
<u>12.2024</u>	<u>3,25</u>	<u>3,52</u>	<u>3,09</u>

При преценка за действителната натовареност от значение е показателят „общо дела за разглеждане”, като **средно за периода 2018-2022г. броят граждански дела е 2,6 пъти повече от наказателните.**

През 2023г. и 2024г. се забелязва тенденция за увеличаване постъпленията на граждански дела, съчетано с намаляване в постъпленията на наказателни дела, което резултира в съотношение брой граждански дела за разглеждане/брой наказателни дела за разглеждане за 2023г. и 2024г., което чувствително надхвърля, както средното за петгодишния предходен период 2018-2022г, а именно 2.60, така и средното за целия изследван период 2018-2024г., **което възлиза на 2,80.**

Таблица 21. Брой постъпили граждански дела на година:

	Искови производства, протичащи без предхождащо заповедно производство- по ЗЗД, вещни искове, искове за делба и по ЗН, искове по КТ, по СК, ЗЗДН, ЗЛС и др.	Установителни искове, включително по чл. 422 ГПК	Обезпечения на бъдещи искове	Заповедни производства по 410 и 417 ГПК	Други частни производства
<u>12.2024</u>	<u>5411</u>	<u>1217</u>	<u>149</u>	<u>11454</u>	<u>2599</u>
10.2024	4844	1107	135	10257	2422
2023	5298	1391	211	10158	2400
2022	5049	1 345	201	10 016	2524
2021	4552	1 445	235	11 695	2729

2020	4439	1 499	293	9 206	2238
2019	4390	2 023	276	12 230	2588
2018	4124	2 170	207	11 851	2382

Таблица 22. Процентно съотношение на постъпилите граждански дела за година.

	Същински граждански производства-искови производства, протичащи по общия ред или по реда на чл. 310 ГПК-включват колона 1 и колона 2 от Таблица 21.	Обезпечения на бъдещи искове	Заповедни производства 410 и 417 ГПК	Други частни производства
12.2024	<u>31,81%</u>	<u>0,71%</u>	<u>54,98%</u>	<u>12,47%</u>
10. 2024	31,67%	0,82%	54,60%	12,89%
2023	34,33%	1,13%	52,14%	12,32%
2022	33,15%	1,05%	52,34%	13,19%
2021	28,84%	1,13%	56,61%	13,21%
2020	33,36%	1,65%	52,08%	12,66%
2019	29,68%	1,28%	56,86%	12,03%
2018	30,28%	0,99%	57,15%	11,48%
Средно за периода	31,68%	1,15%	54,54%	12,54%

Таблица 23. Прекратени граждански дела и граждански дела, приключили със спогодба.

	Брой прекратени граждански и брачни дела на	Процент на прекратените дела от всички свършени	Брой граждански и брачни дела приключени	Общ брой на постъпили граждански дела разглеждани	Процент на делата приключили със спогодба от общия
--	---	---	--	---	--

	година	граждански и брачни дела за годината	по спогодба	по общия ред и по реда на чл. 310 ГПК	брой същински граждански дела – по общия ред и по реда на чл. 310 ГПК
<u>12.2024</u>	<u>3200</u>	<u>16,14%</u>	<u>216</u>	<u>6628</u>	<u>3.25 %</u>
10.2024	2832	15,94%	196	5951	3.29%
2023	3250	16,72%	247	6689	3,69%
2022	3073	16,41%	215	6350	3,38%
2021	3140	17,45%	205	5962	3,43%
2020	2555	17,30%	198	5900	3,35%
2019	2547	14,09%	204	6391	3,19%
2018	2398	13,60%	215	6283	3,42%
Средно за периода		15,96%			3,38%

От гореизложените таблични данни могат да се направят следните изводи за постъпленията на граждански дела:

-огромният процент от граждански дела - **средно около 55 % за изследвания период, са заповедни производства**. Особеност на този вид дела е, че се разглеждат в закрито заседание, като до издаване на окончателния съдебен акт са **едностранни**. В голяма част от случаите (при издадена заповед по чл. 410 ГПК) актовете **не подлежат на съдебен контрол**. След издаване на финализиращия съдебен акт обаче, производството продължава с редица действия по администриране – връчване на издадена заповед за изпълнение, даване на срок за възражение по чл. 414 ГПК, следене за спазване на срока по чл. 414 ГПК, даване на указания за подаване на иск по чл. 415 ГПК, евентуално обезсилване на издадена заповед при неизпълнение на указанията и др. Може да се направи извод, че посочените производства **не представляват правна сложност**, но са свързани със **значителни по обем фактически действия**, които водят до натовареност на съдията-докладчик;

-значителен процент от делата – около 12,5 % средно за периода, са частни граждански дела, разглеждани предимно по дежурство в дежурна стая, представляващи едностранни охранителни производства, които не съставляват нито фактическа, нито правна сложност;

-същинските искиви граждански дела са около 31-32 % средно за периода, като при тях намира пълно разгръщане процесът по ГПК – размяна на книжа, извършване на действия по администриране на делото, събиране на доказателства, постановяване на съдебни актове с мотиви към тях, обжалваемост на съдебните актове;

-процентът прекратени граждански дела за периода е около 16 %, а процентът същински граждански дела, свършени със спогодба, е изключително нисък – около 3,4 % средно за периода.

Таблица 24. Разпределение на новопостъпилите наказателни дела по материя за година по брой.

	Общо	НОХД	НЧХД	ЧНД	АНД по чл. 78а НК	АНД
2018	8 363	1 470	93	4 249	197	2 354
2019	8 230	1 529	151	3 866	193	2 491
2020	8 142	1 699	169	3 538	235	2 501
2021	8 448	1 642	140	3 359	220	3 087
2022	7 462	1 431	124	3 532	163	2 212
2023	7 081	1 361	93	3 646	153	1 828
10.2024	5809	1038	85	3098	194	1343
<u>12.2024</u>	<u>6401</u>	<u>1161</u>	<u>90</u>	<u>3494</u>	<u>225</u>	<u>1431</u>

Таблица 25. Разпределение на новопостъпилите наказателни дела по материя за година в процентно съотношение.

	НОХД	НЧХД	ЧНД	АНД по чл. 78а	АНД	Същински наказателни дела
--	------	------	-----	-------------------	-----	---------------------------------

				НК		НОХД+ЧХ
2018	17,57%	1,11%	50,80%	2,35%	28,14%	18,68%
2019	18,57%	1,83%	46,97%	2,34%	30,26%	20,41%
2020	20,86%	2,07%	43,45%	2,88%	30,71%	22,94%
2021	19,43%	1,65%	39,76%	2,60%	36,54%	21,09%
2022	19,17%	1,66%	47,33%	2,18%	29,64%	20,83%
2023	19,22%	1,31%	51,48%	2,16%	25,81%	20,53%
10.2024	18,02%	1,47%	53,80%	3,36%	23,32%	19,49%
12.2024	18,13%	1,40%	54,58%	3,51%	22,35%	19,53%
Средно за периода	18,97%	1,58%	47,65%	2,55%	29,20%	20,56%

Таблица 26. Прекратени наказателни дела

	Брой прекратени наказателни дела	Процент на прекратените наказателни дела от всички свършени наказателни дела	Брой наказателни дела приключени със споразумение по 382 НПК и спогодби по ЧХ.	Общ брой постъпили същински наказателни дела ОХ +ЧХ	Процент на приключилите със спогодба или споразумение наказателни дела от общия брой същински наказателни дела.
2022	1737	22,7%	1143	1555	73,50%
2021	2166	34,34%	1348	1782	75,64%
2020	1982	34,10%	1288	1868	68,95%
2019	1961	31,64%	1178	1680	70,11%
2018	1921	29,9%	1143	1563	73,12%

2023	1695	23,26%	1160	1563	74%
10.2024	1443	25,06%	826	1123	73,55%
<u>12.2024</u>	<u>1630</u>	<u>25.45%</u>	<u>924</u>	<u>1251</u>	<u>73.86%</u>
<u>Средно за периода</u>		<u>28,71%</u>			<u>72, 69%</u>

Въз основа на посочените таблични данни могат да се направят следните обобщения за наказателните дела:

- най-голям дял, приблизително 47-48% средно за изследвания период, се припада на частните наказателни дела, като те обхващат две обособени групи. По-голяма част от тях са дела, които представляват едностранни производства, по които се постановяват необжалваеми съдебни актове и като цяло тези дела са с ниска фактическа и правна сложност – разрешения и одобрения по НПК, разрешения за трафични данни, разрешения за извършване на полицейска регистрация, разпит пред съдия. За разлика от заповедните производства по ГПК, постановяването на крайния съдебен акт не е обвързано с допълнителни действия по администриране на делото. Втората група ЧНД са значително по-малобройни, но за сметка на това разкриват потенциал за голяма фактическа и/или правна сложност – производства по мерки за неотклонение, кумулации, реабилитации, производства по чл.243 и 244 НПК, по Закона за здравето и др.

- процентът прекратени дела –около 29 %, е приблизително двойно по-голям от процента прекратени граждански дела – около 16 % средно за периода;

- същинските наказателни дела (НОХД+НЧХД) представляват около 20-21% от постъпилите дела средно за периода, като този процент е по-малък от процента същински искиви граждански дела – около 31-32 %. При същинските наказателни дела намират пълно проявление всички принципи на наказателния процес (включително дирене на обективната истина чрез събиране на всички възможни и необходими доказателства по служебен почин), както и изискването за подробно мотивиране на съдебния акт (включително и възможността за отмяна на акта и връщане на делото за ново разглеждане поради пороци в мотивите, каквато възможност не съществува при гражданските дела). Поради това

следва да се приеме, че същинските наказателни дела, при протичането им по общия ред, могат да са с в пъти по-висока фактическа и правна сложност в сравнение със същинските граждански дела. Тук следва да се съобрази обаче, че всъщност средно около **72-73 % от тези дела не протичат по общия ред, а приключват със споразумение**, докато при същинските граждански дела този процент е около 3- 4%;

- **Около 30 % на година, средно за периода, от наказателните дела са такива от административно наказателен характер**, при които, от една страна, намират пълно проявление принципите на наказателния процес, но от друга страна, в типичния случай са със значително по-ниска степен на фактическа и правна сложност в сравнение със същинските наказателни дела, например жалби срещу електронни фишове.

При спазване на горните критерии, **като числов ориентир за определяне от общото събрание на точната величина на НОТ на наказателните и граждански дела считам, че могат да служат данните за натовареността по ПОНС.**

Таблица 27. Натовареност по ПОНС на граждански дела (граждански и брачни общо).

1	А Вид дело	В Коефициент за тежест по ПОНС за групата дела	С Общ брой дела за разглеждане в групата за РС- Пловдив			D Обща натовареност по ПОНС за групата дела. колона D= колона В x колона С		
			2022	2023	2024	2022	2023	2024
2	Облигационни искиове за вземания, произтичащи от неоснователно обогатяване и гесция	1,1	451	684	956	496,1	752,4	1051,6
3	Облигационни искиове за права или правоотношения, произтичащи от деликт	0,9	157	135	115	141,3	121,5	103,5
4	Искиове за недействителност на правна сделка	1	630	850	911	630	850	911
5	Установителни искиове по чл. 124 ГПК, чл.415, чл. 424 ГПК, чл. 439 ГПК и	1	279	208	186	279	208	186

	др.							
6	Искове по 422 ГПК	1	1050	1183	1031	1050	1183	1031
7	Искове по КЗ	0,9	236	216	137	212,4	194,4	123,3
8	Искове по ЗОДОВ	0,8	23	30	26	18,4	24	20,8
9	Искове за развод и недействителност на брак	0,8	429	382	342	343,2	305,6	273,6
10	Искове за развод по взаимно съгласие	0,2	449	456	457	89,8	91,2	91,4
11	Искове по СК-определяне и изменение на издръжка	0,7	188	195	201	131,6	136,5	140,7
12	Други искове по СК-производства по ограничаване и лишаване от родителски права; изменение на мерки относно упражняване на родителски права;	0,8	265	276	262	212	220,8	209,6
13	Искове по ЗЗДН	0,8	282	276	289	225,6	220,8	231,2
14	Вещни искове – установителен, ревандикационен, негаторен, за определяне на граници, искове по ЗКИР	1,1	204	172	174	224,4	189,2	191,4
15	Искове за отмяна на решение на ОС на ЖСК други производства по ЗЖСК, ЗК.	1,1	27	17	22	29,7	18,7	24,2
16	Искове по ЗУЕС	1,1	45	43	31	49,5	47,3	34,1
17	Делба	1,1	228	223	189	250,8	245,3	207,9
18	Искове, свързани с възстановяване на запазена част от наследство	1,4	19	26	19	26,6	36,4	26,6
19	Искове по КТ за защита срещу незаконно уволнение	0,9	77	71	66	69,3	63,9	59,4
20	Искове за имуществена отговорност на работодател/работник	1	24	1	4	24	1	4
21	Други искове по КТ /чл. 215, 220, чл. 224, чл. 226 КТ и т.н./	0,7	44	148	105	30,8	103,6	73,5
22	Административни производства по ЗСПЗЗ	1,3	44	31	34	57,2	40,3	44,2

23	Приемане и отказ от наследство по опис, предоставяне на срок по чл. 51 ЗН.	0,1	214	152	303	21,4	15,2	30,3
24	Приемане на наследство по чл. 49 ЗН; отказ от наследство по чл. 52 ЗН	0,05	874	44	84	43,7	2,2	4,2
25	Производства по ЗЛС и ЗГР	0, 2	467	212	247	39	42,4	49,4
27	Частни производства по СК: Даване на разрешение по чл. 130, ал.3 СК	0,05	776	713	607	38,8	35,65	30,35
28	Заповедни производства	0,1	10016	10158	11454	1001,6	1015,8	1145,4
29	Обезпечение на бъдещи иски	0,2	182	187	149	36,4	37,4	29,8
30	Обезпечаване на доказателства	0,2	16	22	22	3,2	4,4	4,4
31	Производства по разкриване на банкова тайна	0,2	486	513	489	97,2	102,6	97,8
32	Общо		18182	17624	18912	5873	6309	6430

От гореизложеното е видно, че коефициентът за тежест по ПОНС на средно претеглено гражданско дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по ПОНС на всички граждански дела /клетка D32/ на общия брой граждански дела /клетка C32/ или в цифри:

-за 2022г.-5873: 18182= 0,32;

-за 2023г.- 6309: 17624=0,35;

-за 2024г.- 6430:18912= 0,33.

Таблица 28. Натовареност по ПОНС на наказателни дела.

1	А Вид дело	В Коефициент за тежест по ПОНС за групата дела	С Общ брой дела за разглеждане в групата за РС- Пловдив			D Обща натовареност по ПОНС за групата дела. колона D= колона В х колона С		
			2022	2023	2024	2022	2023	2024
2	Телесни повреди	1,4	73	69	81	102,2	96,6	113,4
3	Принуда и закана с убийство	1,4	19	22	27	26,6	30,8	37,8
4	Блудство, Изнасилване, други	1,6	10	19	17	16	30,4	27,2

	престъпления от глава "Разврат"							
5	Трафик на хора	1,8	2	3	3	3,6	5,4	5,4
6	Престъпления против интелектуалната собственост	1,1	7	9	7	7,7	9,9	7,7
7	Неплащане на издръжка (чл. 183 НК)	0,7	46	46	44	32,2	32,2	30,8
8	Кражба, Грабеж, Обсебване, Вещно укривателство, Унищожаване, повреждане	1,1	222	221	203	244,2	243,1	223,3
9	Измама; Документна измама; Застрахователна измама – чл. 213 НК	1,2	53	54	33	63,6	64,8	39,6
10	Длъжностно присвояване	1,7	6	29	37	10,2	49,3	62,9
11	Продажба и държане на акцизни стоки без бандерол-чл. 234 НК	1,7	33	16	25	56,1	27,2	42,5
12	Престъпления против кредиторите	0,7	4	3	1	2,8	2,1	0,7
13	Престъпления по чл. чл. 279-281 НК	0,7	14	100	42	9,8	70	29,4
14	Престъпления против правосъдието	0,9	7	15	17	6,3	13,5	15,3
15	Документни престъпления	0,5	54	37	38	27	18,5	19
16	Престъпно хулиганство	0,7	16	19	26	11,2	13,3	18,2
17	Упражняване на професия без правоспособност	0,7	4	2	0	2,8	1,4	0
18	Незаконно производство, придобиване, държане и предаване на оръжие, боеприпаси и взривове	0,5	8	9	8	4	4,5	4
19	Престъпления по транспорта - чл. 343б, 343в НК	0,5	550	57	43	275	28,5	21,5
20	Престъпления по транспорта - чл. 343-343а НК	1,1	29	431	325	31,9	474,1	357,5

21	Подправка и използване на контролни знаци и идентификационни номера и противозаконно отнемане на МПС	1,1	32	37	27	35,2	40,7	29,7
22	Престъпления, свързани с противозаконна дейност с наркотични вещества	0,7	187	212	204	130,9	148,4	142,8
23	НЧХД	1	121	93	90	121	93	90
24	ЧНД за кумулации	0,6	106	144	115	63,6	86,4	69
25	ЧНД за реабилитация	0,3	38	40	53	11,4	12	15,9
26	ЧНД по Закона за здравето	0,4	132	135	117	52,8	54	46,8
27	ЧНД по предложения за принудителни медицински мерки по чл. 89 НК	0,3	18	13	25	5,4	3,9	7,5
28	ЧНД по чл. 222, чл. 223 НПК-разпити	0,1	238	440	303	23,8	44	30,3
29	Мерки за неотклонение по чл.61, 64 и 65 НПК	0,3	222	344	351	66,6	103,2	105,3
30	ЧНД по 244 НПК	0,4	43	33	41	17,2	13,2	16,4
31	ЧНД по чл. 146, чл. 158, чл. 161, чл. 164, чл. 165 НПК	0,06	425	580	558	25,5	34,8	33,48
32	Производство по искане на прокурор за разкриване на банкова тайна	0,06	60	67	113	3,6	4,02	6,78
33	ЗЕС, чл. 159а НПК, вкл. чл.68 ЗМВР	0,06*	662	556	534	39,72	33,36	32,04
34	АНХД по УБДХ и по ЗООРПСМ (спортно хулиганство)	0,3	112	98	133	33,6	29,4	39,9
35	АНХД по ЗАНН: КАТ, МВР	0,5	1286	944	747	643	472	373,5
36	АНХД по ЗАНН: НЗОК и КФН	1	7	7	1	7	7	1
37	АНХД по ЗАНН: НАП; АДФИ; Агенция "Митници"; ДНСК	0,7	357	364	139	249,9	254,8	97,3
38	АНХД по КЗП	0,7	24	37	20	16,8	25,9	14

39	АНХД по ЗАНН: ДИТ; ИААА; БАБХ Общини.	0,5	248	296	191	124	148	95,5
40	Общо за ред 2-39		5475	5601	4739	2604,22	2823,68	2303,4
41	Производства по 78а НК	**	163	153	225	147,76	139,88	160,41
42	Производства по 243 НК	***	112	102	86	110,79	101,34	85,32
43	Общо		5750	5856	5050	2862	3064	2549

От гореизложеното е видно, че коефициентът за тежест по ПОНС на средно претеглено наказателно дело ще се формира, като се раздели общата натовареност по ПОНС на всички наказателни дела /клетка D43/ на общия брой наказателни дела /клетка C43/ или в цифри:

-за 2022г.- $2862: 5750 = 0,50$;

-за 2023г.- $3064: 5856 = 0,52$;

-за 2024г.- $2549 : 5050 = 0,50$.

*Във връзка с посочените в таблица 28 данни следва да се отбележи, че по-горе вече бе констатирано, че в РС - Пловдив е приета практика по искания за трафични данни от мобилните оператори да се образуват 3 вместо 1 дело. Посоченото изкривява данните за натовареността, поради което, доколкото тук се търси действителното ниво на натовареност, в клетка C33 се отчита броят производства по чл. 159а НПК, който реално е следвало да бъде образуван, а не изкуствено утроеният размер за годината.

**Следва да се направи и уточнението, че делата от група „Производства по 78а НК“ нямат самостоятелен коефициент за натовареност, като за тях се определя коефициент за тежест според предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата). В случай, че производството е по Глава 28 от НПК без провеждане на съдебно следствие, се прилага коригиращ коефициент 0,7.

*** Следва да се направи и уточнението, че делата от група „Производства по 243 НК“ нямат самостоятелен коефициент, като за тях се определя коефициент за тежест, като съответният коефициент, определен според предмета на делото по материалния закон (посочен в Приложения № 2.1, 2.2, 2.3 от Правилата), се коригира с 0,9.

Числов индикатор за НОТ на наказателно дело по отношение на гражданско дело може да бъде съотношението между коефициента за

тежест по ПОНС на средно претеглено наказателно дело към коефициента за тежест по ПОНС на средно претеглено гражданско дело, в цифри, както следва:

-за 2022г. - $0,50:0,32=1,56$;

-за 2023г.- $0,52:0,35=1,48$;

-за 2024г.- $0,50:0,34=1,51$

При съобразяване на типичните усложнения на наказателните дела, намерили израз в многобройните коригиращи коефициенти по ПОНС и при отчитане на гореизложените критерии, **на общото събрание следва да се предложи за гласуване НОТ на наказателните дела спрямо гражданските= 1,7.**

При предлагане именно на НОТ =1,7 се отчитат и натовареността по щат за наказателно и гражданско отделение в РС-Пловдив за последните 5 години, както и действителната натовареност по щат. **Съобразява се и сравнителният опит в другите съдилища от областните центрове,** като данните са следните:

Таблица 29. Натовареност по щат и действителна натовареност за наказателно отделение на РС-Пловдив.

	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за отделението	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделението щатове по показател общо дела за разглеждане	Действителна натовареност- брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове по показател общо дела за разглеждане
2018	21/26	29,53	36,56
2019	21/25	30,35	36,13
2020	21/25	30,03	36,07
2021	21/26	31,23	38,67
2022	21/26	27,99	34,66
2023	22/26	26,24	31,01
06. 2024	21/26	28,7	35,58
10.	19/26	25,80	35,31

2024			
<u>12.</u> <u>2024</u>	<u>19/26</u>	<u>25,52</u>	<u>34,93</u>

Таблица 29а. Натовареност по щат за наказателно отделение в съдилищата в областните центрове.

	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделението щатове по показател общо дела за разглеждане		
	2022	2023	06.2024
СРС	33,40	32,91	39,73
РС – Благоевград	32,42	33,35	33,89
РС – Бургас	31,33	33,75	43,03
РС – Варна	27,67	27,35	30,00
РС - Велико Търново	17,15	19,67	24,73
РС – Видин	27,38	31,92	41,37
РС – Враца	20,32	21,38	21,36
РС – Габрово	22,73	25,21	24,92
РС – Кюстендил	27,53	32,44	36,21
РС – Кърджали	25,85	23,77	27,42
РС – Ловеч	29,060	41,11	55,11
РС – Монтана	34,85	27,68	29,90
РС – Пазарджик	26,33	29,18	32,19
РС – Перник	27,58	26,76	28,45
РС – Плевен	20,86	22,28	23,59
РС- Пловдив	27,99	26,24	28,74
РС – Разград	25,42	23,17	24,94
РС – Русе	24,04	22,39	24,40
РС – Силистра	21,08	25,75	38,33
РС – Сливен	25,21	24,17	27,48
РС – Смолян	25,50	23,46	27,75
РС - Стара Загора	39,58	39,88	39,93
РС – Добрич	30,32	29,50	35,50
РС – Търговище	16,17	16,43	18,80
РС – Хасково	28,21	25,04	28,71
РС – Шумен	49,53	49,02	44,91
РС – Ямбол	18,21	18,10	23,81

Таблица 30. Натовареност по щат и действителна натовареност общо за гражданско и брачно отделение.

	Реално заети щатове/ общ брой разкрити щатове за двете отделения	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделенията щатове по показател общо дела за разглеждане	Действителна натовареност-брой дела на съдия за месец съобразно реално заети щатове по показател общо дела за разглеждане
2018	25/33	59,32	78,30
2019	23/31	67,40	90,85
2020	25/33	55,90	73,79
2021	28/34	62,63	76,05
2022	29/36	54,52	67,68
2023	30/36	56,27	67,52
06. 2024	29/36	75,12	93,25
10.20 24	30/37	63,93	78,85
<u>12.20</u> <u>24</u>	<u>29/37</u>	<u>63.19</u>	<u>80.62</u>

Таблица 30а Натовареност по щат общо за гражданско и брачно отделение в съдилищата в областните центрове

	Натовареност по щат- брой дела на съдия за месец съобразно разкрити за отделението щатове по показател общо дела за разглеждане		
	2022	2023	06.2024
СРС	55,86	56,17	71,96
РС – Благоевград	44,25	49,97	58,36
РС – Бургас	40,77	36,91	41,97
РС – Варна	44,53	46,34	52,81
РС - Велико Търново	34,32	40,89	46,61
РС – Видин	44,13	48,33	61,67
РС – Враца	44,89	39,18	50,56
РС – Габрово	34,46	33,00	38,67

РС – Кюстендил	47,23	52,90	66,50
РС – Кърджали	36,27	43,48	49,54
РС – Ловеч	35,90	37,52	47,60
РС – Монтана	39,43	44,15	54,06
РС – Пазарджик	39,54	44,78	58,00
РС – Перник	38,43	35,25	43,74
РС – Плевен	45,51	47,54	52,44
РС-Пловдив	54,52	56,27	75,12
РС – Разград	42,08	43,05	45,37
РС – Русе	45,26	51,32	60,36
РС – Силистра	57,31	52,00	63,58
РС – Сливен	53,91	47,23	68,27
РС – Смолян	41,78	42,19	55,06
РС - Стара Загора	40,89	40,42	49,07
РС – Добрич	41,43	38,16	56,40
РС – Търговище	33,43	33,30	36,43
РС – Хасково	46,25	40,81	53,57
РС – Шумен	29,59	29,98	36,65
РС – Ямбол	52,43	53,28	56,33

Въз основа на гореизложените данни от таблица 29 и таблица 30 за РС-Пловдив (съответно от таблица 29а и 30а за останалите съдилища от областните центрове), може да се изчисли **съотношението на натовареността на граждански щат към натовареността на наказателен щат** по различни показатели – постъпили дела, общо дела за разглеждане, свършени дела, както и **съотношението на действителната натовареност на граждански щат към действителната натовареност на наказателен щат** по същите показатели.

Съотношението се изчислява, като посочената в таблица 29 натовареност на граждански щат по съответния показател и за даден период се раздели на кореспондиращата натовареност по същия показател и за същия период за наказателен щат така, както е посочена в таблица 30. Аналогично с таблици 29а и 30а за останалите съдилища в областните

градове. Резултатите са нанесени в таблица 31 за РС-Пловдив и таблица 31а за останалите съдилища.

Колкото по-високо е съотношението на натовареността на граждански щат към натовареността на наказателен щат, посочено в таблица 31, респективно таблица 31а, толкова по-висока е натовареността в гражданско отделение за сметка на натовареността в наказателно.

Таблица 31. Съотношение на средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат за РС-Пловдив.

	Съотношение на натовареността на граждански щат към наказателен щат на база разкрити за отделенията щатове по показател общо дела за разглеждане	Съотношение на натовареността на граждански щат към наказателен щат на база реално заети за отделенията щатове по показател общо дела за разглеждане
2018	2,00	2,14
2019	2,22	2,51
2020	1,86	2,04
2021	2,00	1,96
2022	1,94	1,95
2023	2,14	2,17
06. 2024	2,61	2,62
10. 2024	2,47	2,23
12.20 24	<u>2,47</u>	<u>2,30</u>
За сравнение средно за районните съдилища в областните центрове данните са:		
2022	1,67	
2023	1,63	
06, 2024	1,78	

Таблица 31а. Съотношение на средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат за останалите съдилища от областните центрове.

Съд	2022	2023	2024
СРС	1,67	1,70	1,81
РС – Благоевград	1,36	1,49	1,72
РС – Бургас	1,30	1,09	0,97
РС – Варна	1,60	1,69	1,76
РС - Велико Търново	2,00	2,07	1,88
РС – Видин	1,61	1,51	1,49
РС – Враца	2,20	1,83	2,36
РС – Габрово	1,51	1,30	1,55
РС – Кюстендил	1,71	1,63	1,83
РС – Кърджали	1,40	1,82	1,80
РС – Ловеч	1,23	0,91	0,86
РС – Монтана	1,13	1,59	1,80
РС – Пазарджик	1,50	1,53	1,80
РС – Перник	1,39	1,31	1,53
РС – Плевен	2,18	2,13	2,22
РС-Пловдив	1,94	2,14	2,61
РС – Разград	1,65	1,85	1,81
РС – Русе	1,88	2,29	2,47
РС – Силистра	2,71	2,01	1,65
РС – Сливен	2,13	1,95	2,48
РС – Смолян	1,63	1,79	1,98
РС - Стара Загора	1,03	1,01	1,22
РС – Добрич	1,36	1,29	1,58
РС – Търговище	2,06	2,02	1,93
РС – Хасково	1,63	1,62	1,86
РС – Шумен	0,59	0,61	0,81
РС – Ямбол	2,87	2,94	2,36
Средно за страната	1.67	1.63	1.78

От изложените в табличен вид данни е видно, че общо за страната съотношението между средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат е:

-1,67 за 2022г.;

-1,63 за 2023г.;

-1,78 за 2024г.

За Районен съд - Пловдив това средно за страната съотношение е надминато, като

-на база разкрити щатове то варира от 1,86 до 2,61 за периода 2018-2024г., тоест на всяко разгледано 1 дело от наказателен щат са се припадали между 1,86 и 2,61 разгледани граждански дела на щат, докато средно за страната са се припадали между 1,63 и 1,78 дела. Същественото в случая е, че в годината, когато съотношението за гражданско отделение е било най-благоприятно за РС-Пловдив-1, 86, то е било по-високо от средното за страната в годината, когато съотношението е било най-неблагоприятно за гражданско отделение-1,78.

Налага се извод, че за РС-Пловдив балансът на натовареност между гражданско и наказателно отделение чувствително се различава от този, постигнат средно за страната. Като тази тенденция е особено видна от данните за 2023г. и 2024г., когато съотношението е най-високо за изследвания период, като значително надвишава и средното за периода.

Средното за страната съотношение е надминато още по-драстично на база реално заети щатове (действителна натовареност), като за изследвания период на всяко разгледано 1 наказателно дело на щат в РС-Пловдив са се припадали между 1,95 и 2,52 разгледани граждански дела на действително зает щат.

Посоченото води на извод за чувствителен дисбаланс в натовареността между наказателно и гражданско отделение през анализирания период, в сравнение с опита в останалата част от страната, което изисква приемане на такава норма за относителната тежест на гражданските и наказателните дела /НОТ/, която да намали натовареността в гражданско отделение и да гарантира недопускане на подобен дисбаланс за в бъдеще.

Считам, че тази цел успешно се постига именно с предложената НОТ за наказателни дела= 1,7, която, както се посочи по-горе, изцяло

съвпада с общото за цялата страна съотношение между средната натовареност на граждански щат към средната натовареност на наказателен щат и е близка до съотношенията в други големи областни градове – София и Варна.

Предвид всички гореизложени съображения, се предлага НОТ на наказателните дела - 1,7, НОТ на гражданските дела - 1, тоест да се приеме, че 1 средно претеглено наказателно дело се равнява по относителна тежест на 1,7 средно претеглени граждански дела (тук се има предвид общо граждански и брачни дела и не се прави диференциация между тях).

При приемане на НОТ на наказателните дела – 1,7 и при положение, че съотношението в броя на делата за разглеждане средно за периода 2018-2024г. е 1: 2,80 в полза на гражданските дела (на всяко 1 наказателно дело за разглеждане, са разпределени средно за периода по 2,80 граждански дела за разглеждане), то равномерно натоварване между съставите за 2024 г. би се получило, ако тяхното съотношение е 1,7 наказателни щата към 2,80 граждански щата.

Това следва от разяснените вече в т.6.5 две формули за равномерна натовареност на щатовете в двете отделения:

Първата формула е $B_{\Gamma} \times НОТ_{\Gamma} = B_{\text{н}} \times НОТ_{\text{н}}$, в която:

- B_{Γ} е броят разглеждани граждански дела по щат;
- $НОТ_{\Gamma}$ е приетата норма за относителна тежест на средно претеглено гражданско дело по отношение на наказателните дела, в случая =1;
- $B_{\text{н}}$ е броят разглеждани наказателни дела по щат;
- $НОТ_{\text{н}}$ е приетата норма за относителна тежест на средно претеглено наказателно дело по отношение на гражданско дело=1,7.

Втората формула е $ОБ_{\Gamma}/Щ_{\Gamma} \times НОТ_{\Gamma} = ОБ_{\text{н}}/Щ_{\text{н}} \times НОТ_{\text{н}}$ или при умножаване на кръст се получава $Щ_{\Gamma}/Щ_{\text{н}} = ОБ_{\Gamma} \times НОТ_{\Gamma} / ОБ_{\text{н}} \times НОТ_{\text{н}}$, която е доразвитие на първата формула $B_{\Gamma} \times НОТ_{\Gamma} = B_{\text{н}} \times НОТ_{\text{н}}$, като се има предвид, че:

- B_{Γ} (броят граждански дела на щат) = $ОБ_{\Gamma}$ (общ брой граждански дела, разглеждани в съда) / $Щ_{\Gamma}$ (общ брой граждански щата), а
- $B_{\text{н}}$ (броят наказателни дела на щат) = $ОБ_{\text{н}}$ (общ брой наказателни дела, разглеждани в съда) / $Щ_{\text{н}}$ (общ брой наказателни щата).

При общо за съда 63 щата, разкрити към декември 2024г., това би означавало: 24 наказателни щата и 39 щата общо за брачно и гражданско

отделение, при реално разкрити 26 наказателни щата и 37 общо за гражданско и брачно отделение.

При 48 действително функциониращи състава (каквото е реалното положение в РС-Пловдив към декември 2024 г.) и при норма на относителна тежест 1,7 и след използване на горните две формули, равномерно натоварване би се получило:

- ако функционира 18 наказателни състава и 30 граждански,
- при реално функциониращи към декември 2024г. г. 19 наказателни състава и 29 състава общо за гражданско и брачно отделение.

Преместване на един съдия от наказателно в гражданско отделение не се предвижда, доколкото това би минирало графика за даване на дежурства в наказателно отделение, поради което:

- при използване на гореизложените формули и
- при запазване на 19 действащи наказателни състава,
- при константно съотношение на броя дела за разглеждане и при приетата НОТ

за достигане на равномерна натовареност са необходими 31 функциониращи граждански състава, при реално заети 29, тоест следващите 2 съдии следва да постъпят в гражданско отделение, за да се постигне равномерна натовареност между отделенията.

Основно предимство на приемането на НОТ ще бъде, че то ще **представява гаранция, че не биха се повтаряли случаите от 2019 г., когато съотношението между натовареността между граждански и наказателни дела е достигало 2,5, тоест с 1/3 по-високо от това през 2022г.**

Предложената НОТ на наказателни дела 1,7 е максимално справедлива и обоснована с оглед критериите, изложени по-горе, но въпреки това при спазване на духа на съдийското самоуправление **окончателната НОТ следва да бъде приета от общото събрание на съдиите след подробно разясняване на посочените критерии и формули.**

И тук, подобно на т. 6.5, изрично следва да се отбележи, че приемането на НОТ се предлага като временна мярка до евентуално приемане от ВСС на универсални, общо важими правила за разпределение на натовареността по отделения и на съотношения между тежестта на делата.

7. СРОЧНОСТ ПРИ ДВИЖЕНИЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ДЕЛАТА.

Таблица 32. Срок за приключване на делата.

	Процент приключили дела в края на годината от общия брой дела за разглеждане през календарната година.	Процент дела, приключени в тримесечен срок от общия брой дела, свършени в календарната година.
Пловдивски районен съд 2023	<u>82,24%</u>	<u>80%</u>
Районни съдилища в областни центрове за 2023	81%	79,70
Пловдивски районен съд за 2022г.	81, 61 %	80,60%
Районни съдилища в областни центрове за 2022г.	80,43%	81,12%
Пловдивски районен съд за 2021г.	83,86%	79,88%
Районни съдилища в областни центрове за 2021г.	81,21%	80,54
Пловдивски районен съд за 2020г.	80%	80,73%
Районни съдилища в областни центрове 2020г.	78,68	84,31

1. От данните в таблица 32 е видно, че в РС-Пловдив през целия изследван период процентът на дела, приключени в края на годината от общия брой дела за разглеждане, е по-висок от средния за съдилищата в областните центрове, като за 2023г. процентът на свършени в тримесечен срок от всички приключени за годината дела отново е по-висок от средното за страната.

От справките за забавени дела, изготвяни в РС-Пловдив за периода 2022г.-2024г., е видно, че забавянията над тримесечния разумен срок по

граждански и наказателни дела имат инцидентен характер и са относими към дейността само на някои състави, оставащи константни за периода.

Посочените резултати индикират, че въпреки натовареността на съдиите в Районен съд - Пловдив, която е по-висока от средната за съдилищата от областните градове в страната, в резултат от пределна лична мобилизация на съставите, като цяло не се наблюдава забавя в изписването на делата.

2. Към момента е утвърдена практика от ръководството на Районен съд-Пловдив периодично да се предоставят статистически таблици на Окръжен съд - Пловдив за забавените в съда дела, техният брой, срокът на забавяне и докладчици. Тези статистически таблици периодично се обсъждат и на общите събрание на отделенията в РС - Пловдив. Считам, че тази практика следва да бъде подкрепена, но и надградена, чрез предприемането на следните допълнителни мерки:

- анализ на вида на забавените дела, на тяхната група, фактическа и правна сложност, срок на забавяне;

- анализ на цялостната дейност на състава и открояване на причините за забавата и дали те не са обективни – продължително заболяване, командировка, големи постъпления на дела в кратък срок, множество обявени за решаване дела с фактическа и правна сложност и др.;

- при констатиране, че забавянето се дължи на обективни причини, след консултации с общото събрание на съдиите от съответното отделение, следва да се предприемат мерки за подпомагане дейността на съответния съдия-докладчик: чрез временно възлагане на по-голям брой от приетата норма дела за изписване на съдебните помощници; временно освобождаване от дежурства, временно намаляване процента на разпределение по определени групи дела и други мерки, които могат да бъдат подходящи съобразно конкретиката на определения случай.

При налични системни или значителни забавяния в движението и изписването на делата, които нарушават правото на гражданите да получат правосъдие в разумен срок и при констатация, че причините за забавянията в движение и изписване на делата не са от обективен характер, следва да се предприемат мерки в следната градация, като принципът е, че към по-тежка мярка следва да се преминава само при установена неефективност на предходна, по-лека мярка, както следва:

- представяне на справка с просрочените дела на председателя на Окръжен съд-Пловдив, каквато практика и досега съществува;

-беседа с конкретен магистрат по повод срочността на движение и изписване на делата му;

- обсъждане на забавените дела и докладчиците, които са ги допуснали, на събрание на съответното отделение;

- обръщане на внимание по чл. 327 от ЗСВ от административния ръководител, след което влязлата в сила заповед за обръщане на внимание се прилага по кадровото досие. Посочената мярка, от една страна, се доближава по правни характеристики до най-лекото предвидено дисциплинарно наказание - „забележка“, но същевременно не влече за магистрата негативите на образуваното дисциплинарно производство;

- като изключение и то като крайна мярка в извънредни случаи прибягване до дисциплинарни производства.

3. Във връзка със срочността на движение и изписване на делата следва се отбележи, че към момента за Районен съд - Пловдив важат утвърдени от председателя на съда времени стандарти, които са противоречиво възприемани от колектива. Поради това предвиждам тяхното обсъждане от събранията на съдиите от съответните отделения и приемане на нови временни стандарти за всяко едно от отделенията, които:

-да са приети след съгласуване със съдиите и служителите от всяко едно от отделенията;

-кореспондират на сроковете в процесуалните закони и техния характер - императивен или инструктивен;

-държат сметка за баланса между интереса на гражданите за бързо правосъдие и високата натовареност на съдии и служители в РС - Пловдив.

4. Относно сроковете за постановяване на крайни съдебни актове, следва да се прилагат общоустановените стандарти в натоварените съдилища в страната, а именно 3-месечен разумен срок, както по ГПК, така и по НПК.

8. КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ И КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ.

Над 85 процента от делата, разглеждани от Районен съд - Пловдив, влизат в сила, без да са обжалвани. Разбира се, при отчитане на факта, че

голям брой от делата, разглеждани от съда, всъщност не подлежат на инстанционен контрол (заповедни производства по чл. 410 ГПК, когато заповед за изпълнение е издадена, одобрения и разрешения по НПК и др.), този процент е атестат за високото качество на работа на съдиите в РС - Пловдив и убедителната сила на техните мотиви.

Таблица 33. Процент обжалвани дела.

	Процент обжалвани дела от общ брой свършени дела през годината за РС-Пловдив	Процент обжалвани дела от общ брой свършени дела през годината за съдилищата в областните центрове
2023	<u>12,82</u>	10,21
2022	12,58 %	12,77%
2021	11,46%	9,91%
2020	13,48%	10,45%

Таблица 34. Резултат от инстанционен контрол по граждански и брачни дела.

	Изцяло потвърдени актове	Изцяло отменени актове	Изменени актове	Дела върнати по други причини, не подлежащи на индексирание, включително за надлежно администриране на жалбите
2023	57%	18%	10%	13%
2022	59%	15 %	8%	18%
2021	56%	9%	8%	27%
2020	57%	8%	6%	29%

Таблица 35. Резултат от инстанционен контрол по наказателни дела.

	Изцяло	Изцяло отменени	Изменени актове	Дела върнати по
--	--------	-----------------	-----------------	-----------------

	потвърдени актове	актове		други причини, неподлежащи на индексиране, включително за надлежно администриране на жалбите
2023	71%	22%	3%	4%
2022	65%	22%	4%	9%
2021	64%	16%	5%	15%
2020	67%	17,5 %	4%	11,5 %

От анализа на горните данни е видно, че **процентът изцяло потвърдени актове общо за гражданско и за наказателно отделение е около 60 %** на годишна база, което е висок атестат за качеството на работа на магистратите в условията на по-висока от средната за страната натовареност.

Същевременно и за двете отделения през 2022 г. и 2023г. е налице ръст на процента изцяло отменени актове, което налага предприемане на мерки за поддържане и подобряване високата квалификация на магистратите.

1. Понастоящем част от съдиите от всяко отделение на доброволни начала преминават през дистанционни обучения в НИП на различна тематика във връзка с тяхната пряка правораздавателна дейност. Посочените обучения включват лекционен материал, проверка на усвоените знания и умения (чрез казус, тест и/или др.) и издаване на съответно удостоверение за преминато обучение на магистрата, което се включва в кадровото му досие.

Проблемите при този тип обучения са няколко:

- на първо място, те са уеб базирани, изискват регистрация, което създава обективни затруднения при част от съдиите за участие в тях;

- на следващо място, броят на съдиите на национално ниво, които могат да бъдат записани за съответния семинар, е ограничен, което по дефиниция изключва участието на голям брой съдии от РС - Пловдив в тях;

- не на последно място, голяма част от съдиите, предвид високата натовареност, не разполагат с времето освен да се запознават с лекционния

материал, но и да преминават през различните етапи за проверяване на усвоените умения и знания, водещи до издаването на сертификат.

По изложените съображения предвиждам провеждане на преговори с Директора на НИП в насока при откриване на нов обучителен семинар, екземпляр от лекционния материал да бъде изпращан на ръководството на РС - Пловдив, след което да бъде размножаван на хартиен или електронен носител и раздаван на всички съдии от съответното отделение за запознаване в подходящо за тях време.

След изтичане на разумен срок за запознаване с лекционния материал, следва да се провежда общо събрание на съответното отделение за обсъждане на спорни въпроси и възникнали неясноти.

При тази организация ще се запази възможността за тези съдии, които желаят, да участват пълноценно в провежданите от НИП курсове, включително и като получат сертификат за кадровото им досие, а за всички останали ще се създаде възможност, в удобно за тях време, да повишат знанията си, без да преминават през тестове за тяхната проверка.

2. На следващо място, в РС - Пловдив ежегодно се провеждат присъствени семинари с гост-лектори по Програмата за регионално обучение на съдилищата и прокуратурите със средства, осигурени от НИП – София. Лекторите са два типа:

-на част от семинарите лектори са съдии от ВКС. На тези семинари присъстват съдии от районно, окръжно и апелативно ниво, като тяхната полезност не подлежи на съмнение и коментар, доколкото авторитетът на лекторите и цитираната от тях практика на касационната инстанция ефективно спомагат за преодоляване на противоречията и уеднаквяване на практиката на местно ниво;

-друга част от семинарите са с лектори от Окръжен съд - Пловдив и Административен съд - Пловдив, като тяхната практическа стойност не винаги е достатъчна. Реално в повечето случаи даването на тези семинари отговори на въпроси, зададени от районните съдии, отразяват личното мнение на съответния лектор, което не обвързва останалите състави от съответната инстанция, като често останалите съдии от окръжен и административен съд изобщо не са запознати с проведения семинар и дадените на районния съд указания, което:

-от една страна, не води до отстраняване на противоречията в практиката;

-а от друга страна, води до множество случаи на отмяна на актове на районните съдии, при положение че са съобразени разрешенятия, дадени на семинара от лектор от по-горната инстанция.

С посочените тенденции съм отлично запознат в качеството ми на докладчик „по отменени дела“ в РС - Пловдив.

По изложените съображения предлагам семинарите, провеждани с лектори от Административен и Окръжен съд, след консултации с ръководството на съответната по-горна инстанция, по покана на Районен съд - Пловдив, да бъдат заменени със:

- събрание на всички съдии от гражданско и брачно отделение на Районен съд - Пловдив и всички желаещи да присъстват съдии от въззивно гражданско отделение на Окръжен съд - Пловдив по въпроси, свързани с гражданската материя;

- събрание на всички съдии от наказателно отделение на Районен съд - Пловдив и всички желаещи да присъстват съдии от наказателно отделение на Окръжен съд - Пловдив по въпроси, свързани с наказателната материя;

- събрание на всички съдии от наказателно отделение на Районен съд - Пловдив и всички желаещи да присъстват съдии от Административен съд - Пловдив по въпроси, свързани с процеса по ЗАНН.

На тези събрания следва да бъдат обсъдени всички проблеми по приложение на материалния и процесуалния закон, възникнали в практиката и евентуално да се достигне до уеднаквяване на становищата по дадени въпроси. Безспорно решенията на тези общи събрания нямат силата на Тълкувателно решение или на становищата по приложение на правото, издавани от съответните колегии на ВКС. В този смисъл те няма как да бъдат обвързващи или да подменят свободното вътрешно убеждение на всеки съдия. Практическата полезност на тези събрания обаче ще се състои в това, че ще се даде гласност на съществуващите противоречия в практиката, ще бъдат изложени аргументи за и против дадено становище, като съдиите от всеки съд ще придобият практическата ориентация кое е преобладаващото становище сред колегите им, което косвено би довело до уеднаквяване на практиката и предвидимо правосъдие, което в крайна сметка е и качественото правосъдие.

След провеждане на общите събрания и приемане на необвързващи разрешения с мнозинство по всеки от поставените въпроси, за общите

събрания следва да се изготвя протокол, съдържащ резюме на поставените въпроси, изказаните становища и приетите разрешения, който със съдействието на ръководството на по-горестоящия съд следва да бъде разпространен за запознаване на всички съдии от съответното отделение на двата съда.

Действително са налице практически затруднения пред осъществяване на предвижданата мярка, доколкото тя предпоставя съдействието на ръководството и съдиите от съответните горестоящи съдилища, но всъщност намирам, че тя е реално постижима в духа на целения с настоящата концепция диалог, взаимното уважение и сътрудничеството между съдилищата в град Пловдив.

3. В случаите, когато по гореизложения ред не се достигне до уеднаквяване на практиката на местно ниво, предвиждам, ако бъде избран за административен ръководител на РС-Пловдив, мотивирано да сезирам председателите на ВКС и ВАС за образуване на тълкувателни дела. Действително ЗСВ не предвижда възможност административните ръководители на съдилища извън върховните пряко да предизвикват образуването на тълкувателно дело, но практиката познава редица случаи, в които тълкувателни дела са били образувани по сигнал до председателите на ВКС и ВАС за противоречива местна практика от председателите на други съдилища.

В тази връзка, през 2022 г. в лично качество, като редови магистрат, сезирах председателя на ВАС за налична противоречива практика на Административен съд - Пловдив по редица въпроси, свързани с процеса по ЗАНН, която съществено затрудняваше правораздаването от районните магистрати, в резултат от което бяха образувани ТД № 3 и ТД № 4 по описа на ВКС и ВАС.

4. Понастоящем в РС - Пловдив продължава утвърдената практика да се провеждат събрания на съдиите от наказателно отделение за анализиране на отменените актове на съда и причините за това. Именно в това се състои и част от дейността ми, извършвана в РС - Пловдив, извън непосредственото правораздаване по наказателни дела, като всеки месец се запознавам с отменените актове, постановени от районни съдии, анализирам причините за това и ги докладвам на посочените общи събрания на наказателно отделение.

За гражданско отделение, макар провеждането на подобни събрания да е предвидено във вътрешните правила, такива реално не се реализират.

Посочената практика в наказателно отделение е доказала своята ефективност, като чувствително намалява броя отменени актове на районната инстанция, поради което е необходимо тя да бъде реално приложена и в гражданско отделение, като на събрания по отделения се обсъждат отменените актове на съответното отделение, представляващи правен интерес и причините за това

Предвижданията ми обаче са тази положителна практика да бъде надградена, като на посочените събрания освен отменените актове се обсъждат и въпроси, свързани с:

- констатирана противоречива практика на отделни състави на Районен съд - Пловдив по еднотипни/масови дела и евентуално нейно преодоляване;

- както и констатиране и свеждане до знанието на всички състави на оформила се преобладаваща и трайна практика отново по масови, еднотипни дела.

5. На следващо място, отново с цел подобряване квалификацията на съдиите от Районен съд - Пловдив, следва да бъде създадена локална база данни, съдържаща в синтезиран и систематизиран вид практика на ВКС, Апелативен съд-Пловдив, Окръжен съд-Пловдив и Административен съд – Пловдив по дела, подсъдни на районен съд, до която да имат отдалечен достъп всички съдии, като повече подробности относно тази мярка ще бъдат изложени в частта за съдебните помощници.

6. В изпълнение на поставените стратегически цели за:

-подобряване на връзките и взаимодействието на РС - Пловдив с прокуратурата на РБ, адвокатурата и държавните и обществени организации;

-засилване ролята на РС - Пловдив в защита правата на гражданите,

предвиждам протоколите от събранията за констатиране противоречията в практиката на РС - Пловдив, за нейното евентуално уеднаквяване и за констатиране на трайна и устойчива практика на съставите на РС - Пловдив, да бъдат публикувани на интернет страницата на съда, за да бъдат свободно достъпни за прокуратурата,

адвокатурата, наказващите органи и всеки заинтересован гражданин. По този начин:

- от една страна, ще се увеличи нивото на предвидимост у страните за евентуалните актове на съда, като дефиницията за качествено правосъдие според мен включва две съставки – бързо и предвидимо правосъдие;

- реално чрез осигурения достъп до практиката на Районен съд - Пловдив и познаването на нейните особености ще се съдейства за по-ефективно упражняване на материалните и процесуалните права на гражданите;

- не на последно място, ще се съдейства за намаляване на натовареността на съдиите. Например, ако прокуратурата е запозната с преобладаващата или уеднаквена практика на съставите на Районен съд - Пловдив за изискванията към обвинителния акт по даден вид престъпления, това би намалило случаите на прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокуратурата за отстраняване на СПН. Абсолютно същото е важно и при предвидимост на критериите за редовност на исковата молба по даден масов вид дела, например за неравноправна клауза в потребителски договор. В този случай биха се намалили процесуалните усилия на съда и страните по оставяне на исковата молба без движение и отстраняване на нейните нередовности.

За тази нова функционалност – публикуване на съобщения за тенденции в практиката на РС - Пловдив на официалната интернет страница, следва предварително да бъдат уведомени засегнатите институции – Прокуратура, Адвокатски съвет, наказващи органи и др.

7. Не на последно място, все във връзка с подобряване на междуинституционалния диалог, предвиждам, след консултации с ръководството на РП - Пловдив, да се създаде работна група с членове: съдия от наказателно отделение на РС - Пловдив и прокурори от РП - Пловдив, които да обсъждат възникнали затруднения във връзка с противоречиви произнасяния на състави на РС - Пловдив, които противоречия впоследствие да бъдат подлагани на обсъждане на събрание на наказателно отделение.

8. Все в преследване на същата цел предвиждам възможност за Адвокатски съвет и за наказващите органи по ЗАНН да сезират председателя на РС - Пловдив за констатирана от тях противоречива практика на състави на РС - Пловдив, която затруднява дейността им, като

при преценка за основателност и мотивираност на искането, същото да бъде представяно за обсъждане на събрание на съответната колегия.

В реализиране на гореизложените конкретни мерки, насочени към уеднаквяване на практиката в РС - Пловдив и на окръжно и апелативно ниво, ако бъде избран за административен ръководител на РС - Пловдив, виждам възможност за постигане на целите, заложи от законодателя в чл. 8 от ЗСВ: Органите на съдебната власт прилагат законите точно и еднакво спрямо всички лица и случаи, за които се отнасят.

9. МЕДИЙНА СТРАТЕГИЯ.

Медийната стратегия на РС - Пловдив понастоящем се регулира от приетите Вътрешни правила за взаимодействие с медиите, според които:

- на регулярна база се изготвят съобщения до медиите по различни информационни поводи: насрочване на открити заседания по обществено значими дела, обявяване на крайния акт по обществено значими дела, нови нормативни актове, които са свързани с работата на съда, технически нововъведения, които касаят упражняване процесуалните права на страните, статистическа информация и други;

- съобщенията до медиите се разпространяват по 4 равнопоставени информационни канала: публикации на интернет страницата на съда, по електронна поща на работещи със съда журналисти, по факс и телефон;

Посочените правила държат сметка за интереса на обществото да бъде осведомявано относно важни въпроси, свързани със съдебната система, поради което следва да бъдат подкрепени, но след отстраняване на следните констатирани недостатъци:

1. Основният проблем, който забелязвам при информационния обмен с медиите, е неточността на отразяването на случилото се в съдебна зала. Като се започне от постановяването на „Решение“ по мярка за неотклонение от „магистратите“ от районен съд и се стигне до невярно и често напълно превратно отразяване на съдебните мотиви.

Причините за това неточно отразяване:

- от една страна, се дължат на създадената организация в Районен съд-Пловдив за публикуване на прессъобщения, които се изготвят от специалист „Информационни технологии“ към Районен съд – Пловдив. Основният проблем в създадената организация виждам в изготвянето на

пресъобщението от лице, което не е юрист. Действително според вътрешните правила преди публикуването му съобщението се предоставя на съдията-докладчик/председател/зам.-председател/ на съда за внасяне на корекции. Предвид констатираната натовареност на съдиите в РС - Пловдив обаче, от тях не може да се очаква пълноценно изпълнение на задължението им за проверка на пресъобщението, което всъщност води до неефективност на информационния обмен с медиите. Вторият основен недостатък намирам в предвиденото в Правилата пресъобщението да се разпространява по **четири равностойни информационни потока** – интернет страницата на съда, по имейл, по телефон или факс, като последните 3 информационни канала не съдържат гаранции, че пресъобщението ще достигне до широката общественост по начина, по който е разпратено от съда;

-от друга страна, се дължат на **юридическата неподготвеност** на отразяващите съдебното заседание журналисти, върху която обаче ръководството на районен съд не може да влияе.

За избягване на констатираните слабости, предвиждам следните промени в информационната стратегия на съда:

- пресъобщенията да се публикуват **само и единствено на страницата на съда**, като бъдат **елиминирани останалите информационни канали**, които не гарантират неизменност на съобщението, като медиите бъдат предварително предупредени, че цялата необходима информация за дейността на съда и/или за дела от обществен интерес може да бъде добита от страницата на съда (която е по единен образец за всички съдилища в страната) **от таб „Пресцентър“**;

-пресъобщенията да бъдат изготвяни **от юрист (служител с юридическо образование в съда, различен от съдебен помощник**, каквито служители реално са налични в съда и обособяването на тази трудова функция не би обусловило промяна в щата), което ще гарантира юридическата им прецизност.

2. Следващият основен проблем, който виждам в медийната стратегия на съда, е относно вида на делата, за които се предоставя информация на обществеността. Преимуществено това са наказателни дела от общ характер или дела за мерки за неотклонение, за които вече е наличен медиен интерес. Изцяло пренебрегнати остават административните дела и гражданските дела.

По изложените съображения предвиждам във вътрешните правила да се приеме дефиниция на „дела от обществен интерес“, за които да се предоставя информация чрез прессъобщения на страницата на съда. Условно в „делата от обществен интерес“ следва да се включват две групи дела:

1/ Дела, по които вече е възникнал медиен интерес и са получили широко отразяване в средствата за масово осведомяване;

2/ Дела, решенията по които биха могли да спомогнат за защита правата на гражданите чрез достъп до предвидимо правосъдие:

-например решения по дела по ЗАНН, с които се дава израз на преобладаващата практика на РС-Пловдив по масови дела или тя се променя;

-решения, с които се дава израз на утвърдена практика или се променя утвърдена практика в районния съд по масови граждански дела- ЕВН, ВИК, потребителски кредити;

-пилотни решения по масови дела, за които все още няма практика на РС-Пловдив;

Преценката, че делото е от обществен интерес, следва да се прави съобразно приетите критерии от съдията-докладчик на етап от производството, на който според съдията обосновано може да възникне обществен интерес към производството – например при искания за задържане под стража по реда на чл. 64 НПК обществеността следва да бъде уведомена както за датата на провеждане на откритото заседание, така и за постановения акт по същество. За постановени решения по ГПК и ЗАНН обаче е напълно достатъчно прессъобщението да съдържа синтезирано съдържание на крайния съдебен акт и решаващите мотиви на съда.

Чисто технологично преценката на съдията-докладчик следва да се обективира чрез съобщение чрез вътрешния чат на съда до съответния служител с юридическо образование, отговарящ за публикуване на прессъобщенията.

В зависимост от естеството на съобщавания акт следва да се определя и времето на неговото съобщаване до медиите:

- при актове, които се обявяват в самото открито съдебно заседание: присъда, протоколно определение по мярка за неотклонение, решение по ЗООРПСМ – прессъобщението по необходимост следва да се прави веднага след обявяване на акта, с отбелязване, че актът не е влезнал в сила. След неговото окончателно стабилизиране следва да се прави ново

съобщение, с което обществеността следва да бъде уведомена за окончателната му съдба – необжалван, потвърден, изменен, отменен;

- при актове, които се постановяват в по-късен момент: решения по граждански дела, решения по ЗАНН и др., прессъобщения следва да се правят след влизане в сила на акта.

Нормативната основа за увеличения обем от информация, която да се предоставя на обществеността относно делата, разглеждани в РС - Пловдив и постановените по тях актове, както и за преследваните от мен цели, ако ми бъде гласувано доверие от СК на ВСС, по утвърждаване ролята на съда в защита правата на гражданите, се съдържа в чл. 5 от ЗСВ:

-ал.1: *Гражданите и юридическите лица имат право на информация за работата на съдебната власт.*

-ал.3: *Органите на съдебната власт осъществяват взаимодействие с органите на законодателната и изпълнителната власт за всестранна и пълна защита правата на гражданите и юридическите лица и реализиране на наказателната политика на държавата.*

10. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА СЪДЕБНИТЕ ПОМОЩНИЦИ.

Дейността на съдебните помощници в РС - Пловдив се регулира формално от приетите „Вътрешни правила за организацията и работата на съдебните помощници в Районен съд – Пловдив“, изготвени от съдебния администратор, утвърдени от председателя на Районен съд - Пловдив.

В правилата подробно са регламентирани условията за заемане на длъжността съдебен помощник, задълженията, отговорността и отчетността на дейността на съдебния помощник.

На непосредствената организация на работата на съдебните помощници са посветени чл. 10 и чл. 11 от вътрешните правила, според които:

Чл. 10: „Непосредственото възлагане на задачи на съдебните помощници става чрез писмено или устно разпореждане на Председателя, Заместник – Председателите или съдиите, след съгласуване със

съответния Заместник – Председател на отделението, в което са разпределени помощниците.“

Чл. 11: „При възлагане на задачи на съдебните помощници следва да се отчита текущата им натовареност с оглед възможността за спазване на качествени критерии в работата им.“

Видно е, че посочените правила са безкрайно общи, като в тях липсва каквато и да било конкретика относно:

- типа дела, които могат да се възлагат на съдебните помощници;
- броя дела, които всеки съдия може да им възлага за проучване и изготвяне на проект за акт;

- непосредствения ред, по който съдиите могат да възлагат дела на съдебните помощници и сроковете, в които могат да очакват изготвяне на проекти за актове.

Реалният резултат, до който се достига, е липса на еднакъв и ефективен достъп до съдебните помощници за всички съдии, като:

- в районния съд са налице състави, които никога не са ползвали съдебни помощници;

- точно обратното, налице са състави, чиито дела преимуществено се изписват от помощниците;

- липсва реална отчетност за дейността на съдебните помощници, доколкото дори и да са изготвяни справки за броя написани дела от всеки помощник и броя възложени дела от всеки съдия, подобни справки не са предоставяни на общото събрание за запознаване.

Предвид констатираните недостатъци, предвиждам приемане на нови Правила за организация на съдебните помощници, в които да залегнат следните положения:

- предвиждане, че един съдебен помощник за гражданско отделение и един съдебен помощник за наказателно отделение ще отговарят за синтезиране и обобщаване на съдебната практика и изготвяне на локална база данни със същата, както следва:

- о проследяване практиката на Окръжен съд - Пловдив, Административен съд - Пловдив и Апелативен съд - Пловдив по контрол върху актовете на районен съд; извличане и синтезиране на дадените отговори по правни въпроси и проблеми;

- проследяване на цялата актуална практика на ВКС по дела, подсъдни на районен съд; извличане и синтезиране на дадените отговори по правни въпроси и проблеми в решенията на касационната инстанция;

- нанасяне на извлечената, синтезирана и обобщена информация в табличен вид в google tables в google drive по членове от съответния закон и предоставяне на всички съдии на отдалечен достъп до посочената база данни;

- обобщаване и синтезиране на причините за отмяна на актове на РС-Пловдив, с оглед тяхното бъдещо обсъждане на събрание на съответното отделение

- след консултации с общото събрание по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ, приемане на единни правила относно: вида дела, които могат да бъдат възлагани на съдебните помощници и броя дела, които може да възлага всеки съдия на месец. Относно вида дела, които могат да се възлагат на съдебни помощници за изготвяне на проекти на актове, следва да се отбележи, че с оглед гарантиране в максимална степен ефективния достъп на гражданите до качествено правосъдие, същите могат да бъдат само такива със сравнително ниска фактическа и правна сложност, но за сметка на това многобройни като постъпления и/или такива, по които е налице трайно утвърдена съдебна практика или на касационната инстанция, или на въззивната инстанция, ако не подлежат на касационен контрол. Като примери за такива дела могат да се посочат: делата, разглеждани от наказателни съдии в дежурството по разпореждания (одобрения по реда на чл. 161 и чл. 164 НПК, разрешения за предоставяне на трафични данни по 159а НПК и др.); делата, разглеждани в дежурна стая от граждански съдии; заповедни производства на масови заявители; електронни фишове за нарушения на режима на скоростта; искове по чл. 422 ГПК на масови заявители и др. Относно броят дела, които всеки съдия може да възлага, същият следва стриктно да се спазва, като е напълно недопустимо всички дела на определени състави да се изписват от съдебните помощници, както е понастоящем. Възлагане на по-голям брой дела на съдебните помощници от определената норма следва да е допустимо само по изключение, по разпореждане на председателя на съда, но след проведено изслушване на общото събрание на съответното отделение в случай на констатирана прекомерна натовареност на даден състав по обективни причини: продължително заболяване, разпределяне на голям брой дела с висока фактическа и правна сложност за кратък времеви

интервал, участие на съдията в работни групи по изменение на законодателството и др.;

- изготвяне на периодични отчети за дейността на съдебните помощници: брой написани дела, брой възложени дела от всеки съдия и предоставяне на тези отчети на общото събрание.

Нормативна опора за посочените функции, които да изпълняват съдебните помощници в РС-Пловдив, откривам в чл. 248а ЗСВ, според който: *Съдебните помощници подпомагат съдиите, административните ръководители и заместниците им в тяхната работа, като:*

1. *изготвят проекти на съдебни актове;*

2. *проучват, анализират и обобщават съдебната практика и становищата в правната доктрина и правят сравнително-правни проучвания по определен въпрос, възложен от съдия, административния ръководител или от негов заместник...*

5. *изпълняват други възложени от административните ръководители и техните заместници дейности.*

11. ПРАВИЛА ЗА СЪБИРАНЕ НА СЪДЕБНИ ВЗЕМАНИЯ.

Относно вземания, за които страните биват осъждани в полза на бюджета на съдебната власт:

-глоби, налагани във връзка с правомощията на съда като орган по ръководство и контрол;

-глоби, налагани като санкция по различни закони – НК, УБДХ, ЗАНН и др.;

-разноски, държавни такси и др.,

за Районен съд - Пловдив важат Правила за събиране на съдебни вземания, които са общи за целия апелативен район.

Съгласно чл. 7 от Правилата, във връзка с препоръките, отправени от ВСС към административните ръководители на съдилищата (чл. 2, ал.1 от Споразумение за сътрудничество за принудително събиране вземанията на органите на съдебната власт от 09.07.2018 г.), издадените за тези вземания изпълнителни листове се изпращат за събиране на ЧСИ, който е дал съгласие да участва в изпълнение на споразумението.

Реално установената практика в РС - Пловдив към края на анализирания период, обаче е следната:

-след измененията в ЗСВ през 2016 г., всички изпълнителни листове за събиране на нововъзникнали съдебни вземания се изпращат на Служба „ДСИ“ при Районен съд – Пловдив, когато длъжниците са с местожителство в района на действие на съда;

-изисканите и върнати от ТД на НАП от цялата страна изпълнителни листове за стари вземания, които не са попаднали под общия режим на погасителната давност, се изпращат на частни съдебни изпълнители.

Таблица 36. Дейност на служба ДСИ в РС Пловдив.

	Общ брой постъпили изпълнителни дела при ДСИ за годината	Общ брой свършени изпълнителни дела при ДСИ за годината, включително и поради прекратяване на изпълнителното дело по различни причини	Общ брой приключени изпълнителни дела през годината поради събиране на вземането	Останали висящи дела за периода
2018	2 503	1 888	1 127 дела	8 466
2019	1 835	2 045	1 106 дела	8 152
2020	1 641	1 479	840 дела	8 308
2021	1 914	3 344	1001 дела	6 878
2022	1 713	1 692	1 215 дела	6 857
2023	1565	1429	907	6930
06.2024	901	829	416	7006
10.2024	1452	1198	677	7181
<u>12.2024</u>	<u>1616</u>	<u>1342</u>	<u>765</u>	<u>7208</u>

Таблица 37. Натовареност на ДСИ в РС Пловдив.

	Брой съдебни изпълнители	Среден брой постъпили дела на съдебен	Среден брой свършени изпълнителни дела	Обща сума на събраните
--	--------------------------------	---	--	---------------------------

	по щат	изпълнител на месец	на съдебен изпълнител на месец	вземания
2018	8	26	20	1 441 011 лв.
2019	8	19	21	1 477 152,3 лв.
2020	8	17	15	1 095 594 лв.
2021	8	20	35	1 111 478 лв.
2022	8	18	18	1 263 538,35 лв.
2023	8	16	15	1 466 639,34 лв.
12.2024	8	18	15	1 127 405,34 лв.

За анализирания период 2018-2024г. броят на постъпилите изпълнителни дела на годишна база е близък до броя на свършените през годината, както и са близки показателите „среден брой постъпили дела“ на съдебен изпълнител за месец и „брой свършени дела“ средно на месец за съдебен изпълнител, като от особено значение е съотношението на броя приключени дела поради събиране на цялото вземане към общия брой постъпили дела за годината, като:

- за периода 2018-2021 г., **броят на приключените дела поради събиране на цялото вземане е около 1/2 от броя на постъпилите дела през годината;**

- през 2022 г. ефективността е увеличена и съотношението е 2/3;
- през 2023г. и 2024г. съотношението отново е приблизително 1/2 .

От гореизложеното може да се направи извод, че служба „ДСИ“ разполага с необходимия кадрови и организационен капацитет, за да продължи практиката ИЛ за нововъзникнали вземания на съдебната власт да се изпращат на служба „ДСИ“.

Тази мярка получава подкрепа, въпреки сключеното споразумение между ВСС и Камарата на ЧСИ, поради 3 основни съображения:

-по този начин **се създава заетост за службата „ДСИ“**, която е предвидена в ЗСВ като интегрална част от районните съдилища, доколкото е ноторно известно, че **частноправните субекти предпочитат удовлетворяване на вземанията си чрез ЧСИ**, поради правомощията им по чл. 18 ЗЧСИ, с каквито ДСИ не разполагат;

- посоченото е в интерес на гражданите, останали задължени към бюджета на съдебната власт, доколкото съгласно чл. 53, ал.2 от Тарифата за таксите, събирани по ГПК, пропорционална такса върху събрания размер не се дължи, ако длъжникът погаси вземането си в срока за доброволно изпълнение, докато според т.26 от Тарифата към ЗЧСИ, такава такса винаги се дължи;

-събраните такси по изпълнението от ДСИ (за образуване на изпълнително производство, за извършване на справки, за предприемане на изпълнителни действия, както и пропорционалната такса за събиране на вземането) – постъпват в бюджета на съдебната власт.

За периода 2018-2022г. е налице устойчива тенденция за намаляване броя на останалите висящи изпълнителни дела в края на календарната година. За периода 2023-2024г. обаче тенденцията е обърната, като се забелязва увеличаване на броя несвършени дела в края на годината. За същия период 2023-2024г. се наблюдава и увеличаване маржа между средно постъпилите и средно приключените от ДСИ дела на месец. Посоченото налага оценка на причините за посочените негативни тенденции:

-дали те се дължат на особености на делата през посочените години

-или се дължат на създадения микроклимат в службата,

като във връзка с резултатите от анализа се предприемат съответните мерки.

Като непосредствена мярка за оптимизиране на дейността на службата предвиждам определяне на норма за натовареност, при която ДСИ функционират максимално ефективно. Например за 2022 г., при среден брой постъпили дела на месец на съдебен изпълнител – 18, също толкова дела са приключени, но същевременно през 2024г. при същите средни постъпления на дела, свършени са само по 15 дела средно на месец на съдебен изпълнител.

Поради изложеното, като стратегическа цел за дейността на Служба ДСИ, предвиждам по реда на чл. 79, ал.2, т.10 ЗСВ, вр. чл. 79, ал.1, изр. посл. от ЗСВ след съобразяване становището на самите ДСИ и на общото събрание на съда, определяне на средна норма на оптимална натовареност на ДСИ на месец, например 18 новопостъпили дела средно на месец, както е било за 2022 г.

След това действителната натовареност на всеки ДСИ следва да се следи на шестмесечна база, като до достигане на определената средна норма

на натовареност всички ИЛ за нововъзникнали вземания в полза на съдебната власт се изпращат на ДСИ. При евентуално надвишаване на средната норма на натовареност, ИЛ, с които би се надхвърлила нормата, следва да се изпращат на ЧСИ.

С реализирането на тази стратегическа цел, ще се постигнат три основни резултата:

- използване на предимствата от изпращане на делата на ДСИ, очертани по-горе;

- гарантиране, че при запазване на числеността на щата не би се достигнало до прекомерно натоварване и неефективност в работата на ДСИ;

- изпълнение на препоръките на ВСС, съгласно сключеното споразумение с Камарата на ЧСИ, изпълнителните листове за нововъзникнали вземания да се изпращат на ЧСИ.

Съществен проблем в организацията на РС-Пловдив съществува във връзка с вземанията по чл. 343б, ал.5 НК за равностойността на МПС, явяващо се предмет на престъплението. Поради липса на единни писмени правила за съда, в различните наказателни състави са установени противоречиви практики. В някои състави всички вземания по чл. 343б, ал.5 НК на стойност до 1000 лева се изпращат за събиране на ДСИ, а над тази стойност на ЧСИ. В други състави границата е 2000 лева, а в трети- 3000 лева. Този разграничителен критерий 1000/2000/3000 лева не почива на обективна основа, създава условия за неравномерно и дискриминационно третиране на длъжниците на база стойност на МПС, поради което следва да бъде премахнат и всички вземания по изложените вече по-горе причини бъдат възложени на ДСИ, при спазване на установената норма за натовареност.

От съществено значение за организацията на дейността в Районен съд - Пловдив са чл. 5 и чл. 6 от Правилата за събиране на съдебни вземания, съобразно които:

чл. 5: „По разпореждане на съдията докладчик на задълженото лице се изпраща уведомление /Приложение № 2/, с което същото се приканва да заплати всички задължения /описани съобразно списъка за присъдените съдебни вземания, с посочване на банковата сметка на всеки съд/, в 7 - дневен срок от връчването, с указания да представи

доказателства за извършеното плащане в деловодството на първоинстанционния съд, който е изпратил поканата, в същия срок, както и, че при непредставяне на такива доказателства, ще бъде издаден изпълнителен лист и ще бъде започнато изпълнително производство, което ще доведе до допълнителни разноски.“

чл. 6: „След изтичане на срока по т.5 по разпореждане на съдията докладчик по делото в първоинстанционния съд, се издава един общ изпълнителен лист за СВ, в който се записва всяко осъждане, съобразно неговото съдържание.“

В утвърдения образец на Уведомлението /Приложение № 2 към Правилата/ е посочено, че правното основание за издаването му е чл. 182, ал.2 ДОПК. Същевременно, в чл. 182, ал.2 ДОПК липсва правно задължение за органа, установил вземането, да кани длъжника да изпълни доброволно задължението си, преди да пристъпи към принудително изпълнение, а е предвидена само такава правна „възможност“, видно от употребения термин „може“.

В цитираното вече Споразумение между ВСС и Камарата на ЧСИ също липсва предвидено задължение за ОСВ да уведомяват предварително длъжника с нарочно уведомление, преди да издадат ИЛ.

От друга страна, нито в ГПК, нито в ЗЧСИ е предвидено задължение за кредитора лично да изпраща покана за доброволно изпълнение, преди да изпрати ИЛ за изпълнение на ЧСИ или ДСИ.

По-същественото обаче е, че според действащата нормативна уредба, изпратеното от съда уведомление по чл. 182 ДОПК не освобождава нито ЧСИ, нито ДСИ от задължението да изпратят покана за доброволно изпълнение в рамките на образуваното пред тях изпълнително производство. Това е особено важно за дейността на ДСИ, доколкото, както вече се спомена, съгласно чл. 53, ал.2 от Тарифата за таксите, които се събират по ГПК, длъжникът не дължи пропорционална такса, ако изпълни в срока за доброволно изпълнение след изпратената покана в рамките на изпълнителното производство.

От гореизложения преглед на релевантната нормативна база и предвид трайно установената практика в РС - Пловдив ИЛ за нововъзникнали вземания да се изпращат за изпълнение на ДСИ (която практика по-горе бе подкрепена) се налагат следните три извода:

-за РС - Пловдив липсва законово задължение да изпраща Уведомление по Приложение № 2, преди да издаде ИЛ срещу длъжника;

-изпращането на това Уведомление обслужва интересите на длъжниците, доколкото им дава допълнителна възможност за доброволно изпълнение, преди срещу тях да се инициира изпълнително производство;

-практическите измерения на тази допълнителна възможност за длъжниците възлиза на спестени 25 лв. (20 лв. за образуване на изпълнително дело, 5 лв. за служебно издаден изпълнителен лист).

Същевременно, изпращането на посоченото Уведомление е свързано с разход на неоправдан времеви и човешки ресурс, който е непосилен за Районен съд - Пловдив, предвид констатираната по-горе натовареност във всички отделения на същия. По-конкретно: необходимо е издаване на разпореждане на съдията-докладчик, изготвяне на съобщението от съответния съдебен служител, връчването му от съдебен призовкар, като в случай на неуспешно първо връчване целият кръг от действия се повтаря наново.

Същевременно, при запознаване с дейността по връчване на уведомленията в различните състави, се забелязват две противоречиви тенденции:

-някои съдии стъпват на липсата на законово задължение за връчване на посоченото уведомление, като се отнасят чисто формално към тази дейност, разпореждайки издаването на ИЛ дори при нередовно връчено уведомление, като по този начин целта на изпращане на уведомленията реално не се постига;

-други съдии полагат чрезмерни усилия за връчване на посоченото уведомление, като в отделни случаи се достига до 7-8 посещения на адреса от съдебния призовкар, като по този начин разхода на времеви и човешки ресурс е изцяло неоправдан, предвид липсата на реални правни последици, които законът да свързва с връчването на посоченото уведомление.

По изложените съображения, предвиждам изпращането на Уведомлението по чл. 182 ДОПК да отпадне от дейността на Районен съд - Пловдив при събиране на вземанията в полза на бюджета на съдебната власт.

За постигане баланс между ефективността на дейността на съда и защита правата на длъжниците, предвиждам изпращането на Уведомление

по чл. 182 ДОПК да бъде заменено с уведомяване на страните в последното открито съдебно заседание по всяко дело, че ако след постановяване на съдебния акт бъдат осъдени да заплатят суми в полза на бюджета на съдебната власт:

- им се предоставя 14-дневен срок след влизане в сила на съдебния акт да заплатят посочените суми;

- сметката на съда, по която трябва да стане плащането;

- предупреждението, че при липса на доброволно плащане в предоставения срок, срещу тях ще бъде издаден ИЛ и започнато изпълнително производство, което е свързано с допълнителни разноси за тях, като техният възможен минимален размер възлиза на 25 лева, при разпределяне на делото на ДСИ.

Предложеният вариант:

- от една страна, кореспондира на реално установената практика в РС - Пловдив, която до този момент се прилага само по НОХД, приключващи със споразумение,

- а от друга страна, държи сметка за принципа за процесуална добросъвестност, изискващ упражняването на процесуални права да е съпроводено с изпълнение на съответни задължения, каквито са следене от страните за датата на влизане в сила на съдебния акт, постановен спрямо тях, неговото съдържание и заплащане на сумите, за които са осъдени в полза на бюджета на съдебната власт.

При спазване на заявената по-горе стратегическа цел за укрепване на междуинституционалните връзки и взаимодействието между Апелативен, Окръжен и Районен съд – Пловдив и доколкото за територията на Апелативния район важат общи правила (които, както вече се спомена по-горе, реално не се спазват) предвиждам преди предприемане на едностранни действия от страна на Районен съд – Пловдив по преустановяване изпращането на Уведомленията по чл. 182 ДОПК, да се проведат консултации с останалите административни ръководители в насока намиране на общо разрешение, което да кореспондира на степента на натовареност на съдиите и съдебните служители в РС - Пловдив.

12. ЕЛЕКТРОНЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ МЕЖДУ СЪДА И СТРАНИТЕ.

Понастоящем той се регулира от приетите „Вътрешни правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес“. Впечатление от тях правят:

Чл.11: „Извършването на други процесуални действия по електронен път, освен връчване на съобщения и призовки, са недопустими.“

Чл.12.: „Електронни изявления от страните по дела не се приемат и ще се считат за неприети.“

Пак според вътрешните правила, изявления в електронен вид, постъпили на имейл адреса на съда, извън ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване (например молба за отлагане на делото), не се администрират по делата, считат се за неполучени и не се докладват на съдебния състав.

Пак според вътрешните правила е забранено изпращането на страните (включително и на адвокати) на материали по делото в електронен вариант (протоколи от съдебно заседание, постъпили заключения на експертизи) на лични имейл адреси, невключени в системата за сигурно електронно връчване.

Така създадената организация, макар и насочена към максимална сигурност на връчването и защита на личните данни, е твърде консервативна и създава ограничения пред бързия и ефективен обмен на информация, при прокламирана цел на държавата за въвеждане на електронно правосъдие в страната.

Освен това, така създадената вътрешна организация на работата влиза в противоречие с актуалните редакции на ГПК и НПК, в които:

-изрично е предвидена възможност страните да извършват правно валидни и обвързващи електронни изявления, ако са подписани с квалифициран електронен подпис, например: чл. 55, 75, 79, 82, 87, 99, 149 от НПК, както и чл. 38а ГПК;

-изрично е предвидена възможност призовки, съобщения и книжа по делото да се връчват на електронен адрес (имейл), който не е част от ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване.

Не на последно място, създадената организация електронни изявления на страните, за които е счетено, че не отговарят на вътрешните правила, да не се администрират по делата и да не се докладват на състава, е водила до отмяна на актове на районния съд от въззивната инстанция. Като примери могат да се посочат:

- прекратено НЧХД поради неявяване на частния тъжител при подадена от него молба по имейл, която не е надлежно администрирана от електронната регистратура или

- обезсилена заповед по чл. 410 ГПК, поради непредявяване на иск в срока по 415 ГПК, при положение, че ищецът е уведомил съда за подадения иск чрез молба по имейл, която не е администрирана от електронната регистратура, поради несъответствието ѝ с вътрешните правила.

По изложените съображения предвиждам с цел:

-повишаване ефективността и бързината в информационния обмен между съда и страните;

-утвърждаване на принципите на електронното правосъдие;

-улесняване и подпомагане достъпа до правосъдие на страните, които са от други населени места, и по различни причини не разполагат с отдалечен електронен достъп до делото,

промени в съществуващите вътрешни правила, като:

-в съответствие с актуалните разпоредби на ГПК и НПК се допусне страните да правят електронни изявления (подаване на молби, жалби и др.) по електронен път, ако са подписани с квалифициран електронен подпис;

-всички електронни изявления, които не са подписани с квалифициран електронен подпис и са получени от среда, различна от ЕПЕП, квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване, да бъдат своевременно администрирани и докладвани на съдебните състави, като преценката за тяхната валидност и обвързваща сила бъде оставена на решаващия състав за всеки конкретен случай;

-се допусне връчването на книжа (включително и протоколи от проведени съдебни заседания и други материали, сканирани в електронен образ), съобщения и призовки **на посочени от страните електронни адреси включително и извън ЕПЕП,** квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща или системата за сигурно електронно връчване. Изпращането на книжата по електронен път следва да се извършва от деловодителя на състава, като във вътрешните правила изрично се посочи, че връчването на книжа по електронен път (протоколи, актове на съда, заключения на експертизи) **е алтернатива на получаването на хартиен препис от същите, а не кумулативна възможност,** за да се избегне удвояване работата на съответния съдебен служител.

13. СГРАДЕН ФОНД, ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ, ПАРКИНГ.

13.1. СГРАДА.

Районен съд - Пловдив се помещава в сградата на Съдебна палата гр. Пловдив, находяща се на бул. „Шести септември“ № 167. В същата съдебна палата се помещават и Апелативен съд – Пловдив и Окръжен съд – Пловдив.

Стопанисването на сградата на съдебната палата е предоставено от ВСС на председателя на Окръжен съд - Пловдив, поради което административният ръководител на районен съд принципно разполага с ограничени правомощия по отношение на сградния фонд, като възможностите за въздействие върху него са по линия на подобряване диалога с председателите на останалите съдилища и в частност със стопанина на съдебната палата.

Съжителстването на три съдилища в една сграда неминуемо е свързано с неудобства за съдии и служители поради липсата на достатъчно помещения за кабинети, съдебни зали, деловодства и др. за осъществяване на нормална правораздавателна дейност.

Съдиите в Районен съд-Пловдив работят по трима в кабинет, съдебните деловодители в деловодства от 3 до 6 служители, а съдебните секретари в кабинети до 8-10 служители.

За преодоляване на посочения пространствен дефицит предвиждам три основни мерки:

- подобряване на диалога между ръководствата на трите съдилища с оглед отстъпване на доброволни начала, при налична възможност за това, на помещения, които до сега са използвани от Окръжен и Апелативен съд – Пловдив на Районен съд – Пловдив;

- с оглед най-актуалната практика на дисциплинарните състави на ВСС, че за съдиите не съществува задължение да присъстват през целия работен ден в съдебната палата, следва да се насърчи, при налично желание у магистратите, изписването на съдебните актове в домашни условия чрез оказване на активно техническо съдействие за инсталиране на личните преносими компютри на съдиите на отдалечен достъп до ЕИСС посредством предоставена от ВСС VPN връзка;

- застъпвам мярката, устойчиво предлагана в концепциите на няколко предходни председатели на Районен съд Пловдив, а именно ремонт и преустройство на съществуващата (огромна по размери и поради това изцяло нефункционална, неремонтирана и с лоша акустика и чуваемост) зала № 13 (предходна зала № 6 на Окръжен съд), към момента предоставена за използване от РС - Пловдив, чрез нейното преграждане (съобразно техническите спецификации и носимостта на конструкцията) и обособяване от нея на по-малки помещения, които да бъдат използвани за съдебни зали, деловодства и/или кабинети за служители. В тази връзка, от предходния председател на РС - Пловдив е сезирана Комисия „Управление на собствеността“ към Висшия съдебен съвет.

Към момента правораздавателната дейност в РС - Пловдив се осъществява в 13 пълноценни зали и две помощни зали (зала за разпити, използвана от наказателно отделение и дежурна стая, използвана от гражданско и брачно отделение). Размерите на двете помощни зали и техните конструктивни особености (залата за разпити не разполага с прозорци) не позволяват провеждане на същински открити заседания в тях.

Откритите съдебни заседания на наказателно отделение се провеждат в следните зали: Зала № 1, зала №2, Зала № 3, Зала № 10, Зала № 11 и зала № 12. Две от залите разполагат с видеодисплей за провеждане на разпит чрез видеоконференция. От наказателно отделение се използват още зала № 7 за дежурство по мерки и зала № 9 за дежурство по бързи производства. Залата е на разположение на състава за насрочване на дела по график през целия заседателен ден.

От гражданско и брачно отделение се използват зали № 4, №5, №6 и №8, като съдиите разполагат за насрочване на открити заседания с по половин заседателен ден по график (до обедната почивка или след обедната почивка).

Поради описаните по-горе особености на зала № 13, тя е нефункционална за провеждане на открити заседания, поради което се използва по изключение от всички отделения, ако нормалното провеждане на откритите заседания не може да бъде пространствено обезпечено с останалите зали.

На всички зали, без зала № 13, през последния управленски мандат е извършен основен ремонт, като техническото им състояние следва да бъде

високо оценено, като се постави за цел неговото запазване и периодично осъвременяване. Необходимост от спешни и неотложни ремонти не се констатира за зали № 1-12.

Абсолютно същото е важно и относно кабинетите на съдии и служители (с уговорката за големия брой лица, които са принудени да работят в една стая, поради обективния недостиг на помещения).

Всъщност техническото обезпечаване на дейността на съда откъм ремонт и модернизиране на сграден фонд и подобряване на социално-битовите условия за работа (съдебни зали, кабинети, коридори, тоалетни, фоайета), е едно от безспорните достижения на предходния управленски мандат, което следва да бъде оценено по достойнство и да бъдат положени усилия само за надграждане на постигнатите в тази насока резултати.

Към настоящия момент, при налични само 12 пълноценни заседателни зали, провеждането на открити заседания съобразно изготвян месечен график е безалтернативно. След предвижданата реконструкция на зала № 13 обаче и обособяването от нея на една или повече по-малки и функционални съдебни зали, е мислимо да се постави за обсъждане на събранията на съдиите от съответните отделения дали да се премине към организация, при която всеки състав разполага с фиксиран заседателен ден, например всяка сряда, подобно на практиката в други големи съдилища - Софийски районен съд. Безспорно предимство на подобен подход е създаваната предвидимост на служебната ангажираност, както на съдиите, така и на страните. Като недостатък на този вариант би могло да се разглежда вероятността от възникване на напрежение и противопоставяне в колектива във връзка с точното разпределение на заседателните дни.

В краткосрочен план, до достигане на възможност за определяне на постоянни заседатели дни, следва да се отговори на потребността на съдиите от гражданско отделение, което е и тяхно искане, неотменно поставяно в годините, за предоставяне на график за насрочване на делата за по-продължителен период, например 4 месеца, като точният период бъде уточнен след съобразяване на становището на събрание на съдиите от гражданско и брачно отделение.

13.2.ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.

Съдиите и съдебните служители в трите отделения разполагат с необходимия брой компютърни конфигурации – компютри, монитори,

непрекъсваеми токозахранващи устройства APC BACK-UPS 850VA, скенери, мултифункционални устройства, принтери, видеодисплеи за информационни табла, лицензирани програмни продукти. В районния съд е създадена практика в рамките на отпускания бюджет същите да бъдат надлежно осъвременявани, така че правораздавателният процес да не бъде затрудняван по технически причини, като тази добра практика следва да бъде продължена.

В тази връзка следва да бъдат отбелязани и разположените в коридорите, пред деловодствата на районен съд таблети, посредством които, чрез получаване на код от деловодството на съответния състав, страните могат да достъпват цялата електронна папка на делото, която съдържа систематизирано абсолютно всички материали, налични в хартиените томовете. Посочената мярка е от естество значително да улесни работата на съдебните деловодители по предоставяне на информация и справки по дела. Същата обаче не се прилага в достатъчна степен по причини, които следва да бъдат окачествени като субективни, относими към страните по делата. Поради изложеното предвиждам разширяване на разяснителната и насърчителна кампания за възможността за достъп до електронните папки на делата, която е надлежно технически обезпечена в Районен съд-Пловдив чрез посочените таблети.

През 2024г. са осигурени персонални преносими компютри за всеки магистрат, като предстои тяхното физическо раздаване. Всеки преносим компютър е снабден с VPN връзка за отдалечен достъп до ЕИСС, което кореспондира с една от целите на настоящата управленска програма да се насърчи работата от вкъщи като мярка за справяне с проблема, свързан с ограничения сграден фонд.

За допълнително улесняване работата на съдии и служители предвиждам внедряване на разработения по проект на ВСС програмен продукт **voice to text:**

- задължително в съдебните зали при открити съдебни заседания;
- при желание на личните преносими компютри на магистратите, използващи отдалечен достъп до ЕИСС и изписващи дела в домашни условия;

-на служебните компютри на съдиите в кабинети, в които е създадена самоорганизация на работата, така че използването на

програмния продукт от един от съдиите да не възпрепятства работата на останалите.

Внедряването на програмния продукт в открити съдебни заседания, разбира се е предпоставено от довършването и на втория модул от същия, доколкото към момента на официалното представяне на продукта бе завършен само модулът за изготвяне на съдебни актове.

От 2020 г. в РС - Пловдив е внедрена ЕИСС като деловодна система за електронно администриране на делата и за постановяване на актове в електронна форма в реално време. Работата със старата деловодна система (САС- съдебно деловодство) продължава само за заварени дела, образувани по нея.

За улесняване на работата на съдии и служители предвиждам осъществяване на активен контакт с Информационно обслужване относно продължаващото усъвършенстване на ЕИСС, както и контакт с работните групи, сформирани в тази връзка, на част от които съм член от момента на внедряване на ЕИСС в съдилищата.

Във връзка с ЕИСС следва да се посочи, че въпреки огромния напредък по оптимизацията ѝ, все още се наблюдават съществени несъвършенства.

На база участието си в първоначалните работни групи по оптимизация на ЕИСС мога да обобща, че проблемите пред нейното срочно и ефективно усъвършенстване се коренят в две групи причини:

- бавното и тромаво вземане на решения в работните групи, което често е съпроводено с многочасови самоцелни спорове и отлагане на вземането на решения със седмици и дори месеци (каквото е примерът с добилата печална известност заявка № 15 на ВКС);

- още по-бавното техническо имплементиране от Информационно обслужване на одобрените от работните групи заявки за промени.

Всъщност обективният и безпристрастен поглед към ЕИСС показва, че затрудненията, които все още срещат съдии и служители в РС - Пловдив при работа с програмата, също се дължат на две големи групи причини:

- все още неотстранени технически несъвършенства в ЕИСС;
- субективни фактори, относими към конкретни съдии и служители, свързани с недостатъчно познаване на функционалностите на системата и недостатъчни способности за боравене с нея.

За разграничаване на двете групи причини, предвиждам в РС - Пловдив да се създаде постоянна работна група по усъвършенстване на ЕИСС, която да включва:

- наказателен съдия - председател на РС или зам.-председател на наказателно отделение;
- граждански съдия – зам.-председател на гражданско или брачно отделение;
- завеждащ служба гражданско отделение, завеждащ служба наказателно отделение и завеждащ служба съдебна регистратура;
- системен администратор.

Функциите на работната група следва да бъдат да обобщава срещнати от съдии и служители затруднения при работа с ЕИСС и оценка дали те се дължат на технически несъвършенства в системата или на непознаване на нейните функционалности.

В случай на констатиране на недостатъчно познаване на дадена функционалност, следва да бъде организирано от системните администратори допълнително обучение на съответното звено, работещо с дадената функционалност.

В случай на констатиране на все още неотстранени технически несъответствия в ЕИСС, следва да бъде изготвена заявка за тяхното оптимизиране.

Всички компютърни конфигурации в съдебните зали, в кабинетите на съдии и служители в РС - Пловдив принципно имат достъп до Интернет. През последните години обаче, от ръководството на съда е възприета политика на изкуствено ограничаване достъпа до Интернет на компютрите в кабинетите на съдебните служители (секретари и деловодители), което е направено с цел гарантиране, че работното време ще бъде използвано само за изпълнение на служебните задължения. Тази организация в определени случаи създава затруднения пред дейността на съдебните служители, например, когато от съдията е разпоредено извършването, разпечатването на хартиен носител и прилагането по делото на служебна справка в публично достъпна база данни, каквато е тази на Гаранционен фонд за валидна застраховка „гражданска отговорност“. По изложените съображения намирам, че целта за оптимално „уплътняване“ на работното време от служителите би могло да се постигне чрез система от други мерки: спазване на времеви стандарти за движение на делата, поощрения при образцово изпълнение на служебните задължения и санкции при трайно

констатирано немарливо такова, без изкуствено ограничаване на достъпа до естествения технически прогрес.

Компютърните конфигурации на всички съдии са снабдени с достъп до правно информационна система АПИС, като с оглед запазване качеството на постановяваните съдебни актове, за следващите години следва да се заложи подновяване на лиценза на програмния продукт.

РС - Пловдив поддържа официална интернет страница по образец, одобрен от ВСС и вътрешна информационна страница, като по-горе в т.3 и т. 9 от настоящата концепция вече бяха изложени вижданията ми за допълнителната информация, която следва да се публикува на тези страници.

Посредством ЕИСС Районен съд - Пловдив успешно изпълнява задълженията си по ЗСВ за осъществяване на връзка с други информационни системи - ЕПЕП, ЕИСПП, ЦУБИПСА. Надлежно се публикуват съдебните актове, включително и на интернет страницата на съда, поради което несъответствия в организацията на дейността и необходимост от промени не се забелязват в тази насока.

Не на последно място предвиждам, ако бъде избран за административен ръководител, да проуча възможността за разработване и внедряване за РС-Пловдив, като пилотен съд, на **GPT-базиран изкуствен интелект**, който да осъществява достъп до съдържащите се в правно информационните системи съдебни актове, да ги анализира и при поставяне на правен въпрос да предлага разрешение с позоваване на съответната съдебна практика.

13.3. ПАРКИНГ.

Помещаването на Районен, Окръжен и Апелативен съд – Пловдив в една съдебна палата резултира в недостиг на местата за съдии и служители на паркинга на съдебната палата.

През 2024г. в резултат от сътрудничеството между актуалните ръководства на Окръжен съд-Пловдив и Районен съд-Пловдив е направена първа крачка към преодоляване на проблема, като шофьори от районен и

окръжен съд оказват съдействие на съдиите и служителите за оптимално паркиране. Тази практика следва да бъде продължена.

14. БЮРО „СЪДИМОСТ”.

От значение за дейността на бюро по съдимост е влизането в сила през 2022 г. на пакет от изменения в Наредба № 8 от 26 февруари 2008 г. за функциите и организацията на дейността на бюрата за съдимост, най-същностното от които е въвеждането на работа с *Централизираната автоматизирана информационна система (ЦАИС) "Съдебен статус"*.

Процесът на издаване на свидетелствата за съдимост в РС-Пловдив, в които няма отбелязвания, е максимално оптимизиран и отнема няколко минути, ведно с подаване на заявлението и заплащане на съответната такса.

Таблица 38. Брой издавани справки и свидетелства за съдимост.

	Общо справки за съдимост за годината	Средно справки за съдимост на месец
2018	65 693	5474
2019	59 640	4970
2020	53 733	4477
2021	55 098	4591
2022	48 881	4073
2023	31 865	2655
<u>12.2024</u>	<u>30522</u>	<u>2774</u>

От горната таблица е видно, че е налице устойчива тенденция за намаляване на броя на издаваните справки съдимост, което обуславя извод, че актуалното щатно разписание на 4 броя служители в бюро съдимост е оптимално и следва да се запази без промени.

Във връзка с изискванията на чл. 40 и чл. 42 от Наредбата свидетелствата и справки за съдимост, в които има вписвания или са предназначени за чужбина (дори да няма вписвания) освен от служител, да се подписват и от лицето, изпълняващо функциите на ръководител на

бюрото за съдимост в съответния съд, в РС - Пловдив е създадена организация те да се докладват за проверка на три постоянни наказателни състава, отговарящи за бюро съдимост. Ангажираността с бюро съдимост, обаче представлява допълнително натоварване за тези три състава, без да е компенсирана по никакъв начин.

Считам, че така създадената организация в една част е правилна, доколкото, иманентната свързаност на съдимостта с наказателните дела изисква всички справки съдимост да се подписват от наказателен съдия. От друга страна, е изцяло неприемливо три наказателни състава да бъдат по-натоварени от останалите, без това да бъде отчитано по никакъв начин.

По тази причина, на съдиите от наказателно отделение следва да се предложат два варианта за реорганизация на дейността по минаване на доклад на бюро съдимост.

При първия вариант, всички съдии по график минават доклад на бюро съдимост на седмична база. Безспорно преимущество на това предложение е, че би се създаде равномерна натовареност между всички наказателни състави. Потенциален недостатък съзирам в необходимостта от първоначално обучение на съдиите за особеностите на тази специфична дейност.

Според втория предложен вариант – два или три наказателни състава (точната бройка следва да бъде уточнена след консултации по реда на чл. 79, ал.2, т.10 от ЗСВ с общо събрание на съдиите от наказателно отделение) ще продължат да проверяват и подписват всички издавани в съда справки и свидетелства за съдимост.

За сметка на допълнителната натовареност, тези състави следва да бъдат компенсирани, като дават по график по-малък брой дежурства или бъдат на по-малък процент разпределение съобразно чл. 10, ал.3 от Правилата за оценка натовареността на съдиите, вр. Приложение 6 от същите и по-конкретно като им се заложи процент на разпределение, съответстващ на 1520, а не на 1600 разполагаеми часа.

15. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Искрено се надявам, че изложените по-горе идеи ще мотивират уважаемите членове на ВСС да ми гласуват доверие и да ми възложат организационното и административно ръководство (чл. 80, ал.1 ЗСВ) на втория по големина районен съд в страната.

Осъзнавам огромната тежест и отговорност, свързани с този пост, и потвърждавам увереността си, че с подкрепата на създадения в съда колектив и при възприемане на предлагания от мен екипен подход, ще успеем да оптимизираме дейността на поверената ми институция, резултатите от което да бъдат засвидетелствани още в първите представени от мен годишни отчети на дейността.

С уважение:

18.12.2024г., гр.Пловдив

Божидар Иванов Кърпачев, Районен съдия в РС – Пловдив.